

ឡាង ប្រើស្នេហ៍

មេចាវ កំបុតក

93

៦

MARYKNOLL

Date..... 2007

មេចោងកំបូតក

12521

តែងដោយលោក

ឡាន ប៉េងសេរ្យក

បោះពុម្ពផ្សាយជាទីដោយ ស្រី ប៊ុនបត

ក្រសួង

ព.ស. ២៥៤៤

គ.ស. ២០០១

MARKYNOIT
Date 2005

सत्यमेव जयते

19521

सत्यमेव जयते

सत्यमेव जयते

सत्यमेव जयते

सत्यमेव जयते

सत्यमेव जयते

ការប្តូរថ្វី

នេះពុំមែនជាប្រលោមលោកផ្នែកគុននិយម យុទ្ធសាស្ត្រ យុទ្ធលិល្ប័យ ឬអាចកំបាំងអ្វីឡើយ ។ គឺកម្រងរឿង ដែលខ្ញុំសរសេរឡើងរំលឹកនូវ អតីតកាលដ៏ឈឺចាប់មួយ ដែលមានយ៉ាងជាក់ស្តែងនៅដើមសតវត្សទី ១៨ ដើម្បីជាកញ្ចក់បញ្ចាំងឱ្យកូនខ្មែរនាបច្ចុប្បន្ននេះបានដឹងថាក្នុងកាលកន្លងជា យូរលង់ណាស់មកហើយនោះ ក៏មានកូនខ្មែរចាប់ផ្តើមធ្វើបដិវត្តិ រំលោភ បល្ល័ង្កដែរ ។

ធ្វើបដិវត្តិ ... តែបើទុកមនុស្សពុករលួយនៅកាន់ការដដែល គឺ នៅតែឥតន័យ ...

« **មេចោរភំបុត្រ** » នេះជួនកាលសកម្មភាពនៃតួប៉ះទៅលើ វរជនភាគខ្លះ នៅនាបច្ចុប្បន្ននេះ ហើយដែលអ្នកនិពន្ធសូមខាកស្មោះ ចំអក ឡកឡើយយ៉ាងអាមាស ទោះអ្នកនោះឯង ជាវរជនដល់មេឃណាក៏ដោយ. ទោះនៅក្នុងវណ្ណៈណាក៏ដោយ ។

ដើម្បីសាងសង្គមមួយថ្មី គឺគេត្រូវហ៊ានអារកាត់. ត្រូវហ៊ានប្រហារ ជីវិតជនភាគតិចដែលចង់សម្លាប់ជនភាគច្រើន ។ ធ្វើដូច្នេះទើបរាស្ត្រដែល ជាម្ចាស់អំណាចពិតៗ នោះអស់ចិត្ត ហើយទើបដំណើរការរៀបចំស្រុកទេស អាចមានប្រសិទ្ធិភាព ។ ... បើនៅតែតេមតូមស្មេញស្មញ្ញ សម្លកកូរទេ គឺប្រាកដជាធ្លាក់ទឹកមិនខានឡើយ ។

... ខ្ញុំប្រឌិតរឿងនេះឡើង ខ្ញុំមានមនោសញ្ចេតនាមួយដ៏ជ្រាល ជ្រៅ
នឹកដល់ខ្មែរទាំងរាប់លាននាក់ ដែលកំពុងរងគ្រោះដោយអំពើឈ្លានពានរបស់
យួនឥតសាសនា, នឹកដល់ខ្មែរអភ័ព្វខ្លះទៀតដែលកូតឈាមដោយសារតែខ្មែរ
ភាគតិចដែលចង់ធ្វើមាន ... ដោយបិតឈាម បិតខ្លះអ្នកក្រ...

សូមបងប្អូនខេមរជនទទួលនូវកិត្តិការព័ន្ធនឹងខ្ញុំសំពះខ្ញុំ

រដ្ឋធានីភ្នំពេញថ្ងៃ ១១ កក្កដា ១៩៧១

ឡាំង-ប៉េងសៀក

អ្នកទោសអនាមិក

មនុស្សម្នាក់បំផ្លាញអាជីវកម្មល្បឿនស្តង់ដារ កាត់ព្រៃធំតូចនៃនគរ
ទ្រាស^(១) សំដៅទិសខាងលិច ។

ព្រៃនេះលាតសន្ធឹងទៅឆ្ងាយ ខៀវស្រងាត់ ប្រកបដោយផ្លូវជើង រលាំ
ខាត់ខ្វែងដូចក្រឡាសំបុកពីងពាង ។

សេះដែលងាយមើលទៅឃើញភ្លឺបង្កើតកំហែងកម្តោតព្រៃ ផ្ទះកូន
រុក្ខជាតិតូចៗ កាត់តាមផ្លូវរទេះ ... ហុយដីទ្រលោមពីក្រោយ ។ ក្នុង
ជន្មាយុមិនហួសពីសាមសិបឆ្នាំ ពនេចរចម្លែកមានរូបរាងមាំមួន ទឹកមុខ
ញញឹមស្រស់ ... ផ្តាមខ្លា លុះក្នុងក្តីក្លាហានមោះមុត ទ្រង់ត្រឡឹងចម្បាំង
ដីចិត្រ មានទាំងដាវប្រកបដោយស្រោមដាំខ្យងភ្លឺផ្អែកៗ ។ ឆ្លុតក្បាលធ្វើ
អំពីជិតិក្រហមរលើបរលង មានជ័រយោលបើងត្រឡប់ចុះត្រឡប់ឡើង
សំពោងតាមខ្យល់បក់ ។

តេទៅណា ? ...

ពីខាងក្រោយ កងសេះប្រមាណដប់បំផ្លាញតាមដោយរាយគ្នាគ្រប់
ច្រកល្អកំព្រាចាប់មនុស្សចម្លែក ។ កងពលខាងក្រោយនេះមានសំលៀក-
បំពាក់ពណ៌លឿង ពាក់មួយកំពូលស្រួច កាន់ខែលនិងដាវច្រងាងៗ គ្រប់ដៃ
សមជាទាហានរាំងនាសម័យព្រេងនាយ ។

លោកអគ្គរជាមេបញ្ជាការ មានវ័យប្រមាណហាសិបឆ្នាំហើយ ។

^(១) សព្វថ្ងៃក្លាយជាឃុំតូចនៅក្នុងខេត្តបាត់ដំបង

ត្រូវត្រឡប់វិញយសចិត្តតាមបែបសម័យបុរាណនោះ គ្រាន់តែឃើញ
យើងក៏កើតមានចិត្តស្ងប់ស្ងែងក្រៃលែង ។ ភ្នែកមុត ចិញ្ចើមក្រាស់ រាងដំបង
គឺជាមេមួយដែលមានបញ្ញាវិយាគ្នាធរកនរណាប្រដូចគ្នា ។ របៀបបញ្ជា ទ័ព
របៀបចាត់ការចាប់ខ្មាំងឃើញថា មេទ័ពអម្ពរយើងផ្អែកក្នុងរឿងចម្បាំង
ជាពន់ពេក ។

យើងអាចដឹងបានថា ខាងក្រោយជាទ័ពរាជការ ដេញតាមចាប់
បុរសម្នាក់ដែលបំផ្លាញសេរីរត់ចេញខ្លួន ។ រីឯមាណពដែលត្រូវគេដេញចាប់
វាយសេះខ្ជាប់ៗ... អាជានេយ្យសម្បុរត្នោតស្កុះលឿនទៅមុខដូចខ្យល់ ។
មាណពងាកមកសើចដាក់កងរាជការខាងក្រោយ ។

អុញ!... ព្រួស...
សេះមាណពទាក់ជើងនឹងខ្សែមួយចងកាត់ទទឹងផ្លូវ ធ្វើឱ្យដួល រមៀល
បីត្រលប់ទាំងអ្នកជិះ ។ ដៃមនុស្សប្រមាណដប់សង្កត់អ្នកជាប់រកវិទ្យុនមិន
រួច ។ ខ្នងដល់ដីមែនពិតតែបុរសវិទ្យុនធ្លាក់ កៀបកទាហានម្នាក់នោះ ប្រកាច់
ទៅក្រោយ... ធ្វើឱ្យកងយោធាបែកព្រើសរហាមគ្រប់គ្នា ។

អម្ពរជាមេទ័ពមកដល់ដកកាំបិតស្លៀតក្នុងទ្រូងមាណព ។
— ឬមួយស្លាប់!... ហាំ! ហាំ! អាចោរពោនវាំង ឯង
គ្មានជើងឯណាសម្រាប់រត់ទៀតទេ... ឬមួយអញចាក់កណ្តាលទ្រូងស្លាប់
ឥឡូវ ។

បុរសកំសត់រឹកព្រោលម្តងទៀត
— អាខ្ញុំគេ! អាខ្ញុំគេ! មួយពេលនេះមានតែរស់និងស្លាប់ ។ ពេល
នេះឯងចាប់អញបាន ថ្ងៃក្រោយ អញប្រាកដជាចាប់ ឯងវិញមិនខាន...

ចាំចុះ ...

មេទ័ព អម្ពរសេចខ្ចីព្រៃ

— ហាំ ! ហាំ ! មានជាការអី ! មានជាការអី ។ អញចាប់ឯង
យកទៅថ្វាយព្រះនាងពេជ្រនារី ដែលត្រូវការឈាមឯងទាំងស្រស់ ដែល
ត្រូវការជីវិតឯង ... ទាហាន ! ទាហាន ! ចងវាឱ្យជាប់ដាក់លើខ្នងសេះ
ទៅថ្វាយព្រះនាងជាប្រញាប់ ។

គេចាប់សង្កត់បុរសម្តងទៀត យ៉ាងអស់ទំហឹង ។ គេយកខ្សែចង ជើង
... តែបុរសរើទីងណាត់ទីងណែង ធ្វើឱ្យដួលត្រឡប់ត្រឡិនទាំងអ្នក ចង ។
បុរសក្រោកឡើងរួច ... ដាល់កងពលសេនាដួលរេល ឥតប្រណី ។
ដំបងមួយវាឥតក្រោយពួកសៗ ផ្ទុះផ្ទាច់កញ្ជឹងក ... រួចបុរសទន់ខ្លួនស្រិប
មួយរំពេច ... ។

លោកអម្ពរ បញ្ជាឱ្យទាហានលើកជនចម្លែកដាក់លើខ្នងសេះ ហើយ
បំបាយសំដៅព្រះរាជវាំងក្រុងនគរទ្រាស ដែលនៅពេលព្រលប់នេះ គេមើល
ទៅឃើញស្តុះៗ ដំបូលខ្ពស់ត្រដែតចាក់អាកាស ...

តើបុរសក្លាហានដែលនៅក្នុងកណ្តាប់ដៃខ្លាំងនេះជានរណា ? ហេតុ
អីក៏កងរាជការដេញចាប់ ? ...

ឧប្បត្តិហេតុក្នុងវង់ប្លង់

វិសេសភក្តី ... នេះហើយជានាមបុរសកំសត់ដែលត្រូវក្រុមទ័ពប្លង់ ចាប់មក ...

ប្រាំឆ្នាំមុន បុរសយើងជាមេទ័ពធំរក្សាព្រំដែនខាងលិចនៃក្រុងនគរ ទ្រាស ។ និស្ស័យជាអ្នកក្លាហាននិងជាអ្នកស្រឡាញ់ការងារ លោកវិសេស ភក្តី យើងបានខំផ្ដិតផ្ដងបំរើផែនដីដោយស្មោះអស់ពីចិត្ត ។ ជាមេទ័ពមានថ្វី ដៃយ៉ាងសំបើម ដែលខ្មាំងរាប់ម៉ឺននាក់ ត្រូវតែអោនក្បាលចុះពីមុខនាមដ៏ ខ្ពង់ខ្ពស់នេះ ។

មួយឆ្នាំមកហើយ ដែលព្រះបាននិរ្ទវង្សព្រះចៅក្រុងនគរទ្រាស ដកវិសេសភក្តីពីប្រទល់ដែន តែងតាំងលោកជាមេបញ្ជាការលើកងទ័ពរក្សា ព្រះអង្គ ជំនួសលោកមេទ័ពអម្ពរ ដែលព្រះចៅត្រាស់យល់ថា មានថ្វីដៃចាញ់ មេទ័ពវិសេសភក្តីយើង ។

រឿងនេះបណ្ដាលឱ្យអម្ពរ កើតក្តីតូចចិត្តច្រណែននិន្ទាឈ្មានិស្រប ពេលវេលា ។

រយៈពេលមួយឆ្នាំ ដែលអ្នករស់នៅក្នុងប្រាសាទនោះ វិសេសភក្តី បានប្រទះអំពើអយុត្តិធម៌, បរិយាកាសចុកឈាមជីវិតច្របូកច្របល់ ។ល។ ... នៅក្នុងវាំង បញ្ជាការស្រួតត្រាគេបំបោលយ៉ាងជិត ពុំមាននរណានឹកនា ដល់សោះឡើយ ។ គឺមានតែបញ្ជាស្រីស្អំ, បញ្ជាបន្ទុបកូន បង្កបង្កើតឱ្យពាក់ ម្តុដរាជ្យនោះទេ ជាបញ្ជាពិស្តារដែលគេត្រូវយកមកដោះស្រាយរៀបរាល់ ថ្ងៃ រៀងរាល់ពេល ។

គឺដោយបរិយាកាសអាប់អួរក្នុងព្រះរាជវាំងនោះហើយ ដែលនាំចិត្ត
 រិសេសភក្តីឱ្យរវាតចេញពីព្រះរាជាបន្តិចម្តងៗ ជាលំដាប់ ។ បុរសនឹកជា
 ឈាមរាស្ត្រដែលហូរនៅសមរភូមិញើសរាស្ត្រ ដែលស្រក់ខ្មាយលើធរណី
 គឺបានហូរ បានស្រក់ដើម្បីតែសេចក្តីសុខរបស់មនុស្សមួយចំនួនតូចពោលគឺ
 ឈាមនិងញើសរបស់រាស្ត្រចូលគ្នា ផ្គុំកើតជាបល្ល័ង្ករាជ្យ ... សម្រាប់តែ
 ក្រសែពូជពង្សស្តេចប៉ុណ្ណោះ ។

បញ្ហាបីដែលត្រូវដោះស្រាយ ជាបន្ទាន់ គឺ ៖

១ — ឬមួយជាតិខ្មែររលាយ

២ — ឬមួយ នគរទ្រាស, ខេត្តបាត់ដំបង, សេរីសោភ័ណ, ម្លូព្រៃ,
 ទន្លេពៅ ត្រូវបានទៅសៀម, ស្រុកខ្មែរ ធ្លាក់ទៅនៅខ្ញុំគេ ។

៣ — ឬមួយរាស្ត្រខ្មែរធ្លាក់ទៅស្ថាននរកមួយជាន់ទៀត ។

មេទ័ពយើងលួចបានឯកសារសម្ងាត់ ដែលព្រះរាជាផ្តាច់ខេត្ត បាត់-
 ដំបង, ម្លូព្រៃ ទន្លេពៅ ទៅឱ្យសៀម ដោយគ្រាន់តែសុំឱ្យព្រះចៅសៀម
 បញ្ជូនពលយោធាមកជួយកំចាត់ជនមួយក្រុម ដែលប៉ងរំលំរាជបល្ល័ង្ក ។

ម្យ៉ាងទៀតអម្រែកមួយធ្ងន់ដែលធ្លាក់មកលើស្នាប្រជារាស្ត្រនោះ គឺព្រះចៅ
 បានរៀបចំចុតហ្វាយទៅគ្រប់ចៅហ្វាយខេត្តដើម្បី តម្លើងពន្ធដារពីរាស្ត្រ,
 បញ្ជាឱ្យរាស្ត្ររកពេជ្រសុទ្ធទាំងគ្រាប់ខ្នាតធំចំនួន ២០គ្រាប់, មាសចំនួនបី
 ហាប, ភ្នកដីប្រវែងពីព្យាមចំនួនប្រាំគូ, សាច់ប្រាក់សុទ្ធដប់ហាប ... ។ល។

ព្រះចៅដាក់កំហិតឱ្យចៅហ្វាយខេត្ត ទាររបស់ទាំងនេះពីរាស្ត្រឱ្យបានគ្រប់
 ចំនួនមុនថ្ងៃ ៣រោចចៃត្រនេះ, ហើយទោសកំបុតក បើនរណារឹងទទឹង
 ប្រកែកប្រណាំងនឹងបញ្ហានេះ ។

គឺចំនួនកន្លះខែមកហើយ ដែលក្នុងព្រះនគរកើតកលយុគព្រោះតែ
បញ្ហាដាច់ណាត់នេះ ដោយខ្លះប្រជុំគ្នាតាមផ្សារតាមផ្ទះតៀម តាមទីប្រជុំជន
ស្រមុះស្រឡើង ចោលការចោលងារបះបោរពើសរពើងឡើងរុញ វាសនា
នរកទ្រាសឱ្យធ្លាក់ជ្រៅទៅក្នុងវិបត្តិនយោបាយមួយដ៏គួរឱ្យខ្លាច ។

ចំពោះការដាក់កំហិតឱ្យរាស្ត្ររកមាសពេជ្យនេះមតិពីផ្ទុយគ្នា ។ គឺ
ជនមួយពួកបានយល់ថាការធ្វើនេះត្រូវតាមកាលៈទេសៈហើយ ព្រោះកម្លាំង
ទ័ពខ្មែរទន់ ត្រូវតែចងមេត្រីភាពជាមួយប្រទេសជិតខាង ពង្រឹងស្ថានភាព
នគរ ។ ជនមួយជុំពួកទៀតសំដែងអាការៈកើតទុក្ខមិនសុខចិត្ត ជជែក
វែកញែករួចសម្រេចសេចក្តីថា “គឺពិតជាជាន់ករាស្ត្រពេកហើយ រាស្ត្រក្រ
រហេមរហាម រកបាយទានមិនចង់បានផង ថែមបន្ទុកមកលើរាស្ត្រទៀត ...
មើលទៅរាស្ត្រដាច់ដង្ហើម គ្មានបានរស់ជីវិតទេ” ។

ដូច្នេះក្នុងចំណោមរាស្ត្រ រាស្ត្របែកបាក់គ្នា មានបក្សមានពួករួច
ប្រឆាំងគ្នា ។ ក្នុងចំណោមនាម៉ឺនៗ ខ្វែងគំនិតគ្នា សង្គមជាតិក៏ប្រេះឆា នាំ
ឱ្យក្តឹងមិត្តមួយបោកបក់មកលើវាសនានគរទ្រាស ឱ្យរកផ្លូវចំរើនមិនឃើញ ។

គឺកាលនោះហើយ ដែលវិសេសភក្តីចេញមុខការពារសិទ្ធិរាស្ត្រ ដោយ
ម៉ឺងម៉ាត់ធ្វើឱ្យព្រះរាជាភក្តីរីករតែងតាងបន្តិច ។ ដោយព្រះអង្គទ្រង់
ជ្រាបថាព្រះនាងពេជ្រនារីជាបុត្រី ឈ្នក់ក្នុងសមុទ្រស្នេហា ... ព្រោះតែ
វិសេសភក្តី តែវិសេសភក្តីពុំបានបំពេញតាមបំណងម្ចាស់ក្សត្រីឡើយ ។ ក្តៅ
ណាស់ ព្រះនាងប្រឹងអង្វរលោមស្នេហ៍ពីគេ គេឥតទទួលតបវិញសោះ ។
ព្រះនាងត្រូវកេសាហួសចិត្តថា បើព្រះនាងមានរូបអាក្រក់ទៅចុះក៏មិនថា ដែរ

ចុះនេះរូបស្រីស្មើទេវតា ហើយកើតក្នុងត្រកូលស្តេចទៀត គួរអីក៏វិសេសភក្តី ដាច់ក្តីមេត្តាដល់ម្ល៉េះ ?

ភ្លើងស្នេហា ក្លាយជាភ្លើងកំហឹង ...

ធីតាដំឡើងយសនឹងថាត្រូវលុបប្រុសម្នាក់នេះឱ្យបាត់ពីផែនដី — ព្រោះ ថ្ងៃក្រោយទៅប្រុសនេះអាចមើលងាយដល់ព្រះនាងមិនខាន ដោយហែក កេរ្តិ៍ព្រះនាងប្រាប់គេឯងឯទៀតមិនលែងឡើយ ។ ការសម្លាប់បំបាត់មុខ បុរសនេះមួយ អាចធ្វើឱ្យកិត្តិយសព្រះនាង មានរស្មីចិញ្ចាចឡើងវិញ ។

ក្នុងវេលាយប់នោះ ព្រះនាងជំនុំជាមួយព្រះបិតាករិធីសម្លាប់មេទ័ព វិសេសភក្តីដោយអាថ៌កំបាំង. តែវិសេសភក្តីដឹងដឹងការទាន់ក៏ភៀសខ្លួន រត់ ... រត់ពុំរួចទាល់តែគេចាប់បានមកវិញ ដូចយើងបានឃើញនៅវគ្គទីមួយ នោះស្រាប់ ។

កាលបើដឹងថា មេទ័ពអម្បរបាប់បានវិសេសភក្តីនោះបានហើយ ព្រះ នាងដើរតូងៗ ចូលទៅក្នុងបន្ទប់ឃុំឃាំងដែលគេចងទុកនៅទីនោះ ។

វិសេសភក្តី វាត់ជើងឆ្វេងដាក់លើគ្រែ សម្លឹងឥតព្រិចទៅព្រះនាង ដែលចុះមក ។ ព្រះនាងយកហត្ថាភើបជាយពស្រ្តាទម្លាក់ជំហានយ៉ាងញាប់ ... មកទល់មុខនឹងវិសេសភក្តី ដោយមានទាហានដប់នាក់អមមកជាប់ ។

ព្រះនាងមានក្រ្តាក្រហមដោយទោស: ... យារព្រះហស្ថទះកំភ្លៀង វិសេសភក្តីម្យ៉ាងៗ ...

— ទីបំផុតឯងអស់លក្ខណ៍ហើយ ...

វិសេសភក្តីដែលរង់ចាំសំដីព្រះនាងដំបូងនោះ. ក៏ពេបមាត់ ញញឹម យ៉ាងខ្មែង

— សួស្តីអូនសម្លាញ់

— ហ៊ីះ ! ហ៊ីះ ! អ្នកឯងហៅខ្ញុំអូនសម្លាញ់ផង. តើខ្ញុំបួនអ្នកឯងពីកាលណា. ទោសអ្នកឯងពេលនេះគឺទោសកំបុតកស្លាប់បានទេ ?

— ហាំ ! ហាំ ! មានជាការអី មានជាការអីអូនសម្លាញ់បង អូនដាច់ចិត្តសម្លាប់ប្រុសម្នាក់ដែលអូនស្រឡាញ់នោះឬ ? ប្រសើរមែន. ចិត្តអូនដាច់ខាតណាស់ហ្ន៎ ?

ដោយខ្លាចពលសេនាដឹងរឿងអាថ៌កំបាំងនេះ ធីតាទន្ទ្រាជើងស្រែកបន្ទប់ថា ៖

— ឈប់និយាយ ដៃជើងជាប់ខ្មោះហើយឯងនៅតែនិយាយលែបខាយទៀត ។

— ហាំ ! ហាំ ! ... ដៃជើងជាប់ខ្មោះ តែចិត្តបងពុំមានជាប់ខ្មោះអីទេ ចិត្តបងហោះហើរជានិច្ច ផុតពីទីឃុំឃាំងនេះ ។

— រួចខ្លួនពីទីឃុំឃាំង ? កុំដក់ចិត្តសង្ស័យនោះគឺជាការស្រមៃទេ ។

— ចុះគេថាជីវិតត្រូវតែមានសង្ស័យនោះអីមែនទេ ម្ចាស់អូនជាទីស្នេហា ។ ហាំ ! ហាំ ! ម្ចាស់អូនជាប្រសិសាងតែអំពើអយុត្តិធម៌. ចង់មានចង់ឆ្អឹងដោយឥតមូលហេតុ ។ ដោយអនុគ្រោះ ម្ចាស់បងគ្រាន់តែសុំទូលព្រះនាងថាថ្ងៃនេះម្ចាស់ងូត. ហែលលេង ក្នុងព្រលឹងឈាមរាស្ត្រ. ថ្ងៃក្រោយអូននឹងឈ្លក់លិចលង់ស្លាប់ដោយព្រលឹងឈាមនេះចិញ្ចមិនខាន ។ រូបព្រះនាងនៅក្មេង ... រូបព្រះនាងល្អ តោងអូនធ្វើដូចជាស្រីធម្មតាទៅអូនមុខជាសុខមិនខាន ។ អូនសាងតែសេចក្តីស្នេហាស្មោះស្ម័គ្រ ព្រោះសេចក្តីស្នេហា

នេះជាលំអរបស់ស្រីទូទៅ ទោះជាស្រីក្នុងត្រកូលអ្វីក៏ដោយ មិនថាជាតិ
សាសន៍ខ្មែរ យួន ចិន ស្បៀម លាវ អ្វីទេ ...

ព្រះនាងប្រឹងទប់នឹងសំដីដ៏ទ្រគោះឡូកឡើយនេះ រួចសម្លេងតឹងស្ទើរ
ប្រាសដើមទ្រូងបន្តិមកថា ៖

— ហ៊ីះ ! ហ៊ីះ ... ចាំមើលចុះ ព្រះបិតាចង់ធ្វើទារុណកម្មនោះ
មិនជាសំបើមទេ ទុកឱ្យពេជ្រនារី ខ្ញុំធ្វើវិញទើបអស្ចារ្យមែនៗ ...

រាជធានីភ្នំពេញ ចាប់ពីសំណាក់រាជធានីភ្នំពេញទៅលើវិញ្ញាណក្ខន្ធ
ក្នុងចំណោម និងការពេញទៅដោយចិត្តសងសឹក ។

វិសេសភក្តីសើចនិយាយខ្លាំងៗ ថា ៖

វត្តនៅលើលោកនេះ តែងប្រែប្រួលជានិច្ច ស្រុកទេសក៍ត្រូវមានការ
ប្រែប្រួលដែរ ... សុំព្រះនាងអូនកុំប្រញាប់គិតថា អូនរស់លើរាជ្យបណ្ឌិត
រហូតអស់កប្បអស់កល្បជានិច្ចនោះ ... ហាំ ! ហាំ ! ...

អ្នកទោសពានវាំង

មីថ្ងៃក្រោយមក ...

មនុស្សម្នាមហាជន ទាំងឡាយនៅក្នុងនគរទ្រាសផ្ទុយឆោរឡោរ ទាំងក្មេងទាំងចាស់ ទាំងប្រុសទាំងស្រីអ្វី អារ្យជួលចុះជួលឡើង មកមើល ពិធីហែអាគ្រាស ដែលគេវាយបណ្តើរតាមផ្លូវធ្លា ... នូវអ្នកទោសពាន រាំង វិសេសភក្តីយើង ។

បុរសរងទុក្ខវេទនា រកអ្វីប្រៀបធៀបពុំបាន ។

អ្នកខ្លះដែលពុំដឹងរឿង អ្នកត្រចៀកស្រាល, ជនដែលរស់រលាបនៅ ជើងកំផែងព្រះបាទនរិន្ទ្រវរ្ម័ន បានជេរប្រទេចផ្កាសា ជួយស្អប់ថែមទៅលើ ទាតុណកម្មនោះ ។ ដូច្នេះរឿងវិសេសភក្តីក៏ផ្ទុះឡើងខ្ទាត់ខ្ទាត់ សុះសាយពេញ ទាំងក្រុងនគរទ្រាស ហើយអ្នកផងរត់មាត់ថាជា "អ្នកទោសពានរាំង" ។

រួចពីនោះមក អ្នកទោសយើង ត្រូវគេយកមកដាក់នៅតុកទោស ឧក្រិដ្ឋ ដោយបង្ខំឱ្យធ្វើការជាទម្ងន់ ក្រោមរំពាត់ខ្សែតិនៃតម្រួតតុក ។

រាល់ថ្ងៃ គេអាចមើលពីលើថ្នាក់ជាន់ទីពីរនៃមហាប្រាសាទទៅឃើញ វិសេសភក្តី អូសរទេះដឹកថ្មម្នាក់ឯងរហាមតាំងពីព្រឹកដល់ថ្ងៃត្រង់ តាំងពី ថ្ងៃត្រង់ដល់ពេលព្រលប់ ពុំមានសំរាកមួយនាទីណាសោះឡើយ ។ មនុស្ស ជាដៃជើងវិសេសភក្តីទាំងប៉ុន្មាន ក៏គេចាប់មកដាក់តុកធ្វើការជាទម្ងន់ ជាមួយ គ្នាដោយឥតត្រាប្រណីឡើយ ។ អគ្គី រាហុល និងចន្ទា ជាសិស្សជំនិត របស់វិសេសភក្តី ក៏មកនៅជាប់តុកនេះដែរ ដែលថ្ងៃនេះអ្នកទាំងបីខំត្រដាប ត្រដូសទាញរទេះដឹកថ្មឡើងទួល ។ ដោយអស់កម្លាំងពេក រទេះថ្មរអិលរូ

ចុះពីទីទួលនោះ ធ្វើឱ្យដួលច្រងាប់ច្រងាលទាំងអ្នកអូស ។ តម្រួតគុកដឹកត
ត្រាប្រណី ដែលចាំត្រួតការ ស្ទុះទៅវាយអ្នកទោសនឹងរំពាត់ខ្សែតិខ្ចាប់ៗ ។

អត្តិក្រោកឈរយ៉ាងស្វាហាប់ ខាំធ្មេញក្រិតៗ ក្តាប់ដៃនិយាយស្ទើរ
ស្ទុះដើមទ្រូងថា ៖

— អារមិលគុណ អាបំរុង. អាឈាមឈឺង

នាយបំរុងជាតម្រួតគុក ស្ទុះមក ... បើកភ្នែកធំៗ

— ថាម៉េច ? ថាម៉េច ? និយាយម្តងទៀតមកមើល ! និយាយ
ទៀតមក

— ហ៊ី ! អាឈាមឈឺង ! ...

នាយបំរុងយាររំពាត់វាយអត្តិខ្ចាប់ៗ. ឈាមហូរតាមស្នាមខ្សែតិ
នោះចុកចាប់ក្រៃពេក ។ អត្តិដួលច្រងាប់ច្រងាល ។ វិសេសភក្តីស្ទុះមក
លើកមិត្តរបស់ខ្លួនដោយក្តីខ្លោចផ្សា ...

— បងគី ! ... បងគី !

— លោកត្រូ ! ...

នាយបំរុងនិយាយថា ៖

— លោកត្រូចង់ជួយវា ... ហាំ ! ហាំ ! មានជាការអី ... លោក
ត្រូពូកែតែពេលមុន. ពេលនេះត្រូវដឹងថាលោកត្រូជាខ្លាបាក់ចង្កូម

ថាហើយខ្សែតិក៏វាត់មកលើជនឈ្មោះលោកត្រូ ឬវិសេសភក្តីនេះ
ទៀត ។ អត្តិប្រឹងគំហកស្ទើរប្រាលឈាមពីបំពង់កថា ៖

— អាក្រពើ ...

អត្តិចាប់ចុងខ្សែតិរបស់នាយបំរុង ហើយទាញកញ្ចក់យ៉ាងខ្លាំងធ្វើឱ្យ

នាយតម្រួតជ្រុលតាក់តតើតមក ។ អគ្គិធួត្រូវពាត់នោះកៀបកនាយបំរុង
 ជាប់. ចន្តានៃលនោះក្បែរនោះលើកដង្កត់ឈើវាយក្បាលនាយបំរុងម្យ៉ាងៗ ...
 ខ្នាក់ណាចដួលស្លូតស្លឹងក្នុងថ្នកឈាម ។ រាហុលស្ទុះមកពីក្រោមលើកប្រាម
 កអាវនាយបំរុង ហើយដាច់មុខជាច្រើន ... របស់មួយរឹងៗ នៅហោប៉ៅ
 អាវបុគ្គល រាហុលរហ័សដែលកូនទៅ ... ជយោ គឺសោមួយចង្កោប ។
 អ្នកបោះទៅឱ្យអគ្គិ អគ្គិទទួលហើយ លាក់ទុកក្នុងខោបាត់មួយរំពេច. ហើយ
 លំដាប់នោះ តម្រួតទាំងឡាយ ស្ទុះភ្លេតៗ មកដល់កន្លែងកើតហេតុ ។

អ្នកទោសទាំងបួនឈរយ៉ាងក្រទា ... ។ នាយប៊ុរីជាចាងហ្វាងកុក
 ដើរមកជិត បញ្ចេញនូវប្លន្ទនុភាពសាហាវមួយ ។

— ហ៊ុនលោកគ្រូ! ជាប់គុកហើយនៅបង្ខំបង្កហេតុទៀត?

ប៊ុរីលើកដង្កត់ឈើវាយវិសេសភក្តីម្យ៉ាងៗ ។ អ្នកបញ្ជាឱ្យទាហានចាប់
 ចងអ្នកទោសទាំងបួនយកទៅដាក់គុកសិរិទ្ធ ហើយឱ្យពលសេនាយកខ្មោច
 បំរុងទៅកប់ ។

ដៃជាប់ខ្មោះ អគ្គិឆ្លៀតអង្អែលសោឃើញថានៅពុំទាន់ជ្រុះបង់នៅ
 ឡើយ. ចន្តានិងរាហុល មើលកាយវិការនេះដោយដក់ក្បាលលូចញញឹម
 កណ្តាលសមុទ្រទុក្ខនិងទារុណកម្មដ៏សាហាវនេះ ។

គឺជាគុកមួយថ្មី ដែលគេយកអ្នកទោសយើងមកដាក់ ។ ជាគុកដ៏ម៉ឺង
 ហើយហាក់ដូចជានៅក្នុងរូងក្រោមដី ។ គឺបន្ទប់តូចហាប់ ពែរងា. ធ្មុំក្លិន
 អាចម៍ប្រជៀវ ស្ទើរដក់ដង្ហើមពុំបាន ...

ពេលព្រលប់ ...

ក្នុងប្រាសាទព្រះបាទនរោត្តមវង្សក្រុងនគរព្រះវរ្ម័ន ដែលយើងមើលទៅ

ឃើញ ខ្ពស់ត្រដែតយ៉ាងក្រអឺតនោះ គេឮតែសូរដូរដង្ហែង រួចយូរៗ
សម្លេងស្រី អ្នកច្រៀងលាន់ក្រអៅចេញមក ធ្វើឱ្យអ្នកដំណើរទាំងឡាយឈប់
ចាំស្តាប់យ៉ាងកកកុញ ។

ព្រះនិរ្ទវង្ស លក់ក្នុងក្តីសប្បាយនេះឯង ។

ចូលទៅខាងក្នុង គេអាចឃើញព្រះនិរ្ទវង្ស គង់លើអសនៈដ៏ថ្កើង
ថ្ពាន មានអស់ស្រីស្ត ភិល្យោង បរិវា ដប់នាក់ម្ខាង បក់ផ្ចិតថ្វាយ និងប្រាំនាក់
ទៀតដុតឈើខ្លីមចន្តក្រអូបល្វឹងល្វើយ ។

ខាងស្តាំគឺព្រះទេពិទ្រង់ម្តងដាំពេជ្រភ្លឺរន្ទាល ហើយក្បែរនោះ ព្រះនាង
ពេជ្រនារី ជាបុត្រីកំពុងទតរបាំដ៏អស្ចារ្យ ។ តែព្រះភក្ត្រព្រះនាងហាក់
ស្ងួតស្ងប់យ៉ាងក្រៃលែង ។ ក្បែរព្រះនាង គឺមនុស្សម្នាក់ដ៏ចម្លែក ... ។
មើលឱ្យជាក់ទៅ គឺប្រាកដជាក្សត្រានៃព្រះចៅណាមួយហើយ ។ មនុស្សនេះ
ពិតជាភ្លេចកិត្តិយស ព្រោះទាំងកាយវិការ ទាំងព្រះបន្ទូលព្រះបាទហិរិវង្ស
រូសរាយជាងមនុស្សនេះជាខ្លាំង ។

ខាងនោះ គឺភរិយាអស់លោកមន្ត្រីសេនាបតី ដែលពាក់ពេជ្រហៀរ
ចិញ្ចាចតាំងពីចុងសក់ដល់កែងជើង ក៏កំពុងជក់អារម្មណ៍ជាមួយរបាំនោះដែរ ។

ព្រះចៅក្រុងនគរទ្រាសមានព្រះភក្ត្ររីករាយ ដោយសម្រួលយ៉ាង
ក្អាកក្អាយ ។ នៅក្បែរនោះគឺអស់លោកមេទ័ពអម្ពរនិងបុរីដែលអង្គុយគាល់
យ៉ាងស្ងៀមស្ងាត់ ។

លោកអម្ពរចម្លែកក្នុងចិត្តជាខ្លាំង ព្រោះអម្បាញ់មិញអ្នកបានឃើញ
ភក្ត្រាព្រះចៅរីករាយសប្បាយហើយឥឡូវ ប្រែជាស្រគត់ស្រគំក្រៀម
ស្រពោនទៅវិញ តែអ្នកពុំហ៊ានសួរនាំអ្វីឡើយ ។ ... ព្រះចៅបែរមក

លោកអម្ពរ មានព្រះបន្ទូលថា ៖

— នឹកទៅខ្ញុំមិនអស់ចិត្តនឹងអារិសេសភក្តី ដែលខ្ញុំស្រឡាញ់ទុក
ចិត្តវា ហើយវាបែរជាក្បត់ខ្ញុំទៅវិញ

អម្ពរត្រឡប់ប្រាប់ថា ៖

— ក្រាបទូលគាត់ជាគ្រូខ្ញុំ បង្ហាត់បង្រៀនទូលព្រះបង្គំឱ្យចេះវិជ្ជា
ចម្បាំង ។ គាត់ជាអ្នកមានថ្វីដៃលើសគេឯងក្នុងនគរទ្រាសនេះ តែចិត្តពុំដូច
ទូលព្រះបង្គំសោះ ។ ទីបំផុតដោយគេជះបារមីព្រះរាជបល្ល័ង្ក គាត់ក៏រត់មិន
រួចពីកណ្តាប់ ដៃព្រះអង្គ ...

— ហាំ ! ហាំ ! វាដេកក្នុងទ្រុងហើយ. វាសាហាវដូចខ្លាត្រូវរបូស
ទោះនៅក្នុងកណ្តាប់ដៃយើងហើយវានៅតែបង្អកលិយុតទៀត ។ តោងលោក
ឃ្លាំវាឱ្យម៉ឺងម៉ាត់ ប្រយ័ត្នវាវត់រួច ។

— ក្រាបទូល ! ទោះទេវតាចុះពីលើមេឃក៏មិនអាចជួយបានដែរ.
ទូលបង្គំយកវាទៅឃុំក្នុងគុកងងឹតនៅបាតដីទម្រាំមានឱកាសសម្លាប់ចោល ។

— អើ អើ ! ... ខ្ញុំក៏ចង់សម្លាប់វាភ្លាមៗ ទៅដែរ. តែតោងឱ្យវា
ឆ្លើយប្រាប់កន្លែងលាក់ឯកសារសម្ងាត់ដែលវាបានលួចយកទៅ ។ សព្វថ្ងៃកុំ
តែនៅទាក់ទាមរឿងឯកសារនេះកុំអីខ្ញុំបញ្ជាឱ្យសម្លាប់ បាត់ទៅហើយ ។
ឯកសារនោះ អាចធ្វើឱ្យរលាយស្រុកទេស ឬអាចឱ្យសម្ពន្ធមេត្រីភាពរវាង
ព្រះចៅក្រុងអយុធ្យានិងនគរយើងមានប្រេះរា ...

តមកព្រះអង្គនៅស្ងៀម ។ ទ្រង់នឹកបារម្ភដល់ផែនការណ៍របស់
វិសេសភក្តី ដែលអាចរំលាយរាជបល្ល័ង្កបានទៅថ្ងៃមុខ បើមនុស្សដ៏សាហាវ
នេះរួចចេញពីគុក ។ ... សួរភ្លេង. ក្បាច់រាំ. ស្រីល្អៗ ក៏ក្លាយជាវត្ថុឥត

ព្រលឹងអស់រលីង ។ ព្រះអង្គកើតក្តិតបំប្រមល់វិលវល់ជាខ្លាំង ... ។

ទ្រង់នឹកដល់ថ្វីដៃដ៏គួរឱ្យស្នើចរបស់លោកអម្ពរ ដែលតាមចាប់
មនុស្សកំណាចនេះមកវិញបាន ។ ទ្រង់ភ្នកនឹកឃើញថា អម្ពរជាមនុស្សស្មោះ
ត្រង់នឹងរាជបង្គំមែន. ចាំចប់ពិធីនេះ នឹងប្រកាសលើកលោកអម្ពរជា
មេទ័ពធំនៅនគរទ្រាសនេះ ។ នឹកឃើញដូច្នេះ. តែព្រះអង្គទុកក្នុងចិត្ត ។

រំពាប់ ...

ព្រះនរិន្ទរង្ស ក្រោកឡើងឈានបាទាមួយៗ មកជិតមនុស្សចម្លែក
និងព្រះរាជបុត្រី ដោយមានបន្ទូលថា ÷

— ថ្ងៃដ៏ពិសេសនេះ ធ្វើឡើងថ្វាយជាកិត្តិយសដល់ទ្រង់ ដែលយាង
មកចងសម្ពន្ធមេត្រីជាមួយទូលបង្គំ ។ នេះគឺរាជបុត្រីខ្ញុំ ដែលជាអនាគតអគ្គ
មហេសីរបស់ទ្រង់នោះ ។

ព្រះនាងបើកព្រះនេត្រធំៗ មើលភក្ត្រអនាគតភស្តុទាំងរំភើបចិត្ត ។
ឯព្រះអង្គម្ចាស់ដែលយើងពុំទាន់ស្គាល់នាម ក៏តាំងស្មារតីនៅពេលនោះដែរ ។
ព្រះរាជាបន្តសព្ទទៀតថា ÷

— កូនស្រី ! នេះជាព្រះដាវារង្សរាជបុត្រព្រះចៅក្រុងអយុធ្យា
ហើយ ...

ព្រះនាងបន្តនកាយគោរពអនាគតភស្តុរ ។ រាជបុត្រក្រុងអយុធ្យា
ស្ទុះទៅចាប់ហត្ថព្រះនាង

— ជាព្រេងសំណាងខ្ពស់ណាស់ដែល យើងទាំងពីរបានជួបគ្នា ។ ទូល
បង្គំជឿថា សម្ពន្ធមិត្តនេះអាចឱ្យនគរយើងទាំងពីររឹតតែមានអានុភាពឡើង

— ទូលបង្គំសូមអគុណដល់វត្ថុសក្តិសិទ្ធិទាំងឡាយ ដែលដឹកនាំឱ្យ

យើងបានជួបគ្នា

ព្រះនិរ្ទវង្សទតមើលក្សត្រទាំងពីរយ៉ាងរីករាយ ។ ទ្រង់មានបន្ទូល
ថា ៖

— អើ ! ... តោងរាប់អានគ្នាឱ្យហើយចុះ ...

បន្ទាប់មក គឺការបង្ហាញរាជ្យបុត្រក្រុងអយុធ្យាដល់អស់មន្ត្រី សេនា
បតីទាំងឡាយ ធ្វើឱ្យបរិយាកាសនេះរីករាយតែមានភាពអធិកអាធិមឡើង ។

... តែ ! តែពេលនោះហេតុចម្លែកមួយកើតឡើង នៅខាងក្រៅ
កំផែងរាំង ។

ព្រះរាជា. ព្រះរាជទេពិ. រាជបុត្រី. មន្ត្រីនាម៉ឺន ជំទាវ ខុនណាង
ទាំងឡាយឡេឡាជ្រួលច្របល់ដោយឥតដឹងរឿង ។ លោកអម្ពរស្កុះភ្លេត
ទៅក្រៅ ឈរមើលឃើញភ្លើងភ្លឺរន្ទាល ព្រមទាំងសួរដាវប៉ែសៗ ព្រម
ដោយសម្លេងហើកញ្ជ័រ ។

ព្រះនិរ្ទវង្សស្កុះមកឈរពីក្រោយលោកអម្ពរហើយសួរថា ៖

— មែនទេលោកមេទ័ព. គឺប្រាកដជាមានទ័ពបះបោរហើយ

— ក្រាបទូល ទ្វារគុករបើក. អ្នកទោសមិនដឹងជាយ៉ាងណាទេ ...

ព្រះរាជាភ្ញាក់ ដូចធ្លាក់ពីលើមេឃ

— អី ? អីអ្នកទោសរត់រួច ?

— ក្រាបទូល ...

ថាហើយអម្ពររត់ចុះពីរាជដំណាក់ទៅក្រោម ប្រញាប់ប្រញាល់ចាត់
ចែងឱ្យអស់ពលយោធា ប្រុងប្រៀបទប់ទល់ ។ តែទាហានមួយចំនួនស្រវឹង
ស្រាដេកដួលរណែល ។ រត់ទៅមើលទ្វារគុក គុកចំហឆ្លងទទេស្អាត ។ ក្តៅ

ក្រហាយជាខ្លាំង លោកអម្ពរស្រែករឹងរាំង ស្ទុះស្ទាបចុះឡើងពេញកំផែង
រាំង ។ អ្នកទៅដល់គ្រប់ច្រកទ្វារបញ្ជាទប់ទ្វារកុំឱ្យរំហើត ។ ក្នុងទ្វារមួយ
ទាហានមួយរយនាក់ចំកោងខ្នងប្រឹងទប់បែកញើសរហាម ។

ការរៀបចំជើងទ័ពក្នុងពេលមានអាសន្ននោះ យើងសង្កេតឃើញថា
លោកអម្ពរថ្មីក្នុងរឿងចំបាំងនោះជាពន់ពេក ។ ទុំលើខ្នងសេះ លោកត្រួត
មើលអស់ពលយោធាគ្រប់ទីកន្លែង. បញ្ជាឱ្យរៀបចំកាំភ្លើងធំ. បញ្ជាឱ្យមេៗ
ទាំងឡាយផ្គុំកូនក្រុមរបស់ខ្លួនដោយចាត់ ប្រាំក្រុមទៅចាំការពារព្រះរាជ
ដំណាក់ ការពារមាត់រូងសម្ងាត់មួយ ដែលនៅខាងក្រោមព្រះរាជដំណាក់
នោះ ។

មកដល់ដើមគតិមួយធំកៀនកំផែងរាំង អម្ពរឃើញខ្សែពួរមួយចង
សំយុង

... អ្នកនឹកថាវិសេសភក្តីនិងអ្នកទោសបីនាក់ចេញទៅក្រៅរួចដោយសារខ្សែ
ពួរនេះ ។ ការឆ្ងល់មួយកើតមានក្នុងអារម្មណ៍មាណព. អ្នកឆ្ងល់ថាតើហេតុ
យ៉ាងណាទើបក្រុមរបស់វិសេសភក្តីនោះ អាចចេញពីទីឃុំឃាំងបាន ? បើទ្វា
គុកនោះមានទៅដល់ប្រាំពីរជាន់ ។

វិសេសភក្តីចេញរួចទៅបាន បើសិនជាមនុស្សនេះទៅកទ័ពមកវាយ
ក្រុងនគរទ្រាសនោះ គឺជាការមួយគួរឱ្យបារម្ភខ្លាំងណាស់ ព្រោះនៅលើលោក
នេះ វិសេសភក្តីជាគ្រូកាន់អាវុធ លើគ្រូទាំងអស់ក្នុងប្រទេសកម្ពុជាហើយ
ពូកែខាងល្បិចកិច្ចកលចម្បាំងរកនរណាប្រៀបប្រដូចពុំបាន ។ ណាមួយ
ទៀតនៅក្រៅក្រុង បក្សពួកជាសិស្សរបស់វិសេសភក្តីក៏ច្រើន. ហើយប្រជា
ជនភាគច្រើននៅនគរទ្រាសនេះ ស្រឡាញ់រាប់អានវិសេសភក្តីនេះណាស់.

បើមនុស្សនេះទៅបំបះបំបោររាស្ត្រ ឃើញថាវាជារាំងក្រុងទ្រាសនេះ ត្រូវ
រលាយជាផេះក្នុងរយៈពេលយ៉ាងខ្លី ។

យប់ក៏ងងឹត ភ្លៀងក៏រោយស្រប ។ ...

នៅក្នុងព្រះរាជវាំងគេពន្លត់ភ្លើងអស់រលីង ហើយស្ថានការណ៍នៅ
ខាងក្នុងក៏ស្ងប់ស្ងាត់ ធ្វើឱ្យអ្នកព័ទ្ធខាងក្រៅនឹកថា ប្រាកដជាគេកំពុងជំនុំគ្នា
រកវិធីបំបែកក្រុមបះបោរ នៅខាងក្រៅនោះ ។

ក្រៅពីការបាញ់ព្រួញភ្លើងទៅ ក្រុមបះបោរពុំអាចលុកចូលក្នុង
បរិវេណវាំងបានឡើយ ។

ប៊ឹម ! ...

សួរកាំភ្លើងលាន់ដូចរន្ទះទាំងប្រាំបីទិសបាញ់រួមគ្នា ផ្ទុះចេញពីដំបូល
ប្រាសាទ ជះអានុភាពមកលើក្រុមអ្នកព័ទ្ធ ។ គេឮសូរតែអ្នកបញ្ឆោ ខាងក្រៅ
រកកន្លែងការពារខ្លួន, នាយជាមេ ស្រែកបញ្ឆោក្នុងទីងងឹតនោះថា ៖

— ព្រឹកស្អែកវាយផ្តាច់ព្រាត់ ... កនយើង ... យប់នេះទាំងអ្នក
ខាងក្នុង ទាំងអ្នកខាងក្រៅបាញ់តគ្នាយូរៗ មួយក្នុង ឆ្លើយឆ្លងយ៉ាងក្បោះ
ក្បាយ ... ទម្រាំព្រឹកស្អែកវាយផ្តាច់ព្រាត់ ...

រដ្ឋប្បហារ

ព្រលឹមស្រាងៗ ...

ទ័ពពួកឡោមរាំងក្នុងនគរទ្រាស នៅអែបគ្រប់ទ្វារ កំផែងរាំង
ធ្វើឱ្យពួកនៅខាងក្នុងជ្រួលច្របល់ចុះឡើង ព្រោះមិនអាចរកច្រកចេញរួច ។

នៅក្បែរមាត់ច្រកទ្វារនេះ សួរកាំភ្លើងកិបខាងទាហានហ្លួងជះ
អានុភាពមក កក្រើកអស់ពសុធាតែពុំមានត្រូវកងពលក្រុមឡោមរាំងម្នាក់
ណាឡើយ ។ ហើយសួរកាំភ្លើងធំតូចឱ្យសួរក្នុងៗ នៅឆ្លើយឆ្លងគ្នាយ៉ាង
ក្បោះក្បាយ ... ផ្សែងហុយងងឹតមេឃ ។

បុរីជាមេទ័ព បែកញើសរហាមទាំងព្រលឹមអុរ ដើរត្រួតអស់ពល
យោធាគ្រប់ច្រកទ្វារ រួចរៀបចំតាំងកាំភ្លើងធំតម្រង់ទិសដៅទៅរកខ្មាំង ។

ផាំងៗ ៗ ៗ គឺសួរកាំភ្លើងខាងទាហានហ្លួងផ្ទុះចេញពីលើកំផែងរាំង
យ៉ាងខ្លីខ្លាញ់ ។

សួរនេះបន្តិឡើងហាក់សែនពិរោះ ធ្វើឱ្យជនដែលក្លាហានក្នុងសង្គ្រាម
ចង់តែស្លាប់ ចង់តែបាញ់ព្រោះជាការវះធម្មតារបស់ជនទាំងនោះ ។

ផាំង ៗ ៗ ៗ

ទោះឃើញខ្លាំងឬពុំឃើញក៏ដោយ ទាហានខាងកងពលរបស់លោក
អម្ពរច្រកគ្រាប់គាស់កែទៅដែរ ។ ក្នុង ! ក្នុង ! ក្នុង ! បាញ់ បាញ់
ទោះគ្រាប់ដែលចេញពីមាត់ត្រែទៅនោះត្រូវមនុស្សឬពុំត្រូវ ក៏គ្មានជាការអ្វី

ប៉ុន្មានដែរ. បាញ់តែពាសវាលខាតគ្រាប់ឥតប្រយោជន៍ ។

លោកមេទ័ពអម្ពរ. បុរី ព្រមទាំងអស់អាមាត្រមហាតលិកក្នុងវាំងខ្មែរ
ដៃខ្មែរជើងម្នាក់ៗ ។ បុរីបែរមកនិយាយជាមួយនាយពលរងម្នាក់នោះថា ៖

មើលទំនងយើងមានស្ថានភាពរឹងប៉ឹងជាងពួកវា តែទឹកដៃយើងហាក់
ដូចជាបាញ់ពួកវាសំបើមណាស់ ព្រោះពួកវាពុំទ្វេយើងរកតែច្រកមួយ ចេញ
ទៅណាក៏ពុំបាន. មើលទៅយើងស្លាប់នៅក្នុងក្រុងនេះឬយ៉ាងណា ព្រោះ
ម្តូបអាហារយើងតែត្រឹមបីថ្ងៃទៀតគឺអស់រលីងហើយ ។ មើលបំរុងឯង ប្រើ
ទាហានម្នាក់ឱ្យទៅលើកជណ្តើរនោះ មកដាក់ឡើងទៅលើដំបូល ប្រាសាទ
រួចមើលទៅក្រៅ សង្កេតមើលស្ថានភាពទ័ពខ្លាំង

មិនយូរប៉ុន្មាន ជណ្តើរមួយលើកស្ដារមកមួយរំពេច ។ ទាហានម្នាក់
ឡើងភ្លេតៗ ទៅលើ ។ សួរក្នុង ... ណែនរួចទាហាននោះធ្លាក់មកដីភឹង
ដាច់ខ្យល់ស្លាប់ឥតបង្កង់ ។ នាយរងឈ្មោះបំរុងស្ដុះទៅជិត

— ពួកវាពុំទ្វេយើង ហើយយាមល្បាតដោយមិត្តចត់ផង ។ ពួកយើង
បានតែក្រព្មោនក្នុងប្រាសាទប៉ុណ្ណោះ ព្រោះបើនរណាអើតក្បាលតែបន្តិចក៏
ត្រូវស្លាប់ ។ យើងសម្លាប់ម្តងមួយម្តងពីរដូច្នេះមិនបានទេ ។

ព្រះរាជាយាងមកដល់ទីនោះដែរ. ស្ដេចទ្រង់ពន្យល់ស្រាវជ្រាវ មើលទៅគួរ
ឱ្យសំបើមយ៉ាងក្រៃលែង ។ ព្រះជន្មចូលក្នុងខ្នងសែសិបបួនទៅហើយ តែ
ព្រះកាយព្រះអង្គនៅរឹងប៉ឹងដូចក្មេងអាយុម្ភៃឆ្នាំ ។ ទ្រង់មានបារម្ភខ្លាំង
ព្រោះព្រះអង្គទ្រង់ជ្រាបថា ក្រុមទ័ពឡោមវាំងនេះ ជាទ័ពរបស់សិស្ស
វិសេសភក្តី គឺជាទ័ពប្រជាជន ដឹកនាំដោយប្រជាជន ។ ទ័ពនេះមានកម្លាំង

ខ្លាំងណាស់. ផ្ទុយស្រឡះពីទីពេទ្យាហានរក្សាព្រះអង្គដែលភ័យស្លន់ រញ្ជិរញ្ជីរ
ក្នុងពេលមានសង្គ្រាម ។

ទ្រង់បញ្ជាឱ្យគេយកដំណើមកដាក់កន្លែងមួយផ្សេងដែលទីនោះ
អាចឡើងទៅដល់កំពូលស្រួចខ្ពស់បំផុត នៃព្រះរាជវាំង ។ មែន ! ទីនោះ
គួរឱ្យទុកចិត្ត ព្រោះខ្មាំងពុំអាចមើលពីក្រៅមកឃើញឡើយ ដែលប្តីឡើង
ទៅដល់លើអាចមើលឃើញទៅឆ្ងាយ ។ មិនយូរប៉ុន្មាន ព្រះនិន្ទាវង្សព្រម
ទាំងអស់មេទ័ពក៏ឡើងទៅដល់ ប្រជុំគ្នាពិនិត្យហេតុការណ៍ ។

ព្រះរាជាបាំងព្រះហស្តសម្លឹងព្រិចៗ ទៅ ... ! ទា ! ទា !

— នោះ ! ដែលមើលឃើញលិមៗ លើក្បាលដំបូកនោះ គឺប្រាកដ
ជាវិសេសភក្តីហើយ ។ ចេញពីគុកមិនបានប៉ុន្មានម៉ោងផង ក៏ទ័ពមកវាយឯង
ព្រងើយ ។ មើលអម្បូរជួយសម្លឹងឱ្យច្បាស់ តើវិសេសភក្តីមែនឬមិន មែន ?

អ្នកទាំងអស់ដែលនៅលើដំបូលប្រាសាទ ខំជួយសង្កេត ។ អម្បូរ
ក្រាបទូលថា ៖

— គឺប្រាកដវិសេសភក្តីមែនៗ តែមិនអីទេ នឹងចាត់ការឱ្យទាហាន
សែងកាំភ្លើងធំមកដាក់លើដំបូលនេះ ...

ទាហានឈ្មោះនងគំនាប់ផ្ទុំ ថយទៅចាត់តាមបញ្ជាឥតបង្អង់យូរ ។

ខាងណោះ ...

វិសេសភក្តី ប្រមូលអស់មេទាហានទាំងឡាយ រួចលាតផែនទី
បញ្ជាក់ពីចំណុចសំខាន់ៗ ដែលត្រូវវាយលុករហូតទាល់តែចូលក្នុងរាំងបាន ។
គេអាចស្តាប់បានថា ៖

— ... ពេលមានហេតុដូច្នេះ ព្រះញាតិវង្សបានភៀសខ្លួនទៅក្រុង
អយុធ្យាអស់ទៅហើយ ។ ស្តាយណាស់ ដោយយើងចាត់ការនេះមិនទាន់
បំណងខ្ញុំគឺកាត់កក្រមស្តេចចោលឱ្យអស់ ...

រាហុលដែលមុខមាត់ក្រឡាក់ចូលិស្រមក និយាយកាត់យ៉ាងប្រញាប់
ថា ៖

— ទ័ពយើងដែលព័ទ្ធរាំងនេះ គឺជិតស្លុងដូចគេខ្ទប់ត្រចៀកដូច្នោះ ។
ខ្ញុំជឿថា ក្រមស្តេចទាំងនោះប្រាកដជាពុំទាន់រត់ទៅណាឬទេ ...

— ទេ ! ទេ ! ប្រាកដជាទៅរួច ។ ការនេះសម្ងាត់ណាស់ រួចគ្មាន
នរណាដឹងឡើយ គឺមានតែខ្ញុំទេដែលដឹង ។ នៅក្នុងប្រាសាទ ក្រោមបន្ទប់
ម្ចាស់ក្សត្រីមានបន្ទប់សម្ងាត់មួយដើរដោយគ្រឿងយន្ត គឺថា គេគ្រាន់តែចុច
គន្លឹះមួយទៅ ផ្ទាំងថ្មកម្រាលនោះរើកឡើង គេចុះតាមជណ្តើរមួយទៅ
ក្រោម ដែលមានពន្លឺថ្លើមថ្លង់មកដូចគេដុតភ្លើង ។ ក្នុងបន្ទប់នោះ មាន
តោមួយធ្វើពីសម្រិទ្ធ ខ្លាធ្វើពីសម្រិទ្ធច្រើនដេរដាស ធំៗ ដែលគេអាចជិះ
បានពីរបីនាក់ ។ កាលណាគេយកដៃទៅពាល់ខ្នងតោនោះតែបន្តិច តោ
ត្រហឹមមិនឡើង ^(១) បន្ទាប់ខ្លួនស្រីតៗ មកឱ្យយើងជិះបាន ។ គន្លឹះមួយ
ទៀតនៅកន្ទុយកាលណាគេចុចទៅ ធ្វើឱ្យខ្សែពានវិល សត្វតោក៏វិលតាម
ខ្សែពាន ហោះលឿនក្នុងរូងសម្ងាត់ ... រហូតទៅដល់ទល់ដែន ក្នុងរយៈ
ពេលកន្លះថ្ងៃ ...

^(១) សូមអាន "ទោសពានរាំង" របស់លោក ឡាំង-បេងសៀក

រាហុលភ្លាត់មាត់ថា ÷

— រឿងនេះ... ចំណាស់ហ្នឹងមែន

វិសេសភក្តីសើច

— ហ្នឹងហើយ ជារឿងសម្ងាត់អស្ចារ្យ រួចមានតែមេទ័ពធំៗ ទេ ដែលដឹង ។ រូងនេះគេឱ្យអ្នកទោសជីកអស់រយៈពេលបីឆ្នាំមកហើយៗ យ៉ាង សម្ងាត់បំផុត ។ ជីករួចគេយកអ្នកទោសទៅសម្លាប់ចោល ដើម្បីកុំឱ្យខ្លា ខ្លាយទៅណាទៀត ស្តាប់បានទេ ?

បុរិនិយាយឡើងថា ÷

— ... ដូច្នេះយើងព័ទ្ធរាំងនេះ ឥតប្រយោជន៍សោះព្រោះរឿងធំ គឺត្រូវសម្លាប់ក្រុមស្តេចចោល ។

— ទេ ! ទេ ! សំខាន់ណាស់. ត្រូវដឹងថាភោគទ្រព្យខ្មែរ. មាស ពេជ្រ កែវកងខ្មែរ គឺមកនៅគរកកុញឥតប្រយោជន៍ក្នុងរាជវាំង គ្មានចែក ចាយប្រើការជាប្រយោជន៍រាស្ត្រអ្វីសោះ ។ គិតមើលគ្រាន់តែត្រដេកស្តេច ក៏ជាមាសដែរ. គ្រាន់តែស្រែកជើងស្តេចក៏ជាមាសដែរ ។ ហ៊ី ! រឿងអី ត្រូវឡើងដល់ម្លឹង ក្នុងពេលដែលខ្មែរទាំងអស់ កើតក្តីក្រក្រង់អត់ឃ្លានបែប ហ្នឹង ។ នែ ! ខ្ញុំដឹងបន្ទប់សម្ងាត់មួយទៀត គឺបន្ទប់លាក់មាសពេជ្យរបស់ ស្តេច ។ កាលនោះព្រះនាងជាបុត្រីចាញ់នយោបាយខ្ញុំ. ខ្ញុំនិយាយបន្ទន់ចិត្ត ព្រះនាង. ខ្ញុំហែកបេះដូងបង្ហាញព្រះនាង. ខ្ញុំធ្វើឱ្យព្រះនាងជឿជាក់ថា ខ្ញុំ ស្រឡាញ់ព្រះនាងមែន ទីបំផុតព្រះនាងនាំខ្ញុំទៅមើលមាសពេជ្យនោះ ។ ខ្ញុំ សង្កេតអស់គ្រប់ទីកន្លែង ដើម្បីចំណាំ ទីបំផុតខ្ញុំស្គាល់អ្នកកាន់សោរបន្ទប់

ពិសេសនោះទៀត ។ ពេលកើតកលិយុត ខ្ញុំឆ្លៀតទៅសម្លាប់អ្នកកាន់សោរ ហើយយកបានសោរពិសេសនោះ ... ហាំ ! យើងបានសោរ យើងអាចយកមាសពេជ្យរាប់រយហាប ធ្វើសោហ៊ុយច្បាំងតទៅទៀត ឬ យកទៅចែកចាយឱ្យរាស្ត្រវិញ ... ព្រោះមានពេជ្រនោះជាមាសពេជ្ររបស់ រាស្ត្រ ... ឥឡូវចប់ការហើយ. មេៗ ទាំងអស់ចាត់ ការតាមក្រុម តាមពួក តាមបញ្ជារបស់ខ្ញុំចុះ ។

នាយពលម្នាក់ក្រោកឡើងសួរថា ៖

— ហេតុយ៉ាងណាបានជាលោកគ្រូ អាចចេញពីទីឃុំយ៉ាងនោះបាន ?

វិសេសភក្តីសើច

— ហាំ ! ហាំ ! រឿងនោះ ...

ប៊ឹម ! ... រួចសួរស្រាលៗ បន្តយ៉ាងយូរតទៅទៀត ...

គឺសួរកាំភ្លើងជំនាញទ័ពអម្ពរ បាញ់មកដូចរន្ទះទាំងប្រាំបីទិស ។ ដំបូក មួយដែលនៅត្រង់កន្លែងមេទ័ពយើងជុំនិគ្គា ត្រូវលើងខ្មោយហុយដីធ្លុប រួចគេ ឃើញអស់មេទ័ពទាំងឡាយ ដួលត្នោលៗ ... ហើយងើបឡើងច្រូងទាំងអស់ គ្នាយកដៃទះខោអាវ បោសឆូលី លើកដៃបញ្ជីចិត្តអ្នកបាញ់ថែមទៀត ...

ព្រះរាជារអ៊ូ រថា ៖

— ប៉ុណ្ណឹងហើយនៅតែវាមិនត្រូវគ្រាប់ស្លាប់ទៀត

មេទ័ពយើងទាំងប៉ុន្មាន ដែលនៅលើក្បាលដំបូកអម្បាញ់មិញ ដើរ អង់អាចចុះឡើង កាត់ព្រៃ និងគ្រាប់ដែលជះអនុភាពដ៏ខ្លាំងក្លាមក ។

ប៊ុរីខំឆ្នើញ រេចុងកាំភ្លើងតាមវិសេសភក្តី ដែលដើរចុះដើរឡើង ចាត់

បញ្ហាទី៣ ។ មិនយូរប៉ុន្មាន សួរក្នុងពិធីបូលប្រាសាទ. ត្រូវចំកន្លែងដែលគេ
តម្រង់... ហ៊ុយដង្ហូមមុន តែបុរសដែលគេចង់បាញ់ ដើរយ៉ាងប្រាសាទ
រួចធ្វើការដូចមុនដដែល ។

គួរឱ្យរំភើបចិត្តជាពន់ពេក ព្រោះពេលនោះយើងបានប្រទះឃើញ
អ្នកស្រុក ដែលយល់ការស្រុកទេសជាក់លាក់ក៏បានកាន់អាវុធ មករួមតស៊ូ
ជាមួយក្រុមបដិវត្តន៍យើងនេះដែរ ។ ស្រីៗ លូនលបយកទឹកទាំងក្អមៗ
យកបាយទាំងឡាយ មកចែកជូនដល់កងទ័ពយើង ដែលយើងគ្មានដាក់កំហិត ឬ
អំពាវនាវទាមទាអ្វីឡើយ ។

ពួកយើងចែកវេនគ្នាបាញ់. មួយក្រុមបរិភោគបាយក្នុងជម្រក មួយ
ក្រុមត្រូវបាញ់តតឈប់ឈរ ។ ពេលបរិភោគបាយ ថ្វីបើខាងក្រៅឮសូរតែ
ស្នូដាវ ឬសូរគ្រាប់កាំភ្លើង តែយើងមានពេលរីករាយ គួរកត់ទុកជាអនុស្សា
វីរីយ៍ក្នុងក្រអៅបេះដូង ។ ស្រីៗ ដែលយកបាយមកឱ្យក្រុមទាហានតស៊ូ
យើង មើលមុខអ្នកតយុទ្ធដោយក្តីមេត្តារាប់អាន ។ ពួកយើងអរគុណទៅ
នារីទាំងនោះវិញ ខ្លះបង្កប់ម្លើតបរិយាកាសរីករាយ បន្ទប់ចិត្តមេត្តាធម៌
ដែលនារីសប្បុរសទាំងឡាយចោលមកយើង ។

ឱ ! អាកប្បកិរិយាប្រជាជនខ្មែរយើង ... ! ប្រជាជនខ្មែរគឺ
លេខមួយហើយខាងមនោសញ្ចេតនាច្រើន . ស្អប់សង្គ្រាម. ស្អប់ការប្រាត់
ប្រាស់ ... ហើយពាក្យទាំងពីរនេះខ្មែរយើងមិនចង់ឮ មិនចង់ឃើញទាល់
តែសោះ តែខ្មែរមិនអាចនៅស្ងៀម ឱ្យគេសម្លាប់ ដោយងាយៗនោះឡើយ ។
ឈាមខ្មែរជាឈាមតស៊ូ. ហើយខ្មែរទាំងអស់ កត់សំគាល់ក្នុងចិត្តថា ពេល

តស៊ូ ជាពិសេសនេះគឺតស៊ូដោះខ្លួនជាអ្នកជា ។ អស់លោកដែលយល់ចិត្តខ្មែរ ច្បាស់ លោកអ្នកអាចសន្មតបានថា ខ្មែរជាមនុស្សមួយបែប ដែលមាន សុភវិនិច្ឆ័យប្លែកពីជាតិសាសន៍ដទៃនៅលើលោកនេះ ។

សង្គ្រាមបន្តរហូតដល់ថ្ងៃសៀល ...

វិសេសភក្តីនិងរាហុល ជិះសេះយ៉ាងត្រដែតកាត់គ្រាប់ កាត់ព្រួញ ត្រួតអស់ពលយោធា ។ អ្នកស្រែកបញ្ជាឱ្យចូល ឱ្យតែច ឱ្យពូន ធ្វើសញ្ញា ឱ្យវាយចូល ដើម្បីសម្រុក កំទេចរាំងឱ្យទាន់ពេលមុនថ្ងៃលិច ។

នៅទិសខាងលិច មានសម្លេងហ៊ោរ ស្ទើរកក្រើកអស់ដែនដី ។ វិសេសភក្តីងើបមើលទៅ សើចត្រេកអរខ្លាំង ព្រោះក្រុមទ័ពនេះ គឺទ័ព មហាកាល^(១) អរុណ^(១) នភា^(១) និង មហាបូទិ^(១) នាំមកពីក្រុងតាជីល ដែលមានចំនួនទាំងអស់ពីរម៉ឺនសែសិបប្រាំនាក់ ។

— មនុស្សម្នាក់មាឌមាំ ដូចអស្សតរឡើងសារ, ទ្រង់ត្រឡឹងចម្បាំង ប្រកបដោយដាវរំរែងស្ដារនៅចង្កេះ បំផាយអាជានេយ្យ យ៉ាងស្វាហាប់ សំដៅមកវិសេសភក្តី។ ញញឹមមើលទៅបុរសនេះ ។ គឺមហាកាល ។ មហាកាលមកដល់ វិសេសភក្តីរហ័ស សួរមុនទៅថា ÷

— ម៉េចទៅកាល រឿងមាសនោះ ...

(១) សូមមើលឈ្មោះនេះក្នុងរឿង "ទោសពានរាំង"

(២) វិសេសភក្តីនេះ ជាមិត្តរបស់ កំហែងពេជ្រ កាលរៀនវិជ្ជាចម្បាំងជាមួយគ្នា នៅក្នុងឧត្តុង្គមានជ័យ ។ ត្រូវជាគ្រូមហាកាល, នភា, មហាបូទិ, អរុណ, រាហុល ផងដែរ ។ សូមមើលឈ្មោះនេះក្នុងរឿង "កំហែងរាជ្យ" របស់លោក ឡាំង ប៉េងសៀក

មហាកាលឆ្លើយដោយរីករាយថា ៖

— ហាំ ! ហាំ ! បីថ្ងៃទៀតមាសនោះទៅដល់សេរីសោភ័ណជា
ស្រេច ។ ក្រុមទីពង្សបានចូលទៅលួចទ្រព្យសម្បត្តិ ព្រះនិរ្ទវង្សរលឹង ...
បានមាសប្រមាណប្រាំបីហាប. បានពេជ្រ. បានសាច់ប្រាក់ដប់ហាប ។ ហាំ !
ហាំ ! គួរជាទីអស្ចារ្យមែន. ឥឡូវមាសនៅក្នុងកណ្តាប់ដៃយើងហើយ. រួច
ម្តុំដរាជ្រនិងប្រាសាទរបស់ព្រះនិរ្ទវង្សនឹងក្លាយជាផេះ នៅពេលខាងមុខ
នេះ ។ ព្រះនិរ្ទវង្សជាក្សត្រវង្សរាជ្យ ក្សត្រដែលធ្លាក់ខ្លួនក្រ ចាំតែពេល
ស្លាប់ប៉ុណ្ណោះ ។

— យី ! កាល ឯងចំជាមនុស្សពូកែមែន

— បាទ ខ្ញុំបានដំណឹងពីនភាគ្នាម. ខ្ញុំចាត់ការជាបន្ទាន់ ឥតបង្អង់យូរ

— គ្នាយើងប្រមូលបានគ្រប់គ្នាទេ ?

— បាទ ! បាត់ លលកពូន^(១) ដំបូកពេជ្រ^(១) និងនាងសោភ័ណទេវី
ដែល គេនាំគ្នាចុះទៅទន្លេសាបបាត់

— ចុះឪពុកខ្ញុំ ? ប្អូនស្រីខ្ញុំ ? គ្រួសារខ្ញុំ កាលឯងមានចាប់បានទេ ?

— ... បាទ លោកគ្រូ ! ជួនជាបន្ទាន់ពេកក្នុងរឿងមាស ពេជ្រ

(១) សូមមើលឈ្មោះអ្នកទាំងនេះក្នុងរឿង "សេនាកំហែង" ឬ "ទោសពានរាំង"
របស់លោក ឡាំង-ប៉េងសៀក

(២) វិសេសភក្តីនេះ ជាកូនរបស់លោកឧបរាជនៃនគរទ្រាសនេះត្រូវជាក្មួយព្រះបាទ
និរ្ទវង្ស ខាងក្រសែព្រះរាជអគ្គមហេសី ។ សូមអាន "កំហែងរាជ្យ" របស់លោក
ឡាំង-ប៉េងសៀក ដែលមានចែងយ៉ាងពិស្តាររបស់មនុស្សនេះ ។

បណ្តាលឱ្យក្រុមគ្រួសារលោកគ្រូភៀសខ្លួន ចូលស្រុកសៀមបាត់ ជាមួយ
ញាតិវង្ស ...

— គួរឱ្យស្តាយណាស់ បីសាចនោះវាទៅកម្ទេចមកវាយខ្មែរទៀត
ហើយ. វាទៅសំពះបាតជើងបរទេស ឱ្យលើកទ័ពមកវាយកំទេចស្រុកខ្មែរ ។
គ្រោងការខ្ញុំ គឺត្រូវសម្លាប់ក្រុមស្តេច និងក្រុមគ្រួសារខ្ញុំចោលទាំងអស់ ...

មហាកាល សម្លឹងមុខវិសេសភក្តីដោយក្រសែភ្នែកស្ទើរនឹងទឹកនេះ ។
វិសេសភក្តី មើលឃើញក្រសែភ្នែកនោះ និយាយថា ÷

— ទៅឆ្ងល់អីកាល កិច្ចការផែនដី ជាកិច្ចការផែនដី ឪពុកជាឪពុក
គ្រួសារជាគ្រួសារ ។ ឥឡូវចប់ការហើយ រៀបទ័ពចូលកំទេចវាំងឱ្យរលាយ
ជាផេះ ... ទៅចុះ ។

ប៉ុន្មានម៉ោងក្រោយមក សង្គ្រាមក៏ឮដឹងឡើងខ្លាំងជាងមុន ដែលធ្វើ
ឱ្យទ័ពព្រះរាជាមានបារម្ភខ្លាំង ។ មែន ! អ្នកនៅខាងក្នុងអន្ទះអន្ទែង
មិនខុសពីសត្វត្រីដែលជាប់ទ្រូអ្នកនេសាទនោះទេ ។ ក្រុមទ័ពអ្នកខាងក្នុង
រេចរេឡើង បីដូចដីរិសា ដែលស្លូតខ្យល់មុនពេលស្លាប់ ។

ល្ងាចត្រជាក់មកដល់ ...

ក្រុមទ័ពវិសេសភក្តី វាយទម្លាយកំផែងវាំងបាន ធ្វើឱ្យទ័ពព្រះរាជា
រត់ខ្លាយចោលកន្លែងទាំងជួរៗ រំពាត់របាយយ៉ាងឥតសណ្តាប់ធ្នាប់ យកតែ
ព្រះអាយុរៀងខ្លួន ។ តិបរាជ័យ ។

ទាហានខាងវិសេសភក្តី ក៏បោលចូលកាប់បាក់ឥតសំចៃ ដេញពួក
ទាហានហ្លួងដូចឆ្កែដេញទន្សាយ ។

ក្សត្រច័ន្ទរាជ្យ

គណិយុតនៅរាជធានីក្រុងនគរទ្រាស ដែលមានមកចំនួនបីថ្ងៃមកហើយនោះ ទើបតែរលត់ទៅថ្មីៗ ដោយជ័យជំនះទាំងស្រុងធ្លាក់មកលើទ័ពក្រុមបដិវត្តន៍ ដែលអ្នកផ្ដើមទាំងអស់ សុទ្ធជាមេទ័ពធ្លាប់ទទួលការអប់រំពីរឿងជាតិ. រឿងនគរ ... ពីរិសេសភក្ដីជាគ្រូ ។

ជ័យជំនះនេះ ធ្វើឱ្យស្ដារកាំភ្លើងស្ងប់. ដាវទាំងឡាយចូលទៅក្នុងស្រោមវិញ. ឈាមរាស្ត្រក៏លែងហូរ. ជីវិតរាស្ត្រក៏ឈប់បង់ ។ វិបត្តិសង្គមត្រូវគេយកមកដោះស្រាយជាបន្តបន្ទាប់ ។ បញ្ហាសិទ្ធិ សេរីភាព សមភាព ដែលជាឆន្ទៈ ពិស្តាររបស់រាស្ត្រ ត្រូវបើកលែងឱ្យរាស្ត្រប្រើដោយសេរី ។ គេប្រមូលមេទ័ពទាំងអស់ មកជួយចាត់ចែងរៀបចំស្រុកទេស តាមឆន្ទៈប្រជារាស្ត្រ. គឺរាស្ត្រអាចរៀបចំវាសនាខ្លួនបានតាមចិត្ត ។ គេលើកវិសេសភក្ដីជាមេទ័ពធំទទួលការខុសត្រូវលើវាសនានគរក្រុងទ្រាស ។ វិសេសភក្ដីបានអញ្ជើញលោក ឧកញ៉ាគ្រឡាហោមវង្សា^(១). ឧកញ៉ាវិជ្ជភក្ដីយុត^(១) និងកំហែងពេជ្រ^(១) មកកាន់ក្រុងនគរទ្រាសជាផ្លូវការ ពិភាក្សាការរួបរួមសាមគ្គីរវាងនគរទាំងពីរ ដើម្បីបង្កាន់ភាពខ្មែរយើង ។

សូមជម្រាបថា នៅចុងសតវត្សទី ១៧ នគរកម្ពុជាត្រូវបែងចែកជា

^(១) សូមមើលឈ្មោះនេះក្នុងរឿង "ទោសពានវាំង" របស់លោក ឡាំង-ប៉េងសៀក

រដ្ឋតូរ៉ូ ជាច្រើនដោយមានស្តេចក្រាញ់មួយអង្គៗ ឡើងសោយរាជ្យ ។ គឺនៅឱកាសបែងចែកអំណាចក្នុងរដ្ឋតូរ៉ូ នោះហើយដែលបណ្តាលឱ្យខ្មែរចុះអនុភាពរៀងៗ មករហូតទល់ពេលយើងនិទានរឿងនេះ គឺនៅដើមសតវត្ស ទី ១៨ ។

បញ្ហាដែលត្រូវបិភាក្សានោះគឺរួមទាំងនគរតាមិល និងនគរទ្រាស ជារដ្ឋតែមួយ ព្រោះរាស្ត្រនៅនគរតាមិលក៏មានឈាមជាខ្មែរ រាស្ត្រនៅក្នុងនគរទ្រាសក៏មានឈាមជាខ្មែរ. តើប្រយោជន៍អីឱ្យនៅបែកខ្ញែកគ្នាហាក់ដូចជាកុលសម្ព័ន្ធនោះ ?

នគរក្រុងទ្រាសទើបនឹងរួចផុតពីកណ្តាប់ដៃស្តេចក្រាញ់ថ្មីៗ ត្រូវពឹងពាក់លើសន្តានចិត្តខ្មែរ ស្រឡាញ់ខ្មែរ. ចាប់អនុវត្តតាមគោលការណ៍នយោបាយនគរតាមិលដែលកាលពីដប់ឆ្នាំមុន បានរើផុតពីកណ្តាប់ដៃស្តេចក្រាញ់នោះដែរ^(១) ។ ដូច្នេះបញ្ហាពិភាក្សារួមគ្នារវាងនគរទាំងពីរ អាចជម្រុញក្តីសង្ឃឹមឱ្យដល់កម្រិត ក្នុងការបង្រួមជាតិខ្មែរនេះ ។

គេរៀបចំច្បាប់គ្រប់អន្លើតាម ខ តាមខណ្ឌក្នុងនោះចែងតែពីសេរីភាពរបស់រាស្ត្រដែលវត្តទាំងនេះ ហាក់ជាទឹកអម្រិតស្រោចឱ្យរាស្ត្របានលូតទៅមុខ ។ រួមមក ឆន្ទៈរបស់អ្នកគ្រប់គ្រងរដ្ឋទាំងពីរមានយោបល់ស្របគ្នា គឺគិតប្រយោជន៍សាធារណៈមុនប្រយោជន៍វណ្ណៈ ។ គឺឆន្ទៈនេះហើយ ដែលនាំឱ្យមេទ័ព, ពលទាហាន, មន្ត្រីគ្រប់ក្រសួង រាស្ត្រគ្រប់វណ្ណៈ ចូលគ្នាជាផ្ទុះ

^(១) សូមមើលព្រឹត្តិការណ៍នេះក្នុងរឿង "ទោសពានរវាង"

មួយក្នុងការបំរើជាតិ ។ ឆន្ទៈនេះនាំឱ្យវិសេសភក្តី ដែលជាមនុស្សសេរី ដក់
ចិត្តស្រឡាញ់ជាតិ ស្រឡាញ់ខ្មែរជាពន់ប្រមាណលើសពីជីវិតខ្លួនទៅទៀត
នោះ រិតតែមានកម្លាំងចិត្តក្នុងការតស៊ូ ដើម្បីមាតុភូមិ ។

ខែមួយ ... ខែពីរ ... កន្លងទៅ ...

ចូលអម្ពង្គខែទីបី ព្រឹត្តិការណ៍គ្រប់គ្រងនៅនគរក្រុងទ្រាសយើងចាប់
ប្រែប្រួលបន្តិចម្តងៗ ។ នាម៉ឺន មន្ត្រីធំៗ ទាំងឡាយខ្លះ ដែលជាមនុស្ស
របស់ព្រះនរិន្ទរវង្ស ហើយដែលក្នុងឱកាសផ្លាស់របបគ្រប់គ្រងនេះ វិសេសភក្តី
ពុំបានធ្វើទុក្ខទោសសោះនោះ បានធ្វើការមួយបណ្តាលឱ្យមានពាក្យស្តាប់ក្នុង
នយោបាយរៀបចំ ស្រុកទេសតាមបែបថ្មីរបស់យើង ។

មានចិត្តបដិវត្តកែប្រែរបបគ្រប់គ្រង តែវិសេសភក្តី សិស្សជំនិត
ព្រមទាំងប្រជាជនភាគច្រើន តែនាម៉ឺនភាគច្រើនជាអ្នកចាត់ចែងការនៅ
ក្នុងនគរនោះ សុទ្ធតែជាមនុស្សក្បាលចាស់ជ្រុលហួសសម័យទៅហើយ តើ
អង្គការបដិវត្តន៍យើងអាចឈានទៅបានស្រួលឬទេ ?

នៅក្នុងសង្គមនេះ គឺមន្ត្រីមួយជំពូកខាងក្រោយនោះហើយ ដែល
លូកដៃកូរកកាយធ្វើឱ្យមានវិបត្តិនយោបាយមួយ ផ្ទុះត្រឡឹង ប្រទាញគ្នាជា
លំដាប់បន្តបន្ទាប់ បណ្តាលឱ្យនាវានគរក្រុងទ្រាសយើងស្ថិតនៅក្នុងស្ថានភាព
ដ៏លំបាកជាច្រើនខែ ។

រឿងនេះបណ្តាលឱ្យវិសេសភក្តី កើតទុក្ខជាខ្លាំង ... ។

ថ្ងៃនោះ ...

អំពីបន្ទាយក្រុងនគរទ្រាស. គេឮសូរតែភ្លេងរង់នៅខាងក្នុង ហើយ
 យូរ ឮសូរសម្លេងស្រីច្រៀងពីរោះគ្រលួច កាត់ខ្សែរាត្រី ។ អ្នកផង កាលបើ
 បានដើរកាត់បន្ទាយដែលកាលដើមជារាជវាំងក្រុងនគរទ្រាសនោះហើយ ក៏
 តែងឈប់ផ្ទៀងត្រចៀកស្តាប់ រួចដណ្តឹងសួរក្នុងចិត្តថា តើគេធ្វើអ្វីក្នុង
 ប្រាសាទនោះ ?

បើចូលទៅខាងក្នុង គេក៏អាចដឹងបានថា គឺជាពិធីសមរាប់បុរាណខ្មែរ
 ដែលចាប់ពីបានកាន់កាប់ការរដ្ឋនោះមក វិសេសភក្តី ព្រមទាំងនាម៉ឺនចាស់ទុំ
 ខ្លះ បានប្រមូលស្រីរាំទាំងអស់មកឱ្យហាត់ ដោយត្រឹមត្រូវវិញ ។ កាលពី
 ក្នុងរាជ្យមុន ស្រីរាំទាំង គឺជាស្រីកំណាន់របស់ស្តេច. ជាស្រីដែលក្រុមស្តេច
 សម្រាប់ទុកដើម្បីតែសេចក្តីសប្បាយផ្ទាល់ខ្លួន ហើយការរាំល្អ មិនល្អ ចំពោះ
 សិល្បៈខ្មែរមែនឬមិនមែននោះ គឺគេពុំបាននឹកនាដល់សោះទេ ^(១) ។

នារីដ៏ល្អៗ កំពុងរាំតាមចង្វាក់ភ្លេងដ៏សមគតខ្លោះ ។ សួរភ្លេងដែល
 បន្តឡើងធ្វើឱ្យយើងអ្នកស្តាប់ កើតចិត្តស្រឡាញ់សិល្បៈខ្មែរ. ស្រឡាញ់
 ព្រលឹងខ្មែរអ្វីម្ល៉េះទេ !

ឱខ្មែរ ! ... មិនត្រឹមតែទឹកមុខ សំដីសម្តែងប៉ុណ្ណោះទេ ដែល
 បង្ហាញថាខ្មែរជាមនុស្សស្អាតត្រង់ សូម្បីតែសិល្បៈភ្លេងដែលរង់. ដែលទន់ភ្លន់
 ដែលស្អាត មិនតូចតាង ក៏គេអាចមើលឆ្លុះដល់ចិត្តខ្មែរខាងក្នុងនោះបានដែរ ។
 ជើងដែលដើរ. ចង្កេះដែលកាច់ ដៃដែលលើក នាំចិត្តយើងឱ្យនឹកទៅដល់

^(១) សូមមើលព្រឹត្តិការណ៍នេះដែលអ្នកនិពន្ធចែងយ៉ាងពិស្តារ ក្នុងរឿង "កំហែងរាជ្យ"

សិល្បៈបុរាណសម័យអង្គរ ក្នុងសតវត្សទី១២ ដែលឆ្លាក់ជាប់លើជញ្ជាំង
ប្រាសាទអង្គរវត្ត រួចយើងមានតែក្ដីរំភើប ញាប់ញ័រ កោតសរសើរស្នាដៃ
ដ៏ណែនចាស់បុរាណក្រៃពេក. នឹកស្ទើរដល់កិត្យានុភាពខ្មែរពីព្រេងនាយ
នោះមិនចេះអស់មិនចេះហើយ ។

ឱសិល្បៈខ្មែរ ... គឺជាសញ្ញាដូងព្រលឹងខ្មែរ មិនត្រឹមតែជាសិល្បៈ
ត្រឹមត្រូវប៉ុណ្ណោះទេ សិល្បៈយើងនេះគឺជាសិល្បៈសម្រាប់ជនមិន រើសវណ្ណៈ.
ហើយមិនអាចជាតិណាមកក្រឡែលួចចម្លងឱ្យដូចបានឡើយ ។ បានទស្សនា
សិល្បៈខ្មែរ យើងក៏កើតចិត្តរីករាយ សរសើរសំណាងយើងដែល បានកើត
មកជាខ្មែរ ហើយមានសិល្បៈ មួយដ៏ល្អប្រចាំជាតិ ។

នៅកៅអីជួរខាងមុខ គឺអស់មន្ត្រីធំៗ ដែលមានលោកឧកញ៉ា ក្រឡា
ហោមវង្ស^(១), លោកវិទូភក្ដីហុត^(១), កំហែងពេជ្រ^(១), នាងសោភ័ណទេវី^(១)
អង្គុយមើលកញ្ញារាំយ៉ាងឡើងថ្កាន ។ នៅកៀនក្បែរៗសសរ គឺជា
ស្រីចំណាស់ពាក់កណ្តាលមនុស្សបីនាក់ និងនារីក្មេងស្រស់ចំណាប់ម្នាក់កំពុង
ធ្វើសញ្ញាដល់អ្នករាំ ... ។ គឺជាគ្រូបាំ ។ ... ឃ្លាតពីនេះប្រហែលបី
ម៉ែត្រ ក្បែរបង្អួច គេសង្កេតឃើញវិសេសភក្ដី ចន្ទា, រាហុល, មហាកាល ។
វិសេសភក្ដីមានទឹកមុខរីករាយ, យូរៗគេឃើញលោកសើចយ៉ាងក្អាកក្អាយ

(១) ជាតស្សវជនដ៏មានថ្វីដៃក្នុងសង្គ្រាមជ័យ ដែលក្នុងពេលនេះគេចាត់ទុកជាទី
ប្រឹក្សារដ្ឋ ។ សូមមើលឈ្មោះនេះក្នុងរឿង "កំហែងរាជ្យ" ឬ "ទោសពានរាំង" របស់
ឡាន-ប៉េងសៀក

រួចលើកដៃជាសញ្ញាដល់ស្រីត្រូវបំផ្លាញ... ធ្វើឱ្យយើងដឹងថាគេទាំងពីរ
ជាគូកំណាត់និងគ្នាជាប្រាកដ ។

តើ... មិនយូរប៉ុន្មានទឹកមុខវិសេសភក្តីយើងប្រែជាស្រពោនទៅ
វិញ ។ សួរភ្លេង ក្បាច់រាំនារីកំណាត់ ក៏ក្លាយទៅជាវត្ថុអតីត្យាណអស់ ។
អ្នកឈប់និយាយទៅរកនរណាទាំងអស់ ។ ភ្លេងនៅតែលេង របាំនៅតែបន្ត ។

រាហុលដែលឃើញមុនវិសេសភក្តី ស្រគត់ស្រគត់បែបនេះក៏ហូរមាត់
សួរទៅថា ៖

— អម្បាញ់មិញ. ខ្ញុំបានសង្កេតឃើញថាលោកគ្រូសើចសប្បាយ
ចុះហេតុយ៉ាងណាបានជាឥឡូវប្រែជាយ៉ាងដូច្នេះទៅវិញ ទានប្រោស

វិសេសភក្តីដកដង្ហើមធំ ឆ្លើយតិចៗ ទៅថា ៖

— ខ្ញុំនឹកឃើញរឿងមួយគួរឱ្យព្រួយខ្លាំងណាស់ បងអើយ ជម្ងឺព្រួយ
របស់ខ្ញុំនេះ ជាក់ជាគ្មានឱសថណាមកកែបានទេ ។

រាហុលនៅស្ងៀម ឯមហាកាលដែលនៅជិតនោះក៏ប្រឹងសម្លឹងទឹក
មុខវិសេសភក្តីព្រេចៗ ហាក់ដូចត្រូវពេទ្យមើលទឹកមុខអ្នកជម្ងឺ ដើម្បីរក
មេរោគដ៏សាហាវមួយ ។ កាយវិការនេះធ្វើឱ្យយើងដឹងថាអ្នកទាំងនេះ មាន
សេចក្តីគោរពស្រឡាញ់មួយយ៉ាងខ្ជាប់ខ្ជួន ដល់វិសេសភក្តីជាត្រូ ។ ចន្លា
ដែលនៅពីក្រោយខ្នងរាហុល ក៏បញ្ចូលសម្លេងមួយទៅថា ៖

— ខ្ញុំចង់ដឹងថា តើរឿងអីទៅដែលនាំឱ្យលោកគ្រូព្រួយចិត្តដល់ម្លឹង

វិសេសភក្តី ងាកមើលមុខចន្លាប្រកបដោយក្រសែភ្នែកស្រឡាញ់រាប់

— កុំចង់ដឹងអីចន្តា ព្រោះជារឿងមួយផ្សេង

— ទេលោកគ្រូ ! ខ្ញុំចង់ដឹងណាស់

— ... ជារឿងដែលគេពុំអាចនឹកនាដល់. ហើយជារឿងដែលផ្សេង
ព្រេងហួសប្រមាណ ។ ឈ្លើយ ! ទាំងរាហុល ទាំងបងកាល. ទាំងចន្តាង
តោងកុំចង់ដឹងធ្វើអី ។

អ្នកទាំងបីដូចមានឈ្មោះខាងលើនេះ ចង់ដឹងជាខ្លាំងព្រោះរឿង របស់
វិសេសភក្តី សូម្បីតែតូចមួយក៏ហាក់មានប្រយោជន៍ក្រៃលែងចំពោះ អ្នក
ឱ្យតែវិសេសភក្តីព្រមនិយាយឱ្យស្តាប់ ។ អ្នកទាំងបីស្រឡាញ់វិសេស
ភក្តីនោះគឺស្រឡាញ់ពេក ។

រាហុលសួរទៅដោយស្ងួតស្ងប់ថា ÷

— បែបលោកគ្រូមិនទុកចិត្តខ្ញុំទាំងបីនេះហើយ បានជាលាក់រឿង
កង្វល់នោះ តែលោកគ្រូមានគុណមកលើខ្ញុំទាំងបីនេះណាស់ ដោយបណ្តុះ
បណ្តាលឱ្យខ្ញុំមានចិត្តនិងថ្វីដៃ និងចិត្តស្នេហាជាតិដូចសព្វថ្ងៃ ...

ពាក្យនេះមានសំនួនដ៏ខ្លាំងក្លាមែន ព្រោះពេលនោះ វិសេសភក្តី
ទាញស្នាអ្នកទាំងបី ឱ្យត្រចៀកនៅជិតមាត់អ្នកហើយឱ្យបថា ÷

— ខ្ញុំចង់ចេញពីទីនេះ ... ទៅឆ្ងាយ ...

អ្នកទាំងបីស្រឡាញ់កាំង ។ មហាកាល ភ្លាត់មាត់ថា ÷

— ... លោកគ្រូ ...

វិសេសភក្តី ខ្ទប់មាត់មហាកាល

— កុំមាត់ ... កុំឱ្យនរណាដឹងទាំងអស់ ព្រោះជារឿងសម្ងាត់
បំផុត ។ មក ! មកតាមខ្ញុំ ខ្ញុំនិយាយរឿងមួយដ៏ចម្លែកប្រាប់ ... ទៅ ...
ទៅបន្ទប់សម្ងាត់របស់ខ្ញុំ ...

វិសេសភក្តី, មហាកាល, រាហុល និង ចន្ទា គឺក្រោកដើរចេញពី
កន្លែងរាំ ទៅកាន់បន្ទប់មួយនៅអគារខាងកើត ដែលជាអតីតបន្ទប់ជុំនំការ
របស់រាជាក្នុងរាជ្យមុន ។

សិស្សទាំងបីអង្គុយនៅខាងកៀន ... ឯវិសេសភក្តីដើរចុះ ដើរ
ឡើងក្រឡឹងតែក្នុងបន្ទប់នោះដោយនិយាយថា ៖

— ... ខ្ញុំស្គាល់អាមនុស្សក្បាលអាក្រក់ទាំងអស់ក្នុងនគរ ហើយ
មានព្រះបាទប្រធាន ខ្ញុំសច្ចាថានឹងការពារយុត្តិធម៌ជូនប្រជារាស្ត្រ យើងក្នុង
ពេលខាងមុខនេះ ទោះជាជីវិតខ្ញុំត្រូវរលត់ក៏ខ្ញុំឥតព្យាបាទដែរ ។ ពួកវាទាំង
នោះជានាម៉ឺនធំ តូច ធ្លាប់រកស៊ីរកចុកបានក្នុងរាជ្យមុន ដែលខ្ញុំពុំបានធ្វើ
ទុក្ខធ្វើទោសវាឡើយ ដោយគិតថាទុកឱ្យវាប្រែចិត្តគំនិតចេញ ។ រហូតមក
ទល់ពេលនេះ ឃើញថាវាឥតប្រែប្រួលបន្តិចសោះទេ ធ្វើឱ្យខ្ញុំមានកង្វល់
ជាខ្លាំង ... ។ រឿងនេះបណ្តាលឱ្យខ្ញុំនិងលោកក្រឡាហោម ដែលជាអ្នក
ទទួលខុសត្រូវធំក្នុងរឿងរំលំក្រុមស្តេចនេះ ខូចឈ្មោះដោយតែអំពើក្បត់
របស់ពួកវា ...

វាថាខាងលើនេះធ្វើឱ្យរាហុល មហាកាល និងចន្ទាភ្ញាក់ផ្អើលយ៉ាង
ខ្លាំង ។ អ្នកឃើញជាប់នឹងភ្នែកថា នាម៉ឺនមួយភាគយ៉ាងធំក្នុងនគរទ្រាស គឺ
មានគំនិតអាក្រក់ពុករលួយដូចវិសេសភក្តីថានោះមែន តែអ្នកពុំអាចនិយាយ

ពីតទូលឱ្យដឹងដល់វិសេសភក្តីនោះឡើយ ដោយចៀសវាងពាក្យគេថាជា
មនុស្សអុជអាច ។ ចាប់ពីមានការប្រែផ្លាស់នៅនគរទ្រាសមក ថ្ងៃនេះគឺថ្ងៃ
ទីមួយហើយដែលអ្នកទាំងបីបានជួបវិសេសភក្តីជាគ្រូ ព្រោះមានសំបុត្រ មួយ
ទៅហៅអ្នកមកដើម្បីជំនុំការ ... ។

រាហុលងើបឡើងបញ្ចេញយោបល់ថា

— ក្នុងការរៀបរាប់ដ៏វែងឆ្ងាយនោះ ខ្ញុំបាទចាប់បានចំណុចព្រួយ
របស់លោកគ្រូ គឺមានមនុស្សអាក្រក់ក្នុងរដ្ឋាភិបាលលោកគ្រូនោះហើយ ។

— មែន ! មែន ! រាហុលថានុំត្រូវហើយ. រាហុលឯងមើល
សូម្បីតែមន្ត្រីខ្លះដែលសច្ចានៅចំពោះមុខខ្ញុំថា ស្មោះត្រង់នឹងរាស្ត្រទៅហើយ
នោះ បែរជាកន្ទុយខ្សៀនអស់រលីងទៅ ។ អាំ ពួកវាគ្មានចេះជួយផុរខ្ញុំទេ. វា
ជិះខ្ញុំ. នៅមុខខ្ញុំវាធ្វើជាស្មោះត្រង់ នៅក្រោយខ្នងខ្ញុំវាក្យត់ខ្ញុំវាដណ្តើម
អំណាចគ្នា. ដណ្តើមគ្នាធ្វើអ្នកមាន ក្នុងឱកាសដែលខ្មែរពេញមួយនគរទ្រាស
នេះមានទុក្ខ ... ឃើញទេវាហុតឈាមរាស្ត្រជាក់ស្តែងណាស់ ។ ហីស !
ខ្ញុំធុញទ្រាន់ណាស់ទៅហើយសព្វថ្ងៃនេះ ហើយលែងចង់បៀត លែងចង់
ឃើញ លែងចង់និយាយរកនរណាទាំងអស់ ។ ហ្ន៎ ! មានមួយថ្ងៃនោះខ្ញុំនឹក
ថាលាលែងពីអ្វីៗ ទាំងអស់ សូមរស់នៅតែជាខ្មែរធម្មតាដោយធ្វើស្រែ
ចិញ្ចឹមសត្វ ឬពុំនោះសោតទេខ្ញុំ នឹងទៅបួសតែម្តង តែដោយនឹកឃើញថា
បើខ្ញុំថយខ្លួនទៅហាក់ដូចជាខ្លួនខ្ញុំនេះ រកសុខតែម្នាក់ឯង ហើយអាចនឹងមាន
ពាក្យ ... មានពាក្យគេគិះដៀលខ្ញុំច្រើនណាស់ វាសនាថ្មីនៃនគរទ្រាស
ដែលខ្ញុំនាំអាទិធ្វើការប្រែផ្លាស់ របបគ្រប់គ្រងនោះមិនដឹងជាយ៉ាងណា

ទៀត ។ គួរឱ្យធុញ្ញាណសព្វថ្ងៃ ធុញ្ញដោយរវល់និយាយ រវល់ជេរកុហក ដើរលួងលោមគេគ្រប់គ្នា រវល់សរសេរមិនចេះឈប់មិនចេះឈរ ដែលមាន ជួនកាលពេលខ្លះនោះគេជេរគេស្អប់ទៀតផង រួចដល់ពេលស្លាប់ គឺស្លាប់ដូច តែគេឯង ...

អ្នកទាំងបីនៅស្ងាត់ស្ងៀមយឺត ។ វិសេសភក្តីដើរចុះឡើង។

— ខ្ញុំមានបំណងមួយយ៉ាងមាំ ដោយចង់ផ្លាស់ការរស់នៅថ្មី គឺខ្ញុំចង់ ចេញទៅនៅតាមភូមិ តាមស្រុក តាមខ្ទម តាមផ្ទះអ្នកស្រុក ដើរពន្យល់ពី សិទ្ធិសេរីភាព និងជួយយិតយោងអ្នកស្រុកយើងតាមកម្លាំងកាយ និងកម្លាំង ប្រាជ្ញា ដើរសាងរាំងថ្មីមួយសម្រាប់ប្រជាជន សម្រាប់រាស្ត្រ សម្រាប់ខ្មែរ ដែលនៅក្នុងរាំងនោះ មានតែមនុស្សចេះ មនុស្សយល់ខុសត្រូវ មនុស្សគ្មាន ល្បិចអាក្រក់ ជាមនុស្សមានសំដីសំដៅ អាកប្បកិរិយាជាខ្មែរ ... ហើយ ... ហើយខ្ញុំនឹងក្លែងខ្លួនធ្វើជាមនុស្សចម្លែកម្នាក់ ដើរសម្លាប់នរណាដែល ក្បត់ខ្មែរ ដែលព្យាយាមប្រមូលញីសឈាមរាស្ត្រ មកគរផ្តុំធ្វើអ្នកមានម្នាក់ ឯង ... អូ ! ... ខ្ញុំលែងគិតបាបបុណ្យអីទាំងអស់ហើយពេលនោះ គឺ ធ្វើយ៉ាងណាឱ្យតែខ្មែរបានសុខតែប៉ុណ្ណោះ ! បងកាលឯងស្លាប់បានទេ ?

មហាកាល ដែលកំពុងជក់ក្នុងការរៀបរាប់ដ៏វែងនោះ ភ្ញាក់ខ្លួនរួច តបថា ÷

— បើលោកត្រូវអញ្ជើញទៅតាមគ្រប់ច្រកល្អក នៃស្រុកស្រែចំការ នោះ ជីវភាពខ្សត់ខ្សោយនៃប្រជារាស្ត្រ យើងអាចបង្ហាញលោកត្រឡិវិតតែ

មានគំនិតវែងឆ្ងាយទៅទៀត តែជីវិតដែលដើរសិក្សាពិព្រលឹងខ្មែរ ពិចិត្តខ្មែរ ពីជីវភាពខ្មែរ នោះជាការមួយវេទនាណាស់ ...

— ទេ ! ទេ ! ខ្ញុំមិនខ្លាចការលំបាកវេទនាអ្វីទាំងអស់. ខ្ញុំហ៊ានចាក ចោលបុណ្យសក្តិហើយ គឺខ្ញុំអាចទ្រាំទ្រការវេទនានោះបានទាំងអស់ ធ្វើយ៉ាង ណាឱ្យតែវាស្រួលយើងបានសុខគឺខ្ញុំត្រេកអរណាស់ទៅហើយ. ត្រូវចាំជាក់ថា ខ្ញុំទៅនេះគឺខ្ញុំផ្តាច់ចំណងអស់ហើយ មានចំណងស្នេហាជាដើម ។ កាលឯង ដឹងទេ នាងមាលា^(១) និងខ្ញុំកំសត់កម្រនឹងគ្នាណាស់ ហើយខ្ញុំអាចនឹងទៅ ចោលនាងបាន ប្រសិនបើការជាតិនោះមានជាចាំបាច់ ...

ចន្ទានិយាយស្ទើរយំថា ៖

— លោកត្រួតតរអញ្ជើញទៅមែនឬអីទានប្រោស

— ខ្ញុំមិនចេះនិយាយលេងទេចន្ទា ខ្ញុំគិតទុកយូរហើយ រង់ចាំតែ ឱកាសប៉ុណ្ណោះ. តែខ្ញុំមានបំណងទៅតែបួននាក់គ្នាយើងនេះឯង ព្រោះ សង្កេតឃើញថា គ្នាយើងទាំងបីនេះមានថ្វីដៃឯកគ្រាន់បើ. ឯអគ្គី. លលក ពុន. មហាបុទ្ធិ. នភា និងអ្នកឯទៀតនេះឱ្យនៅការពារក្រុងសិនចុះ. ហើយខ្ញុំ ក៏បានធ្វើចុះហ្វាយទៅអញ្ជើញកំហែងពេជ្យ និងលោកត្រូវធូរក្តីយុត មក ជួយរៀបចំស្រុកទេសនានាគរទ្រាសនេះដែរ ... អុះនែ ! ខ្ញុំភ្លេចប្រាប់ទៅ ពេលមុនធ្វើរដ្ឋប្រហារមុននេះ ខ្ញុំបានលូចយកឯកសារច្រើនណាស់ពីព្រះ

^(១) សូមមើលឈ្មោះនេះក្នុងរឿង "កំហែងរាជ្យ" របស់លោក ឡាំង-ប៉េងសៀក ។

ជាបុត្រីលោកនាយណ៍កាឡាត្រូវបសិសេសភក្តី ។ នាងជាស្រីបំប៉ន ...

និន្ទាវង្ស និងឪពុកខ្ញុំដែលសុំត្រល់ជាមួយព្រះចៅក្រុងអយុធ្យា ក្នុងការ
ប្រគល់ខេត្តបាត់ដំបង, ពោធិសាត់, ម្លូត្រៃ, ទន្លេពៅទៅស្រុកសៀម ...
ឃើញទេ ! ចិត្តស្តេចអាក្រក់អាក្រីខ្លាំងណាស់, ទទួលខ្ញុំដឹងការទានក៏លួច
ត្រាអាជ្ញាសឹកនិងសំបុត្រស្នាមទាំងអស់នោះមក ព្រមទាំងបានមាសជាច្រើន
ផង ធ្វើឱ្យពួកវាធ្វើការអីពុំទាន់ ។ តោងដឹងថា ក្នុងរដ្ឋាភិបាលយើងសព្វថ្ងៃ
នេះក៏មានមនុស្សក្បត់រួមជាមួយព្រះនិន្ទាវង្សនោះច្រើនដែរ តោងប្រយ័ត្ន
មនុស្សទាំងនេះ ...

មហាកាលលាន់មាត់ថា ៖

— ឃឺពួកវាសាហាវណាស់តើ, អីចឹងហើយបានជាមានរាជបុត្រ
ព្រះចៅក្រុងអយុធ្យា មកសុំចងសម្ពន្ធមេត្រីជាមួយព្រះនាង ... ការនោះ
គួរឱ្យអស្ចារ្យណាស់

— ហ្នឹងហើយ ! គឺព្រះដាវង្ស ដែលព្រះនិន្ទាវង្សប្រុងរៀប
អភិសេកជាមួយប្អូនស្រីខ្ញុំ ដោយមានការដឹកនាំបញ្ចុកបន្ស៊ីពីឪពុកខ្ញុំផង ...

ចន្ទាក្រោកសួរថា ៖

— តើពេលណាទើបយើងអាចចេញធ្វើដំណើរផ្សេងព្រេងដូច្នេះបាន ?

វិសេសភក្តីមានភក្ត្រញញឹមឡើងវិញ

— កន្លះខែទៀត, នៅកន្លះខែទៀតនោះ មានចម្បាំងយ៉ាងធំ ព្រោះ
ខ្ញុំបានដំណឹងថាព្រះនិន្ទាវង្ស, ឪពុកខ្ញុំព្រមទាំងព្រះចៅក្រុងអយុធ្យា កំពុង
រៀបចំទ័ពមកវាយក្រុងនគរទ្រាសយើងនេះ ។ ពេលនោះខ្ញុំនាំទ័ពទៅតទល់
រួចក្លែងខ្លួនជាស្លាប់ក្នុងសង្គ្រាម ... ជយោបងកាល ! ខ្ញុំធ្វើឱ្យគេជឿថាខ្ញុំ

ស្លាប់. រួចខ្ញុំក៏ក្លាយជាមនុស្សសេរី. ទៅណាមកណាបានតាមចិត្ត ។ យើងដើរ
តាមភូមិនិតមអ្នកស្រុក អប់រំអ្នកស្រុកយើងតាមគោលការណ៍ពលរដ្ឋសេរី ។
ឱបងអើយ ! ត្រូវពន្យល់រាស្ត្រយើងឱ្យជាក់ច្បាស់ពីរឿងឯករាជ្យទេ ព្រោះ
នគរឯករាជ្យ ហើយមនុស្សមិនឯករាជ្យ. ឯករាជ្យនោះក៏មិនអាចគង់វង្សបាន
ដែរ ។ ឯករាជ្យសេរីភាពមានជំហររឹងប៉ឹងលុះណាតែរាស្ត្រយើងអស់កំអែល
ខ្ញុំគេពីក្បាល ។ ក្នុងសង្គមដែលនៅជុំវិញខ្ញុំនេះ គឺសង្គមមនុស្សខ្ញុំគេ ពោរ
ពេញទៅដោយខួរអយុត្តិធម៌. មនុស្សជោរ. ស្រវាស្រទេញស្រឡាញ់បុណ្យ
សក្តិ ឥតមូលហេតុ រួចកៀបកជនទន់ខ្សោយមួយជំពូកទៀត ។ ហី ! សង្គម
អាក្រក់នេះគ្មានពាក្យអ្វីនិយាយឱ្យស្តាប់បានឡើយ ហើយបើចង់ដោះស្រាយ
ឱ្យបានឆាប់រហ័ស គឺជំរះមនុស្សទាំងនេះចោលចេញ បីដូចជាគេជំរះស្មៅទាំង
ឬសដូច្នោះ រួចសាងសង្គមមួយថ្មីជូនប្រជាពលរដ្ឋយើងតាមបែបសណ្ឋានខ្មែរ
ពិតៗ ។ ទៅ ! ទៅ ! ... បងទាំងបី យើងទៅទាំងអស់គ្នា ទៅចោល
បុណ្យចោលសក្តិ ចោលស្រីស្នេហា ចោលអ្វីៗ ទាំងអស់ ដើម្បីខ្មែរបានសុខ.
ហើយចាំថ្ងៃជ័យសឹមយើងនាំគ្នាត្រឡប់មកវិញ. គឺនៅថ្ងៃដែលរាស្ត្រយើង
មានសិទ្ធិសេរីភាព ពេញលេញ ... ទៅបង ! ខ្ញុំប្តេជ្ញាចិត្តថាបើរាស្ត្រយើង
ពុំបានសុខទេ ខ្ញុំសុខចិត្តស្លាប់ ...

ចាប់និយាយពីព្រះរាជវង្សានុវង្ស ដែលភៀសចេញពីព្រះរាជវាំងក្រុង
នគរទ្រាស ...

ថ្ងៃរដ្ឋប្រហារនោះ ដោយមានរាជអង្គរក្សអមព្រះដំណើរផង. អស់
ក្សត្រា ក្សត្រី អគ្គមហេសី ជំទាវខុនណាងបានធ្វើដំណើរក្នុងរូងសម្ងាត់ ដែល

មានគ្រឿងយន្តនោះ^(១) ហើយកន្លះថ្ងៃក្រោយមក ក្រុមភៀសខ្លួនទាំងនោះ
បានទៅដល់ក្រុងអាយុធ្យាបានដោយសេរី ។

លោកឧបរាជនៃក្រុងនគរទ្រាស ដែលត្រូវជាឪពុករបស់ វិសេសភក្តី
ហើយនិងត្រូវជាមារបស់ព្រះនរិន្ទរង្ស មានចិត្តក្តៅក្រហាយជាខ្លាំង ដោយ
បុណ្យសក្តិទាំងដុំ ទាំងកំភួនដែលលោកកាន់ខ្ជាប់នឹងដៃ កាលមុននោះរលាយ
រលត់បាត់បង់អស់ ដោយសារស្នាដៃវិសេសភក្តីជាកូន ។ គួរឱ្យក្តៅណាស់
ព្រះអើយ ធ្លាប់ធំ ធ្លាប់មានគេគោរព ធ្លាប់មានសេនាបតីរឿងស្តាំពុំមានទាល់
ក្នុងនាទីណា, រួចឥឡូវបែបជាព្រាត់ស្រុកព្រាត់ទេស មកនៅត្រមង់ត្រមោច
ក្នុងស្រុកឆ្ងាយ ជាតិសាសន៍សំដីសំដៅក៏ខុសគ្នាទៀត, រួចមិនដឹងជាគេ
ស្មោះត្រង់នឹងខ្លួនមួយ ឬក៏គេទទួលខ្លួនឱ្យនៅសំចៃនោះ គ្រាន់តែជាកត្តា
មួយបំបែកប្រទេសកម្ពុជាទាំងមូលឱ្យក្លាយជារដ្ឋខ្ញុំគេ ?

... តែទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ទោះកម្ពុជា, ទោះនគរក្រុងទ្រាស
ក្លាយជាអ្វីក៏ដោយ ត្រូវតែដណ្តើមអំណាចនោះមកក្តាប់នៅដៃសិន ...
ព្រោះអំណាចនេះធ្វើឱ្យមនុស្សទាំងនគរ អោនកាយគោរព ព្រោះអំណាច
នេះអាចខាបមាសខាបប្រាក់ធនធានឱ្យហូរចូលទូរដែកដោយឥតបង្ខំ ។

ព្រះចៅណងសក្តិព្រះចៅក្រុងអាយុធ្យា បានទទួលផ្ទុះផ្តើមឱ្យក្សត្រ
និងអស់នាម៉ឺនរង្វេងរាំងទាំងប៉ុន្មាននោះ ធ្វើនយោបាយបំបែកជាតិខ្មែរ ...
ដែលខ្មែរទាំងយើងទាំងគេកើតក្តីឈឺចាប់ពន់ប្រមាណ ។

^(១) រូងសម្ងាត់នេះវិសេសភក្តីបានដឹងដល់ ហើយបាននិយាយប្រាប់គេឯងក្នុងវគ្គមុន

កាយសិទ្ធិ^(១) ជាបុត្រពៅរបស់លោកឧបរាជ និងជាប្អូនរបស់វិសេស
ភក្តី ដែលនៅរៀនវិជ្ជាចម្បាំងនៅក្នុងអយុធ្យានោះត្រូវគេតែងតាំងជា
អគ្គមេបញ្ជាការធំក្នុងកងទ័ពថ្មីរបស់ព្រះនរិន្ទរង្ស៊ី^(២) ។

កងពលថ្មីដែលនរិន្ទរង្ស៊ីរៀបចំបាននៅក្នុងអយុធ្យានោះ មានចំនួន
ពីរម៉ឺនបីពាន់បួនរយសាមសិបនាក់ ដោយមានកងទ័ពព្រះបាទថាណងសក្តិ
មួយចំនួនធំចូលលាយផង ។ គេប្រឹងហាត់វិជ្ជាចម្បាំងរាល់ថ្ងៃរាល់ពេល ឥត
ស្រាកស្រាន្តក្នុងបំណងកំទេចខ្មែរឱ្យរលាយទៅជាផេះ ដើម្បីតែម្យ៉ាងគឺ
បំបាក់កម្ពុជរាជលើព្រះនរិន្ទរង្ស៊ីនេះវិញ ។ ... ដំណឹងថាព្រះនរិន្ទរង្ស៊ី
រៀបចំទ័ពមកវាយក្រុងនគរទ្រាសនេះ បានលេចព្រួញៗ គ្នាមក ធ្វើឱ្យរាស្ត្រ
យើងនៅទល់ដែន ភ័យ, ព្រួយ, ខ្លះរត់ចោលស្រុក ចោលភូមិ ចោលផ្ទះ
សម្បែង មកតាំងទីនៅជិតក្រុង ... ។

ថ្ងៃប្រាំកើតខែពិសាខ ...

មានអម្ពុតហេតុឡើងយ៉ាងអស្ចារ្យ ក្នុងរង្វង់មេឃនៃក្រុងទ្រាស ។
គឺផ្កាយដុះកន្ទុយ ។ តាមចាស់ទុំគឺស្រុកកើតសង្គ្រាម ស្រុកក្រ ។ រាស្ត្រដែល
ម្ចាស់ស្រុកងើយមើលមេឃ ធ្វើទឹកមុខស្រងូតគ្រប់ៗ

គ្នា ។ ពាក្យដែលឆ្ងាយ ពីមាត់មួយទៅមាត់មួយ ជាបន្តបន្ទាប់គ្នា
“ស្រុកកើតសង្គ្រាម” អ្នកធំស្លាប់, ស្រុកក្រ, អត់ឃ្លាន ។

(១) សូមមើលឈ្មោះនេះក្នុងរឿង “កំហែងរាជ្យ” របស់ឡាំង-ប៉េងសៀក

ពាក្យនេះនិយាយពីមាត់មួយទៅមាត់មួយ បង្កើតបរិយាកាសខ្លាចមួយដល់
ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរគ្រប់ៗ រូប ។

គឺថ្ងៃនោះហើយដែលព្រះនរិន្ទរង្ស ចាប់ធ្វើបើកឆាកកក្កានកាយក្នុង
ផ្ទៃនយោបាយក្នុងនគរក្រុងទ្រាស ដែលនៅក្នុងរង្វង់នោះ ព្រះរាជបុត្រី ក៏ជា
តូមួយសំខាន់ណាស់ដែរ ។ អ្នកផងដែលត្រចៀកទន់ ក៏កើតចិត្តជឿទៅថា
ព្រោះតែព្រះនាងមានរូបឆោមល្អ ហើយព្រះនាងទ្រង់ចង់យកម្តងរាជ្យវិញ
នោះហើយ ដែលបណ្តាលឱ្យទេវតាខ្មោល រហូតឱ្យមានអម្ពុតហេតុឱ្យឃើញ
ឱ្យជាក់ស្តែងទៀតផង ។

តើព្រឹត្តិការណ៍ស្រុកទេស ប្រែប្រួលទៅយ៉ាងណា ? បញ្ហានេះធ្វើឱ្យ
យើងកើតចិត្តរំជួលយ៉ាងក្រៃលែង ...

ត្រៀមខ្លួន

ភ្លើងសង្គ្រាមនេះឡើងនៅនគរក្រុងទ្រាស ...

ព្រលប់នោះវិសេសកក្កិ មានឯកសណ្ឋានជាមេទ័ព មានគ្រឿង
អលង្ការដ៏អង់អាច ។ នៅដៃមានកាន់ដាវជ័យមួយធ្វើឱ្យយើងអ្នកមើល
មានចិត្តស្ងប់ស្ងែងជាខ្លាំង ។ បុរសឯកជិះលើខ្នងអាជានេយ្យសម្បុរត្នោត
កាន់ខែលពណ៌ ក្រហមបត់សេះចុះឡើង ត្រួតមើលអស់ពលយោធាដែល
តម្រង់ជួរតាមក្រុម តាមពួកណែនណាន់តាន់តាប់ ប្រដាប់ដោយគ្រឿង
សស្រ្តាវុធ មានព្រួយ ធ្នូ ស្នា លំពែង ខែលដូចៗគ្នា ។ គេឮសូរតែមាត់
មហាកាល អត្ថិ រាហុល និងចន្ទា ដែលស្រែកបង្កកបញ្ជាឱ្យពលរេហ៍ សំរាក
ប្រុងរួចត្រឡប់កូនទាហានឱ្យប្រញាប់. រួចពីនោះគឺស្ទួនសេះដែលកញ្ជ្រៀវ
យ៉ាងអង់អាច ធ្វើឱ្យរាត្រីនេះមានសកម្មភាពគួរព្រឺក្បាលក្នុងវេលាស្រុកកើត
អាសន្ន ។

កងទ័ពស្រួចដើរយ៉ាងក្លាហានទៅមុខឯណោះទៅហើយ ដែលគេ
មើលទៅឃើញតែចុងលំពែងច្រូងច្រាង ។ ក្រុមនេះគឺសុទ្ធតែអ្នកស្ម័គ្រចិត្ត
ស្លាប់ ដែលមានមាឌមាំមួន មុខកាចៗ ។ កងឆ្លក់រៀបជាបីកង ដើរជារបៀប
តាមបញ្ជាមេម្នាក់ ឥតមាននរណាមួយរហេតរហូតឆ្លើយឆ្លើយ ។ បន្ទាប់
មកគឺក្រុមសេះ ដែលមានតុបតែងគ្រឿងគួរសំបើម មានលើកទង់ជ័យ
សង្គ្រាមយ៉ាងត្រដែតក៏ធ្វើដំណើរតិចៗ ទៅដែរ ។ កងពលពិសេសក៏ត្រៀម

ស្រេចតាមសណ្តាប់ធ្នាប់ ។

វិសេសភក្តីក្រឡេកទៅឃើញលោកឧកញ៉ាត្រឡាហោមវង្សា ដែល
ឈរមើលអ្នកនៅមុខទ្វារដោយមុខញញឹមដោយពេញចិត្តចំពោះសកម្មភាព
រៀបទ័ពដ៏អង់អាចនេះ ។ នៅជិតនោះអ្នកឃើញនាង មាលា ស្រីព្រលឹង
ដែលភ្នែកបាញ់ជានិច្ចលើអ្នក ធ្វើឱ្យអ្នករំជួលចិត្តយ៉ាងក្រៃលែង ។ មើលចុះ
ភ្នែកស្រី ដែលចាំងនឹងពន្លឺចន្លុះ ឃើញថាស្រីមិនចង់ឃ្លាតពីអ្នកសោះ ។ ឱ !
បើសិនជានាងដឹងរឿងសម្ងាត់ក្នុងទ្រូងអ្នកនោះវិញ តើនាងកើតទុក្ខយ៉ាង
ណា ?

វិសេសភក្តីមើលមុខនាងទាំងភ្លឺស្រណោះស្រណោក ... "បងទៅ
នេះ មិនដឹងថារស់ ឬស្លាប់ទេ. គឺទាស់តែខ្លាំងក្នុងស្រុកខ្នាត. ខ្លាំងខ្លាយ ទើប
បងមានពេលមកនឹងអូនវិញ ។ ឃើញថាពេលបងបែកអូនទៅនេះ ប្រហែល
ជាបែករហូតក៏ពុំដឹង ... ។ មើលចុះស្រីឥតដឹងរឿងទេ ធ្វើឱ្យបុរសឯក
រំជួលចិត្តកាន់តែខ្លាំងឡើង ។ វិសេសភក្តីទាញបង្ហូរសេះទៅជិតជិត
រលកូណ៍ ភ្នែកនាងឡើងក្រហម វិសេសភក្តីនិយាយថា ÷

— បងសុំឱ្យអូនមានស្មារតីឱ្យរឹងប៉ឹងជានិច្ច ដំបូងបង្អស់ត្រូវអូនគិត
ទុកជានិច្ចថា ជីវិតមានការប្រែប្រួលរាល់ពេល រាល់នាទី ហើយជីវិតក៏ត្រូវ
ការតយុទ្ធជានិច្ច. បើជីវិតគ្មានការតយុទ្ធទេ គឺជីវិតនោះនៅតែគ្មានន័យ
រហូត ។ យើងជាអ្នកទទួលខុសត្រូវ ដូច្នេះបន្ទុកការងារធ្លាក់មកលើ
យើងគឺពេលនេះហើយដែលចំណោទមនុស្សវិលទៅវិលមក ចំពោះតែមុខ
ការងារ ...

មាណកល្យាណមើលមុខបុរសសង្សារតដាក់ភ្នែក ។ សំលេងប្រុស
ឮតទៅទៀតថា ៖

— ... ពេលនេះខ្លីពេក បងនិយាយនឹងអូនបានតែប៉ុណ្ណោះទេ.
ឥឡូវអូនមានពាក្យអ្វីនិយាយនឹងបង និយាយមកចុះ បងស្តាប់
ភក្ត្រាឡើងក្រហម. នាងខំទប់ចិត្ត ហើយនិយាយទៅថា ៖

— ជាតិត្រូវការបងហើយ ។ ក្នុងកិច្ចការដើម្បីជាតិ ដើម្បីប្រជាជន
ដើម្បីខ្មែរនេះ បួនសូមជូនពរឱ្យបងបានជោគជ័យគ្រប់ប្រការ ។ ធ្វើជាអ្នក
ដឹកនាំគេមានផលពីរយ៉ាង គឺល្អនឹងអាក្រក់ ។ សេចក្តីល្អរបស់យើងរាប់
ម៉ឺនរាប់សែន ត្រូវគេចាត់ទុកជាធម្មតា ហើយការអាក្រក់របស់យើងតែ បន្តិច
អាចនាំគេរាប់ម៉ឺនរាប់សែនធ្លាក់រណ្តៅទុក្ខវេទនា តែអូនជឿជាក់បងជា
កំពូលមនុស្ស ជាមេដឹកនាំគេទៅហើយ បងប្រាកដជាពុំអាចឈានទៅ
តាមផ្លូវខុសនោះទេ ។

នេត្រាស្មើរំបែកដោយស្រឡាញ់សំដីសង្សារសម្លាញ់ចិត្ត ។ វិសេស
ភក្តីខាំធ្មេញសម្លាប់តណ្ហាកាត់ចិត្ត. ហើយទាញបង្ហូរសេះគេចងាំងទៅកាន់
កងទ័ព ។

ពលរេហ៍បោះជើងព្រិបៗ ដំណាលៗ គ្នា ក្រោមក្រសែភ្នែកអស់
នាម៉ឺនចាស់ទុំ និងនាងមាណដែលនៅមើលពិធីនេះ លុះត្រាតែក្បួនទ័ពទៅ
បាត់ឆ្ងាយ ...

នៅសមរភូមិ ...

សង្គ្រាមបើកឆាក បញ្ចេញវេទនារម្មណ៍ដ៏ខ្លោចផ្សារ ដល់ភ្នែកមនុស្ស
គ្រប់គ្នា ។ កងពលដែលព្រះចៅក្រុងអយុធ្យា ចាត់ឱ្យមកតាំងបាននៅ
ត្រៀមមិរដេរដាសខ្ជាប់ គួរឱ្យរំភើប ។ កងទ័ពនេះមានសម្លៀកបំពាក់ពណ៌
លឿង ក្រហម ស ចម្រុះគ្នា មានដាវនិងខែលគួរឱ្យសំបើម ។ ទង់ជ័យប្រចាំ
កងបក់ត្រដែតក្នុងអាកាស ... ហើយទ័ពនេះ បោះជំហានចូលមួយៗ
ទល់មុខទ័ពយើង ចម្ងាយពីគ្នាប្រហែលមួយរយម៉ែត្រ ។ វិសេសភក្តីជិះសេះ
ខាងមុខដឹកទ័ពយើង, ឯខាងខ្មាំងគឺពញាតាកត្រងឥស្សរិយយស យ៉ាងរុង
រឿង ។ វិសេសភក្តីបំពេលសេះទៅខាងមុខហើយស្រែកថា ៖

— នែលោកមេទ័ព, យើងបានប្តេជ្ញាថា នឹងកំទេចទ័ពចោរឈ្មួញនានា
នេះឱ្យទាល់តែរលាយជាផេះ បើមេទ័ពក្រុមអយុធ្យាមិនព្រមផ្ទុយចេញពីដី
នគរទ្រាសពេលនេះ

ឥស្សរជនជាមេទ័ពក្រុងអយុធ្យាឆ្លើយថា ៖

— ខ្ញុំពញាតាក សុំប្រកាសសង្គ្រាមជាមួយទ័ពវិសេសភក្តីដែលធ្វើ
រដ្ឋប្រហារដណ្តើមរាជ្យព្រះនរិន្ទរង្ស ស្តេចផែនដីពេញលក្ខណៈ ។ បញ្ហានេះ
ជាបញ្ហាអាជ្ញាសិក ដែលព្រះករុណាក្រុងអយុធ្យាចាត់មក ...

— ការនោះគ្មានអ្វីទាក់ទងដល់ព្រះចៅក្រុងអយុធ្យាទេ
សំដីមេទាំងសងខាងនេះ សួរណែនដូចគេទូងសួរក្នុងបន្ទប់ដែលបិទ
ទ្វារជិត តែមុតដូចដាវ ...

— ... ឥឡូវកុំនិយាយច្រើន យើងពោងចាត់ការតាមតម្រូវ

រៀងខ្លួន. តែយើងសូមបញ្ជាក់ប្រាប់ថាបើទ័ពនគរទ្រាសយើងចាញ់ យើង
សុខចិត្តស្លាប់. តែបើឈ្នះគឺក្រុងអយុធ្យាត្រូវរលាយ ជាដេរ... ។

ពេញតាកមេទ័ពព្រះចៅក្រុងសៀម លើកដាវជ័យពណ៌មាសត្រី
ទៅលើឆាល់ ស្រែកផុតសម្លេងថា ៖

— ចូល ! ... ចូល ...

កងពលរត់ចូលឥតបង្អង់ឡើយ ។ ពលសេះដោយពលសេះ ពលថ្មើរ
ជើង ដោយពលថ្មើរជើង. ប្រព្រឹត្តិសាច់ហុតឈាមគ្នា ប្រកាប់ប្រចាក់ច្រឡំ
បលរិវក់ ។ ទង់ជ័យប្រចាំកងនៅតែបក់ត្រដែតឥតឈប់ឈរ ហើយលើក
កាន់បន្តគ្នា កាលបើអ្នកកាន់មុនត្រូវឆ្លាយពោះ ឬ ត្រូវដាច់ក ។ ជនអ្នកស្លាប់
ក៏ស្លាប់ទៅ ឯអ្នករស់គិតតែពីរកស្សៀតសម្លាប់គ្នា ដោយយូរៗ ឮសូរស្រែក
យកជ័យលាន់ឮកងរំពង ។

សង្គ្រាម ! សង្គ្រាម ! ធ្វើឱ្យចិត្តមនុស្សឡើងសាហាវរូចជីវិតក្នុង
សង្គ្រាម គឺផុយដូចសសៃអម្បោះ ។ ជីវិតក្នុងសង្គ្រាមគឺមិនអាចគូសបញ្ជាក់
ឱ្យច្បាស់បានឡើយ ។ ... យើងជាមនុស្សដែលមានបញ្ញាខ្ពង់ខ្ពស់ជាងសត្វ
យើងសូមអំពាវនាវដល់សន្តានចិត្តមនុស្សឱ្យរំលត់សង្គ្រាម. ដើម្បីសន្តិភាព ។

មួយថ្ងៃកន្លងទៅ. មួយអាទិត្យកន្លងផុត. សង្គ្រាមនៅតែនេះ ...

លើសមរភូមិនាព្រំដែនខាងជើងនៃនគរទ្រាស ពោរពេញទៅដោយ
សាកសពមនុស្ស ដែលខ្លះរលួយរលះខ្លះហើម ខ្លះទើបស្លាប់ថ្មីៗ នៅគរគ្នា
ពាសពេញស្តុយក្រៃលែង ... ហួសនិស្ស័យនឹងពណ៌នា ។

យោធាទាំងសងខាងដែលនៅរស់ ក៏ទន់ដៃទន់ជើងរើយសព្វប្រាណ
យារដាវកាប់យឺតៗ រួចជ្រួលតតាក់តតើតដោយអស់កម្លាំង ។

ចូលសប្តហ៍ទី៣ ...

គេបានដឹងថាខ្មាំងស្លាប់ជាច្រើនអនេក ។ កងទ័ពនគរក្រុងទ្រាស
យើងក៏ចេះតែមានកម្លាំង សន្ទុះទឹកចិត្ត ។ ដូច្នេះនៅក្នុងសប្តហ៍ទីបីនេះខ្មាំង
លែងហ៊ានវាយចេញមុខទៀតហើយ គឺវានៅបន្តតាមភូមិ តាមទីប្រជុំជន
បង្ករកលយុគបន្តិចបន្តួចប៉ុណ្ណោះ ដែលពួកយើងបានប្តេជ្ញាចិត្តថានឹងវាយ
កំបាត់ឱ្យអស់កុំឱ្យសល់ម្នាក់ ។

ថ្ងៃនេះវេលារសៀល ...

ជនចម្លែកបីនាក់បំបោលសេះតម្រង់ទៅជិតវិសេសភក្តី ដែលវិសេស
ភក្តីភ្ញាក់ហើយភ្លាត់មាត់ថា ៖

— ខ្ញុំខំតែភ្ញាក់, ដឹងអីថាបងទាំងបីសោះ ។ ដល់ ពេលហើយ ទៅ
យើង!

គឺមហាកាល, រាហុល និងចន្ទា ដែលក្លែងខ្លួនជាអ្នកស្រុកដើម្បី
រៀបខ្លួន ដូចយើងបានដឹងក្នុងវគ្គមុន ។ វិសេសភក្តីនាំសិស្សទាំងបីទៅ
ក្រោមដើមឈើមួយ ។ អ្នកចុះពីខ្នងសេះ ស្រាតខោស្រាតអាវ រួចទាញ
ឯកសណ្ឋានអ្នកស្រុកមកពាក់ ... ។ បុរសយកឯកសណ្ឋានមេទ័ពទៅ
បំពាក់លើខ្នោចទាហានម្នាក់ ហើយកាត់ក្បាលខ្មោចនោះ ។ អ្នកដឹកដឹកបំ
ក្បាលខ្មោច រួចគេចទៅទីកំបាំង ...

ទៅយើង ! ស្រេចបាច់អស់ហើយ ។ គេទាំងអស់មុខតែស្មានថា
សត្រូវសម្លាប់ខ្ញុំ ដោយកាត់ក្បាលយកទៅរួចខ្ញុំក្លាយជាមនុស្សម្នាក់ដែគ្មាន
បុណ្យគ្មានសក្តិ ប្រាសចាកចំណងកម្មក្រាស់ ... ទៅយើង ! ទៅតាម
ជំនោរដែលបក់មកនោះ ...

សិស្សទាំងបីដែលរំភើបនឹងកាយវិការវិសេសភក្តីជាត្រូ ពន់ពេកទៅ
ទៅជាស្រឡាំងកាំងនៅស្ងៀមឥតស្រដី ។ គេស្ទើរតែទៅលើកទូលបុរសដ៏
ឧត្តុង្គឧត្តមនេះ តែកាយវិការវិសេសភក្តីឥតអើពើអ្វីបន្តិចណាឡើយ ។

ជនទាំងបួនដឹកដៃគ្នាតាមផ្លូវកាត់ព្រៃធំតូចឆ្លងអូរឡើងភ្នំ ចុះភ្នំ
... ដើរៗ ទៅឥតត្រើយ ឥតកោះ ឥតទីដៅ ។ គោលបំណងពិតៗ របស់
វិសេសភក្តីនេះ គឺធ្វើដំណើរទៅពង្រីកមនុស្ស បន្តមនុស្ស ដឹកនាំមនុស្សឱ្យទៅ
កាន់ក្តីចំរើន ពង្រឹងជាតិខ្មែរឱ្យមាំមួនឡើងនៅចំពោះមុខគ្រោះមហន្តរាយ ។
ចិត្តគេត្រូវតែជីករំលើងដំរើសង្គមចាស់ ដែលមកខ្ចាស់ដំណើរសង្គមថ្មីនេះ ឱ្យ
រលីងរលត់បាត់ទៅ ...

មួយអាទិត្យក្រោយមក

សង្គ្រាមឈ្លានពានទឹកដីដែលខ្លាំងបរទេស បង្កបង្កើតនៅលើទឹកដី
នគរក្រុងទ្រាសបានអន់អានុភាព ... គេត្រូវតែការលបវាយឆ្លក់នៅ
ដំបន់នេះ ដំបន់នោះនៅភូមិភាគដាច់ស្រយាល ។ ក្រុមស្តេចនិងនាហ្មឺនរាំង
មួយចំនួន ដែលគេអាចរាប់អស់នឹងម្រាមដៃ ហើយដែលនៅជាប់ទ្រុឌ
ស្បាមប្រទេស កំពុងរិះរកល្បិចផ្សេងៗ ទៀតដើម្បីបន្តសង្គ្រាម ។

ខ្មែរភាគច្រើនដែលជឿតែលើអានុភាពខ្មែរ ជឿទៅលើតែកម្លាំង

ប្រជាជន កម្លាំងរាស្ត្រនោះ បានតូចគិតហើយនិយាយពីមាត់មួយទៅមាត់
មួយថា ខ្មែរប្រាកដជាឈ្នះ ... ការចង់រិលត្រឡប់មកអង្គុយលើបណ្តូងរាជ្យ
របស់ក្រុមគ្រួសារព្រះហរិវង្សវិញនោះ គឺជាការយល់សប្តិស្មោះទៅហើយ ។

... តែនៅពីមុខសេចក្តីសង្ឃឹមនេះ. សេចក្តីទុក្ខមួយយ៉ាងធំ សង្កត់
លើសន្តានចិត្តប្រជាជន ។ គឺដំណឹងមរណភាពនៃពញាវិសេសភក្តីមេទ័ពឯក
នៃក្រុងនគរទ្រាស ។

ដំណឹងដ៏រន្ធត់នេះ ជ្រួតជ្រាបពីខ្មែរម្នាក់ទៅខ្មែរម្នាក់ចាប់តាំងពីទីក្រុង
រហូតដល់ស្រុកស្រែនិតមក្រមថ្មទៀតផង ។ ខ្មែរខ្លះដែលធ្លាប់ស្គាល់វិសេស
ភក្តីច្បាស់ ក៏មានទឹកមុខស្រពោន បែរទៅកៀនជញ្ជាំងជូតទឹកភ្នែក ។ អ្នក
ខ្លះទៀតពោលដោយសម្លេងនៅចុងច្រមុះថា "ខ្មែរចប់ត្រឹមនេះឯង" ។

គេបានយកសាកសព ដែលនៅតែដងខ្លួនហើយដែលគេស្មានថាជា
សាកសពវិសេសភក្តីនោះមកធ្វើបុណ្យប្រាំពីរយប់ប្រាំពីរថ្ងៃ ... ព្រមជា
មួយនោះគឺពិធីបុណ្យរំលឹកវិញ្ញាណក្ខន្ធអស់ពលយោធា ដែលស្លាប់ក្នុងសង្គ្រាម
ឬឈ្លើយសង្គ្រាម ដែលខ្មាំងចាប់យកទៅ ។ ក្នុងចំណោមនាយពលដែល
បាត់ខ្លួន ហើយរកសាកសពពុំឃើញនោះ គេបានរំលឹកដល់ឈ្មោះមហាកាល,
រាហុល, និងចន្ទាផងដែរ ។

យើងមិនបាច់និយាយពីក្តីទុក្ខនៃស្រីមាលានោះទេ ។ សង្សារដែល
ស្គាល់ចិត្តគ្នា ហើយបែកទៅវិញ តើទុក្ខនោះដល់កម្រិតណា ? កែវជាស្រី រាប់
ដើម្បីសងឈាមសង្សារ នាងក៏ចាប់ផ្តើមចូលក្នុងប្រវត្តិតស្សី ដោយសូមឱ្យ

ដំបូកភរិយាមរិយា នៅរកទុកអធិការវិជ្ជាបាលខ្សែភក្តីភក្តី

យាតកម្មអនាមិក

ស្ថានការណ៍សឹកនៅក្រុងនគរទ្រាស ឃើញថាបានធូរស្រាលណាស់
ទៅហើយ ... គេប្រទះហេតុចលាចលបន្តិចបន្តួចតាមទីជនបទឆ្ងាយៗ ...

រដ្ឋាភិបាលមួយត្រូវចាត់តាំងឡើង ដើម្បីរៀបចំនយោបាយជាតិឱ្យ
មានស្ថេរភាពនឹងនំ ឱ្យស្របតាមអន្ទះរាស្ត្រសុទ្ធសាធដែលជាម្ចាស់អំណាច
និងជាម្ចាស់នៃជ័យជំនះនេះ ។

តែ ... តែ ... បរិយាកាសនយោបាយនៅតែតឹងតែង ឬតឹងតែង
លើសមុនទៅទៀត ព្រោះទុក្ខវេទនារបស់រាស្ត្រ វិបត្តិរបស់សង្គម ដែល
មានជាដុំ ជាកំភួនពិការលម្អិតនោះ ឥតត្រូវនរណានឹកនាយកមកដោះស្រាយ
សោះ ។ ទាំងនេះ ក៏ព្រោះតែគេអាចដឹងបានថា ក្នុងចំណោមអ្នកកាន់ការរដ្ឋ
គឺមានភាគខ្លះជាមនុស្សរបស់ព្រះហរិវង្ស ខ្លះទៀតកាលដើមជាមនុស្ស
ដែលស្អប់ខ្ពើមអំណាចផ្តាច់ការដែរ តែរកចោលសម្បត្តិទ្រព្យធនធានពុំរួច
ក៏លង់ទ្រទេសក្នុងក្តីលោភោនោះទៅ ។ ខ្លះទៀតជាអ្នកនយោបាយក្លែង
ក្លាយជាជនដែលផ្តួលវាសនាទៅតាមកាលៈទេសៈ ពោលអ្នកនយោបាយ
ដែលរដួចចុងស្រល់ ។

គេអាចសង្កេតឃើញម្យ៉ាងទៀតនៅក្នុងសង្គមខ្មែរ នាសម័យនោះ
មនុស្សទាំងឡាយផ្លាស់ប្តូរជីវភាពបានយ៉ាងឆាប់រហ័ស គឺជនដែលធ្លាប់មាន

ទៅជាក្រ. ជនអារវ៉ៃត្រឡប់ទៅជាសេដ្ឋី គួរឱ្យស្វែងទៅវិញ ។ តើមនុស្ស
ជាន់កមនុស្សដើម្បីរស់នៅលើតំនរខ្លះ. លើសមុទ្រឈាមមនុស្សផងគ្នា ។

លោកអើយ ! បើនាម៉ឺនពុករលួយយ៉ាងនេះ តើសង្គមខ្មែរថ្មីឈាន
ទៅកាន់ក្តីចំរើននោះបានទេ ?

រឿងនេះ បណ្តាលឱ្យលោកក្រឡាហោមវង្សនឹងអ្នកទទួលការខុស
ត្រូវក្នុងនគរក្រុងទ្រាស មានក្តីព្រួយបារម្ភឥតឥណ្ឌា ។

ថ្ងៃនោះ ... ឱថ្ងៃនោះ គួរឱ្យអស្ចារ្យណាស់ ...

នៅពេលព្រលឹមព្រាងៗ កំហែងពេជ្យដែលត្រូវតែតាំងជាទី
ប្រឹក្សារដ្ឋប្រចាំក្រុងនគរទ្រាសនោះ. រត់ត្រហែបត្រហែប មកជួបនឹងលោក
ក្រឡាហោមវង្សដែលទើបភ្ញាក់ពីដំណេក ។ លោកតាក្រឡាហោមវង្ស
ដែលទើបភ្ញាក់ពីដំណេក ។ លោកតាក្រឡាហោមស្រឡាំងកាំង ...

— យី ! មានហេតុចម្លែកអីហ្នឹង ពេជ្យ ? អីក៏ស្លន់ស្លោខ្លាំងម្ល៉េះ ?

ប្របាទ ... ! មានសំបុត្រអនាមិកមួយ ...

— សំបុត្រអនាមិក ?

— ប្របាទទាន ! ខ្ញុំភ្ញាក់ពីដំណេកទៅឃើញសំបុត្រនេះរុំជាមួយ
កូនកាំបិត ដែលដោតជាប់អ្វីៗនៅលើតុ

— មើល ! ... សំបុត្រនោះមានន័យយ៉ាងណា ...

លោកតាក្រឡាហោម ឆក់ក្រដាសពីដៃកំហែងពេជ្យហើយលា
មើល ...

ភាគច្រើនជាមនុស្សមានពុតត្បូតអាក្រក់. ក្រឡេមក្រឡឹម. មនុស្សមិនបាន
ការ. មនុស្សខ្ជិល. មនុស្សជិះជាន់មនុស្ស ។ អាចបង្កើតឱ្យមានការរីករ
មួយទៀត បើដំណឹងនេះលេចឮជ្រួតជ្រាបទៅ ។ ពេជ្រ ! ពេជ្រឯងជួយគិត
ខ្ញុំមើល តើយើងត្រូវធ្វើអ្វីទៀត ?

កំហែងពេជ្រ សញ្ជឹងគិតមួយស្របក់ ហើយជូនយោបល់ថា ÷

— ... ត្រូវផ្សាយសេចក្តីសំបុត្រអនាមិកនេះជាសាធារណៈ ឱ្យ
នាម៉ឺនអស់មុខមន្ត្រីពុករលួយទាំងឡាយកែប្រែគំនិតឡើង. បើសង្កេតឃើញ
ថាអ្នកខ្លះពុំព្រមប្រែចិត្តគំនិតទេ យើងត្រូវតែហ៊ានអារ ក ... ចំពោះមុខ
សាធារណជន ...

លោកក្រឡាហោមទីតើបន្តិច

— ធ្វើយ៉ាងនេះ ...

— តាមយោបល់ខ្ញុំ. ធ្វើយ៉ាងនេះ គឺត្រឹមត្រូវណាស់ទានប្រោស
ព្រោះបើយើងប្រណិឱ្យជនក្បត់ជាតិ គឺយើងសម្លាប់ជាតិ ។ យើងត្រូវតែ
ហ៊ានសម្លាប់ខ្មែរខ្ញុំគេម្នាក់ពីរជាងឱ្យខ្មែរទូទាំងប្រទេសស្លាប់ ។

លោកក្រឡាហោមងក់កេសាយីតៗ តែសំដីដែលចេញមកប្លែក ពី
អាកប្បកិរិយានោះទៅវិញ ។

— ... តើសាមគ្គីក្នុងសង្គមជាតិត្រូវប្រេះឆាឬទេ ? រឿងនេះ
តោងគិតឱ្យម៉ត់ចត់បន្តិចពេជ្រ ។

កំហែងពេជ្រដកដង្ហើមធំ ពន្យល់ថា ÷

— សាមគ្គីក្នុងសង្គមជាតិត្រូវប្រេះឆា ? ... លោកគ្រូនេះគឺជា

សំដីមន្ត្រីពុករលួយមួយក្រុមតូចដែលកែមិនឡើង ។ តោងជ្រាបថាវាស្រ្តមួយ
នគរកំពុងមើលបំណាំយើង តើយើងហ៊ានរះ ! កាត់ជម្ងឺខ្មែរដែលមានរាប់
សតវត្សមកហើយនោះបានទេ ? បើនៅតែស្ទាក់ស្ទើរទៀត ជាតិខ្មែរមុខជា
ត្រូវរលត់ហើយ ។ ... ខ្មែរសព្វថ្ងៃគ្រាន់តែរលួយ តែមិនទាន់រលាយ. យើង
ត្រូវខំខាត់រំលោងជាតិខ្មែរ ឱ្យរលើបឡើងវិញ^(១) ។

— អី ! អី ! ពេជងថានោះត្រូវ ...

ពេលនោះនាងមាលាគ្រងឯកសណ្ឋានត្រឡឹងចម្បាំងដើរចូលមក.
ដែលលោកក្រឡាហោមអញ្ជើញថា ៖

— អញ្ជើញនាង ! អញ្ជើញអង្គុយជិតម៉ានេះមក. ក្នុងរយៈពេល
មួយខែនេះ មាឃើញក្នុងបែបប្លែកសំបើមណាស់ ... ។ អាំ ! ក្នុងស្រី
មានការសំខាន់ហើយមើលទៅបានជាមកជួបមានទាំងព្រលឹម យ៉ាងនេះ...

កញ្ញាដើរមួយៗ ទៅកៀន ...

— ... ខ្ញុំចង់ស៊ីសាច់ ហុតឈាមមនុស្ស ...

កំហែងពេជ្រស្ទើរតែលោត. លោកក្រឡាហោមស្រឡាំងកាំងបើក
ភ្នែកធំៗ ។ កញ្ញាបន្តថា ៖

— តែខ្ញុំប្រទះ ឃើញគំនិតខ្មែរខ្លះល្អ ហើយដែលនាំឱ្យនាងខ្ញុំចាប់ភ្លឹក
ពន់ពេក

^(១) ដប់ឆ្នាំមុនកំហែងពេជ្រនិយាយពាក្យនេះម្តង ជាមួយក្រុមទ័ពព្យាគីវនៅក្នុង រឿង
"ទោសពានរាំង" របស់លោក ឡាំង-ប៉េងសៀក

លោកក្រឡាហោមជ្រួញថ្នាំសិរិញម្តង

— ឱ ! ទេវតាអើយ ! មើលគំនិតខ្មែរយ៉ាងណាខ្លះ ? សូមក្លាយ
មានប្រសាសន៍មកមើល ។ អាំ ! មាចាស់ហើយពុំសូវបានទៅណាមកណា
ឱ្យកៀកកិតនឹងខ្មែរ នឹងរាស្ត្រនឹងប្រជាជន. មាឆ្ងាប់តែពូតេនិយាយខ្លះថា
អីចេះ ខ្លះថាអីចុះរកជឿនរណាក៏ពុំទាន់បាន ។ ហាំ ! មាចង់ដឹងពីហេតុភេទ
ខ្មែរ ដែលក្លាយប្រទះក្នុងនាបច្ចុប្បន្ននេះ ។

— មានខ្មែរខ្លះចិត្តជាកូនខ្មែរពិតៗ មានចិត្តក្លាហានដ៏ប្រពៃ ...

— អូ ! អូ ! នៅក្រុងទ្រាសនេះ មានខ្មែរជាខ្មែរពិតៗ បែបនេះ
មែនឬ ?

— ជំរាបប្រសាសន៍មាន ! មានច្រើនពេក ! មានក្រែលែងទាល់
តែរឿងនេះក្លាយជាអាក្រក់ទៅវិញ ។

លោកក្រឡាហោមធ្វើភ្នែកឡើងឡង់

— អុះ ! អុះ ! ក្លាយចង់និយាយយ៉ាងណានោះ ?

— នាងខ្ញុំសង្កេតឃើញថានៅក្នុងនគរទ្រាសយើងនេះ មានតែខ្មែរ
ដែលភ្លេចខ្លួនថាជាខ្មែរ. ដែលចូលចិត្តមើលងាយតែខ្មែរគ្នាឯង រួចរួញខ្លួនដូច
ពង្រួលក្នុងរូងនៅពីមុខខ្លាំងពិតៗ ។ គឺខ្មែរជំពូកខ្លះ ដែលស្រឡាញ់តែ
វប្បធម៌គេ. ភាសាគេ. អរិយធម៌គេ ... ។ល។

គំហែងពេជ្រងក់ក្បាលមួយៗ ...

— មែន ! មែន ! ដូចនាងថាមែន ខ្មែរយើងនៅជាប់ក្តែលខ្ញុំគេ
មែន ។ អីនាង ... សំបុត្រនេះជាតំណាងជនដែលមានឧត្តមគតិដូចនាង

... យើងតោងចាប់អនុវត្តផែនការណ៍ការពារជាតិខ្មែរ ជាថ្មីចាប់ពីពេលនេះទៅ ...

កំហែងពេជ្រហុចកូនសំបុត្រនោះទៅនាង មាលា នាងមាលា អានហើយ ពេញចិត្តយ៉ាងក្រៃលែង ។ នាងស្ម័គ្រចិត្តចូលរួមក្នុងបេសកកម្ម នេះដែរ ទោះមិនដឹងថាជនម្ចាស់លិខិតអនាមិកនោះជានរណាក៏ដោយ ។

ពីរថ្ងៃក្រោយមក, សេចក្តីដែលមានក្នុងលិខិតអនាមិកនោះ ត្រូវគេប្រកាសឡើងជាសាកលធ្វើឱ្យបណ្តាជនរីករាយខ្លាំង ហើយបន់ឱ្យតែក្រុមសម្ងាត់ចាប់ធ្វើការនេះ ឡើងដើម្បីស្វ័យប្រទេសជាតិក្នុងពេលមានអាសន្ន ។

នាម៉ឺនមួយភាគដែលមានល្បិចដ៏អស្ចារ្យ ក្នុងការជញ្ជក់ឈាមរាស្ត្រនោះ ហាក់ពុំមានព្រីវជួលអ្វីបន្តិចណាស់ោះឡើយ, ព្រោះគេនឹកថាការធ្វើនេះគ្រាន់តែលើកស្ទួយ បង្កើតក្លែងបំណ្លោះទេ ហើយហេតុភេទបែបនេះ ធ្លាប់មានច្រើនដងណាស់មកហើយ តែគ្មានបានផលអ្វីសោះ ...

ថ្ងៃប្រាំកើតខែអាសាឍ ...

ហេតុការណ៍មួយដ៏សាហាវ កើតមានជាដំបូងនៅកណ្តាលក្រុងនគរទ្រាស ... គឺលោកុទុកញ័រវិជិតសូត្រា មេទ័ពត្រួត ដែនខាងជើងនៃនគរក្រុងទ្រាស បានត្រូវឃាតករអនាមិកសម្លាប់នៅក្នុងដំណេក ដោយកាត់ក្បាលដាច់ពី ក ។

នេះជាឃាតកម្មដ៏រំភើបនឹងសាហាវ ដែលធ្វើឱ្យរន្ធត់ញាប់ញ័រខ្លាំង ។ នៅដងកាំបិតមានធ្លាក់ជារូបខ្លាពេញពេញ, ហើយនៅជាប់នឹងដងនោះ គឺក្រដាសមួយរមួរ ដែលចារសេចក្តីថា ៖

ជនដែលស្លាប់នេះ ធ្លាប់ឈ្នួបដឹកនាំភោគផលខ្មែរទៅលក់ឱ្យខ្មាំង
បរទេស ដើម្បីចំណេញធ្វើមានតែម្នាក់ឯង គឺជាជនក្បត់ជាតិពេញទី ។ ជន
នេះជាមនុស្សរបស់ព្រះហរិវង្ស ជាប្អូនរបស់អតីតមហាឧបរាជក្រុងនគរ
ទ្រាស. ជាជនបដិវត្តន៍ក្លែងក្លាយ ។

មណោភាពនេះ ទុកជាកំរងដល់ជនពួករលួយឯទៀតៗ ភាគច្រើន...

ហត្ថលេខា មនុស្សសម្ងាត់

ចំពោះសេចក្តីប្រកាសរបស់ឃាតករសម្ងាត់នេះ មតិពីរផ្ទុយគ្នាកើត
ឡើងក្នុងប្លង់មហាជនក្រុងនគរទ្រាស ។

អ្នកច្បាប់មួយពួកនោះបានយល់ថា ការធ្វើឃាតកម្ម ដោយអាថ៌-
កំបាំងមកលើមន្ត្រីជាន់ខ្ពស់នោះ ហាក់ដូចជាអាសាធិបតេយ្យពេកហើយ
ព្រោះទោះជាយ៉ាងណា ក៏តោងទុកឱ្យតុលាការរកហេតុផលឱ្យបានស្រួលបូល
សិនដែរ ។ មនុស្សមួយជំពូកផ្សេងទៀត បានសំដែងសេចក្តីពេញចិត្តហើយ
និយាយថា ការធ្វើដូច្នេះ ហៅពេលជាត្រូវតាមកាលៈទេសៈ ព្រោះស្រុក
ទេសទើបតែប្រែរបបគ្រប់គ្រង នាមិនត្រូវតែប្រគំនិតខ្ញុំគេ... ហើយមុន
ធ្វើដូច្នេះ ក្រុមឃាតករសម្ងាត់ក៏បានប្រកាសមុនកន្លះខែដែរហើយ ។ ណា
មួយទៀតអ្នកផងក៏បានដឹងច្បាស់ថា ឧកញ៉ាវិជិតស្វិតជាម៉ឺនរាំងដ៏ចាស់ទុំ
មួយ បានបុណ្យបានសក្តិដោយសារតែរាំងប្រទាន ហើយរហូតមកទល់ពេល

នេះ លោកឧកញ៉ាវិជិតស្ថិតា បានប្រព្រឹត្តអំពើពុករលួយបង្ខិនជាតិច្រើន
បែបច្រើនយ៉ាងណាស់ ។

បីថ្ងៃកន្លងមក លិខិតសម្ងាត់មួយទៀត ដែលមានចុះហត្ថលេខា
ឃាតករសម្ងាត់ដដែល បានព្រមានលោកឧត្តមមន្ត្រីបុរាណរាជហ្មឺន ឱ្យ
ប្រមូលទ្រព្យធនដែលប្លន់ជាតិបានទាំងប៉ុន្មាន ទៅដាក់ឃ្លាំងប្រើការ ជា
ប្រយោជន៍រាស្ត្រវិញជាប្រញាប់ បើពុំនោះសោតទេហេតុការណ៍អាក្រក់មុខ
ជាកើតឡើងក្នុងគ្រួសារលោកមិនខាន ។

ធ្លាប់ជាវរជនអង់អាច តាំងពីរាជ្យមុនមក មិនដែលមាននរណា
មើលងាយលោកដល់ថ្នាក់ហ្មឺនសោះ ... ។ ខឹងណាស់ ! លោកឧត្តមមន្ត្រី
សុំពលទាហានប្រាំរយនាក់មកយាមផ្ទះក្នុងរាត្រីនោះ ។

គេហស្ថានលោកឧត្តមមន្ត្រី ស្ថិតនៅចំហៀងខាងត្បូងរវាងចាស់នៃ
នគរក្រុងទ្រាស ដែលក្នុងវេលាយប់ដូច្នេះ គេមើលឃើញស្តុះៗ ខ្ពស់ចាក់
អាកាស ។

រាត្រីក៏ងងឹត គ្រឹះស្ថាននេះបតិស្នូឡើងហាក់បីដូចជាភ្នំមួយ ... គួរ
ឱ្យអស្ចារ្យណាស់ ។ វិមានខ្ពស់ឡើងដោយសារតែព្យួសឈាមខ្មែរ ហើយរិត
តែខ្ពស់ណាស់ទៅទៀតក្នុងវេលាស្រុកទេសកើតកលិយុគ ដោយម្ចាស់វិមាន
ជាមនុស្សសន្សំទ្រព្យ នៅតាមមាត់ទ្វារនីមួយៗ ទាហានដប់នាក់ យាមប្រចាំ
ការឥតធ្វេសប្រហែស ហើយលើកំពែង លើដើមឈើ លើដំបូលវិមាន ...

តែនៅខាងក្នុង គេឮសូរតែសម្លេងស្រីច្រៀង សម្លេងស្រីច្រៀង និង
សូរចានស្លាបព្រាដែលទង្គិចគ្នា ធ្វើឱ្យយើងដឹងថា គេកំពុងស៊ីជីកយ៉ាង

សប្បាយ ។ ... អ្នកផងតែងឆ្ងល់ថា ក្នុងពេលដែលគ្រោះអាក្រក់ កំពុង
គម្រោមកំហែងបែបនេះ ហេតុអ្វីក៏លោកឧត្តមមន្ត្រីទៅជារៀបចំពិធីជប់
លៀងនោះទៅវិញ ?

ពេលវេលាចេះតែកន្លងផុតទៅ ...

មជ្ឈឹមយាមនៃសន្ធិយាចូលមកដល់ ។ ការស៊ីផឹកដ៏ត្រូវបញ្ចប់ ហើយ
ភ្ញៀវទាំងឡាយក៏អញ្ជើញត្រឡប់ទៅកាន់តេហស្ថានរៀងខ្លួន ។ មិនយូរ
ប៉ុន្មាន ក្នុងអាណាខេត្តលំនៅស្ថានលោកឧត្តមមន្ត្រីនៅតែស្ងាត់ឈឹងឈរ
ជ្រងប់ ក្នុងងងឹត ... ដែលយូរៗ គេឮសូរតែត្រដោកផ្លាស់យាម ។

លោកឧត្តមមន្ត្រីស្ថិតនៅក្នុងវ័យហាសិបបង្ហាយឆ្នាំហើយ. សក់ស្កូវ តែ
ហាក់នៅមានកម្លាំងមាំមួនដូចក្មេងអាយុម្ភៃឆ្នាំ ។ ទឹកមុខលោក បង្ហាញ
នូវការព្រួយបារម្ភជាខ្លាំង ព្រោះជីវិតលោក. ភរិយាលោក នឹងកូនស្រី
សម្លាញ់ចិត្ត កំពុងមានសត្រូវយាយី ។ លោកដើរមួយៗ ក្រឡឹងចុះឡើងតែ
ក្នុងបន្ទប់នោះ . ហើយនៅខាងកៀន គឺលោកជំទាវជាភរិយានិងបុត្រី អង្គុយ
យ៉ាងស្ងៀមស្ងាត់ឥតឮមាត់ ក អ្វីឡើយ ។ ទាហានម្ភៃនាក់នៅអមក្បែរៗ
លោកជាប់ជានិច្ច ... ។

ប្រាវ ! ...

ទាំងលោកឧត្តមមន្ត្រី ទាំងលោកជំទាវ. ទាំងបុត្រីទាំងអស់ពល សេនា
ដែលចាំយាម ភ្ញាក់ព្រើត ហើយកាំបិតស្លៀតម្តែ បានហោះទៅជាប់ ឆ្អឹងៗ
នៅកន្លែងឱ្យសួរនោះជាស្រេច ... ។

លោកឧត្តមមន្ត្រីដែលលោះព្រលឹងអម្បាញមិញបានស្ទុះទៅ រួចសួរ
ថា ៖

— ស្ដី ? ស្ដី ?

ឆ្លាមួយយំម៉េរៗ ទាហានម្នាក់ជំរាបថា ៖

— សត្វឆ្កា លោតប៉ះថ្មផ្កា ធ្លាក់មកទេទានប្រោស ថ្មផ្កានោះបែក
ខ្ចាយទៅហើយ

លោកឧត្តមមន្ត្រីបន្ទូលដង្ហើមធំមកវិញ

— ហ៊ី ! អញស្មានថាវាមកហើយតើ ...

សួរចុប ... នៅលើក្តារក្រាលក្បែរខ្លួន លោកឧត្តមមន្ត្រី ភ្ញាក់
ក្រញាងព្រោះឃើញកាំបិតស្លៀតមួយ ដោតឆ្អឹង មានចងជិតិក្រហមមួយ
បន្ទះតូច ដែលក្នុងនោះមានរូបក្បាលខ្មោច ។ លោកឧត្តមមន្ត្រីស្រែកភ្លាត់
មាត់

— វាមកហើយ ! វាមកហើយ, នេះនែវា តោងព័ទ្ធវាឱ្យជាប់

ទាហានម្ភៃនាក់ដែលចាំយាមស្ទុះពីគ្រប់កន្លែងមកស្ទុះស្លៅគ្រប់ៗគ្នា
តែសម្លេងសួរគ្រលរៗ ខ្ចីរមកថា

— ... ហាំ ! ហាំ ! ពួកឯងរកយើងមិនឃើញទេ, យើងនៅក្បែរៗ
ឯងជានិច្ច, ជីវិតឯងនៅក្បែរយើងគ្រប់នាទី ។ លោកឧត្តមមន្ត្រី ! ខ្ញុំអាច
សម្លាប់លោកពេលណាក៏បាន, យើងបានព្រមានលោក ដោយសូមឱ្យលោក
កែតំនិតដើម្បីអនុគ្រោះខ្មែររាប់លាននាក់នោះផង លោកបែរជាមានចិត្ត
ឬស្សា ឱ្យគេមកយាមលោក ដោយមើលងាយ ម្ចាស់សំបុត្រអនាមិកនោះ

ថែមទៀត ។ ទាហានមួយសែននាក់ទៀត ក៏មិនអាចជួយលោកឱ្យផុតពី
មរណភាពនេះបានដែរ ...

សម្លេងលោកឧត្តមមន្ត្រីញ័រ បន្តិខ្លាំងៗ ថា ៖

— ឯងជានរណា ?

— ហាំ ! ហាំ ! ជាខ្មែរ, ជាខ្មោច, ជាយមរាជ, ហាំ ! ហាំ ...

ខ្ញុំប្តេជ្ញាចិត្តថាជើងសម្លាប់ជនដែលប្រវត្តិទ្រព្យជាតិ, ចោរឫស្សី, នាម៉ឺន
ពុករលួយឱ្យត្រាតែអស់ ពីក្រុងនគរទ្រាសនេះ ។ សល់តែដប់ដង្ហើមទៀត
លោក ត្រូវអស់ជីវិតហើយ ដូច្នេះលោកត្រូវងាកទៅផ្លូវផ្ទាំងប្រពន្ធកូន ទៅ
...

— ឯង ... ឯង ... ឯង ... មើលងាយអញណាស់

— ហាំ ! ហាំ ! ... កុំរញ័រញ័រអីលោកនៅចំពោះក្តីស្លាប់ដូច្នេះ,
ចុះជីវិតខ្មែររាប់រយដែលឯងសម្លាប់ដោយឥតហេតុកាលពីមុន ? លោកនឹក
ឃើញទេ តើគ្នាស្អុតបែបម៉េចខ្លះក្នុងកណ្តាប់ដៃលោក ? ចុះរាស្ត្រខ្មែររាប់ម៉ឺន
នាក់ទៀតដែលលោកហុតឈាម ... តើវេទនាបែបណា ? ឃើញទេ បាប
គ្រោះនេះមានដល់លោកហើយ ទ្រព្យធនដែលលោកប្លន់ជាតិ មានគរដូចភ្នំ
លោកស៊ីៗ មិនអស់យកទៅស៊ីចាយ ស្មាននរកក៏យកទៅពុំរួច ... ហាំ !
នៅសល់តែដង្ហើមទៀតទេលោកឧត្តមមន្ត្រី ...

ទាហាន ! ទាហាន !

— ឥតប្រយោជន៍ទេ ! ឥតប្រយោជន៍ទេ, នៅជិតខ្ញុំគ្មានទាហានអី
ទេ គ្មានវិសេសយ៉ាងណាទៀតទេ, គ្មានឡើងយ៉ាងណាទៀត, នៅជិតខ្ញុំគឺ

សូម... ទៅលើការបោះឆ្នោត... ឆ្នាំ...
 មាតិកាសម្រាប់... ៥០ ... ៥០ ... ៥០

ជម្រះសន្តមចាស់ ...

ប្រហែលប្រាំដង្ហើមក្រោយមក ...

ដំណឹងឃាតកម្មដ៏សាហាវដែលកើតឡើង ត្រូវផ្សាយតពីមាត់មួយទៅ
មាត់មួយយ៉ាងឆាប់រហ័ស ធ្វើឱ្យមានការជួលច្របល់យ៉ាងធំ ក្នុងគេហស្ថាន
លោកមេទ័ពត្រួតដែនខាងជើងនៃនគរក្រុងទ្រាស ។

កងរបៀបចាត់ការ ការពារមិនឱ្យនរណាចូលទៅក្នុងបន្ទប់ដែលកើត
អំពើឃាតកម្មនោះ ។ លោកជំទាវនឹងនាងជាបុត្រីសព ត្រូវតែសែងទាំង
សន្លប់ស្លូតស្តឹងទៅព្យាបាល ...

នាយពលធំតូចទាំងឡាយ រត់ខ្វែងដៃខ្វែងជើងដើរឆែកគ្រប់ច្រក
ល្អករកឃាតករ. ហើយចាប់ជនដែលគេសង្ស័យបានប្រាំនាក់ចងជាស្រេច ។

មនុស្សជួលទៅខាងក្រោយអស់ ស្រមោលមនុស្សខ្មៅមួយសម្រុត
តាមសសរ. លោតព្រិបដល់ក្តារ. អ្នកយាមម្នាក់ស្រែកយ៉ៃឡើង

— ឃាតករ. ឃាតករ

មនុស្សដែលមានសម្លៀកបំពាក់ខ្មៅ. វិមុខដោយក្រណាត់ខ្មៅរត់
គេចចុះឡើង ។ អស់ពលយោធាផ្ទើរឆោឡោរត់មកកាន់ចន្លោះ. ដាវ. លំពែង
ច្រងាងៗ ។ ទាហានដែលបានឃើញមនុស្សខ្មៅមុនគេ ចង្អុលទាំងញ័រ
ស្ទុះបីបីបីបីបីថា ÷

— នុះវា!... នុះ! នុះ... វារត់ចូលត្រង់នោះ

ទាហានស្រទៅតាមដៃដែលចង្អុល ។ មនុស្សខ្មៅលោតព្រួសដល់ដី
ទាហានឃើញហើយរត់ដេញតាមឥតបង្អង់ ។ មនុស្សខ្មៅរត់ឡើងលើវិមាន
វិញ ហើយចាប់ឡើងសសរទៅលើដំបូលរបាំសដូចស្វា ។ ឃាតករឡើងដល់
ពិធានស្រេច ។ សួរក្រវែនកងពលលាន់ឮឡើងតែពាក្យមួយថា

— វានៅខាងលើ ! វានៅខាងលើ ... ចាប់វា

មាត់មួយបញ្ជាថា ៖

— ឡើងតាម ! ឡើងតាម ...

ផ្នែកមីស្ថានលោកមេទ័ព ក៏កុះករកងរំពងគ្រប់ច្រកល្អិត មួយរំពេច
ទាហានកំពុងជ្រួលច្របល់ រកជណ្តើរដាក់ឡើងទៅលើពីដាន ដេញចាប់
ឃាតករ ។ ឃាតករឯកសណ្ឋានខ្មៅដែលអស់ច្រករត់ ក៏នៅស្ងៀមក្នុងទីងងឹត
រោររងចាំហេតុការណ៍ ។ អស់ពលសេនាចាប់ឡើងសសរ តា គ្នា ។ មនុស្ស
ក្រឡេកមើលនាយអាយ ... អីយ៉ា ! មិនស្រួលហើយតើ តើត្រូវធ្វើយ៉ាង
ណាទៀត ? ងាកទៅម្ខាងគឺចុងដំបូលខ្ពស់បំផុតនៃវិមាន ដែលមើលទៅដី
ឃើញសន្លឹម ។ ដើរមើលដំបូល ។ មានក្បឿងពាស ដែរណែងក៏ញឹកជិត
ស្តុង ទៅមិនរួច ។ ឈ្លើយសម្លេងតាមរឿងទៅចុះ ។

ទាហានម្នាក់ឡើងទៅដល់

មនុស្សខ្មៅឆាកម្តាំង, ទាហាននោះធ្លាក់ភីងលើក្តារស្រែកបានតែ មួយ
“យ៉ៃ” ក៏ក្លាយជាខ្មោចឥតបង្អង់ ។ ទាហានឯទៀតក្រព្វេងខ្លួនបះសក់
គ្រប់គ្នា ។

— ឡើងសសរខាងណេះ ...

មនុស្សខ្មៅលូនទៅសម្លឹងសរមួយទៀត. ហើយទាហានម្នាក់ក៏ឡើង
ទើមៗ លូកដៃចាប់ជ្រុងពិតាន ។ ឃាតករអនាមិកយារជើងបុកពិបមក
ទៀត. អ្នកឡើងធ្លាក់ខ្នោតប្រកាច់នន្សែងដូចមុន...

— គ្នាវាពិរនាក់រើយ ... ប្រយ័ត្ន ...

មាត់មួយទៀតបន្តិច៖

— វាតែម្នាក់ឯងទេ ... វានៅខាងណោះ ឥឡូវយកភ្លើងមក
បញ្ចាំង ហើយយកផ្លូវ មកលំពែងមកឆាប់ៗ ...

សួរមាត់ខាងក្រោយនេះចំជាមិនស្រួលមែន. មនុស្សខ្មៅនឹកថាថ្ងៃ
អន្សាដល់ហើយមើលទៅ ។ មនុស្សនេះថយៗ ជានិច្ច ។ ជើងខាងក្រោយ
ប៉ះជញ្ជាំង. គិតគេចទៅស្តាំ ខាងឆ្វេង. ខាងលើទៅក្រោម ... មិនបានទេ
ទៅមិនផុតជើងព្រោះគ្មានឈើជាន់ ។ ធ្វើយ៉ាងណាទេ ?

មនុស្សខ្មៅហាក់ទៅលើដំបូលរោងស្បូវ មួយនៅខាងលិចវិមាន
ធ្លាយដំបូលនោះ ធ្លាក់ដល់រនាបជាស្រេច. រួចលោតទៅលើមាត់បង្អួច ចាប់
ផ្ទឹមវាត់ខ្លួនចុះទៅដល់ដី ។ អ្នកធ្វើឆ្នាចុះឡើង ។ កងទាហានខ្លះបញ្ចាំងភ្លើង.
ខ្លះបាញ់ ... ឃើញថាមិនស្រួល. មនុស្សអនាមិក រត់ទៅកៀនកំផែង
ក្បែរគល់គគីរមួយ ។ អ្នកក្តោបដៃធ្វើជាបំពង់ត្រៃ ហើយស្រែកថា៖

— ហេ ! ហេ ! កនយើង. ខ្ញុំនៅឯណោះ

ទាហានរត់ព្រួញទៅរកឃាតករៗ ចោលកាំបិតមួយរុំដោយក្រដាស
មួយសន្លឹក ... ដោយនឹងនៅលើដី ចុងជើងនាយពលម្នាក់ឈ្មោះកត ។
នាយកតស្រឡាំងកាំង រើសជាប្រញាប់ ហើយឥតរវល់លាមើលអ្វីឡើយ ។

អ្នកបញ្ជាឱ្យតាមឧក្រិដ្ឋជន ... តែ ... តែ ... មនុស្សសម្ងាត់នេះបាត់
ស្រមោលឈឹង ។

កងពលរបស់នាយកតមកដល់ទីដែលមនុស្សខ្មៅឈរ អម្បាញមិញ
ហើយឡើងលើដើមគគីរមើលទៅក្រៅ ... ស្ងាត់សូន្យឥតឃើញអ្វីសោះ ។
គេចែកគ្នារកតាមគម្ពោតឬទីបំបាំងនានាដែលគេសង្ស័យ. តែនៅតែរកមិន
ឃើញ. បាត់មនុស្សចម្លែកនេះឈឹង បីដូចជាទេពតាអារក្ខអារក្ខលាក់បំពូន
ដូច្នោះ ។

នាយកតមកដង្ហើមធំ ផ្ទុះខ្យល់បញ្ចូលក្នុងអារក្ខ ថា.

— វាទៅឆ្ងាយហើយ ! ...

នាយកតភ្ញាក់ព្រើត ព្រោះដៃទាហានរបស់ខ្លួនម្នាក់កេះ ហើយ
និយាយថា ÷

— លោកនាយមើលនោះ ... នរណាជិះសេះបួនប្រាំនាក់ទាំងយប់
អាប្រាតដូច្នេះ ?

នាយកតសម្លឹងក្នុងទីងងឹត ។ សេះដែលរៀបមកដល់ កញ្ជ្រៀវឡើង
យ៉ាងអង់អាចក្នុងទីងងឹត ។ នាយកតពោលថា ÷

— ក្រុមនេះមានគ្នាប្រាំនាក់ ហើយសំដៅទៅមាត់ទ្វារធំនោះផង ។
វិន ! វិនឯងទៅប្រាប់អ្នកយាមទ្វារថា កុំឱ្យនរណាចូលឱ្យសោះ ព្រោះក្នុង
គេហដ្ឋានលោកមេទ័ពកំពុងមានហេតុមិនស្រួល ឮទេ ?

— បាទទទួលបញ្ជា

ទាហានឈ្មោះ វិន រត់រីងទៅមាត់ទ្វារ ឥតបង្អង់យូរ ។ នាយកតក់
ដើរទៅកាន់មាត់ទ្វារនោះដែរ ។ អ្នកជិះសេះមកដល់ដែលនាយកត ឮមាត់ស្រី
និយាយថា ៖

— ហេតុការណ៍ច្រង់ច្រង់ដល់ថ្នាក់ហ្នឹង ពួកឯងនៅតែមិនដឹងថាជាគ្នា គេ
ជាគ្នាឯងទៀតឬ ? ... កំសាកណាស់គ្នាមួយហ្នឹង ព័ទ្ធចាប់មនុស្សម្នាក់
មិនបានគួរឱ្យខ្មាស់ខ្មោចណាស់លោកអើយ ...

អ្នកយាមបន្ទប់កាយថា ៖

— តាមបញ្ជាលោកនាយ ... យាមមិនឱ្យនរណាចូលទាំងអស់
ទាន !

នាយកតមកដល់ ស្ទុះទៅជិត ...

— អ្នកនាងទេ ! ... អញ្ជើញចូលចុះ អញ្ជើញអ្នកនាង ។ ខ្ញុំស្មាន
តែនរណាផ្សេងទៀតទេតើ ។ អ្នកនាងមកតាមផ្លូវនោះមានប្រទះឃើញ
មនុស្សម្នាក់ ស្លៀកពាក់ខ្មៅជិះសេះរត់ដែរ ឬទេ ?

— មនុស្សខ្មៅ ?

— ប្របាទ ! មនុស្សខ្មៅជាឃាតករ ដែលខ្ញុំរកចាប់ហើយ ឥឡូវវា
ភៀសខ្លួនចេញទៅបាត់ ទៅតាមផ្លូវនោះឯង ។

— ខ្ញុំគ្មានឃើញនរណាម្នាក់សោះទេ ... ឥឡូវខ្ញុំត្រូវការចូលទៅ
ក្នុងមើលហេតុការណ៍ ។ ពុំនឹកស្មានថាអស់លោកធ្វើការប្រហែសដល់ថ្នាក់
ហ្នឹងសោះ ។

— គ្នាវាតែម្នាក់ ...

— តែម្នាក់ទេ ? រួចវាធ្វើឱ្យជួលច្របល់ពេញវិមាន. រួចវាធ្វើឃាត
លោកមេទ័ពបានទៀត. គួរឱ្យខ្មាសវាមែន ! ...

ថាហើយនាងស្រីវាយសេះឱ្យទៅមុខ ... ។ នាយកតនិយាយថា :

— អ្នកនាង ...

នាងជិះសេះឈប់ ...

— មានការអី ...

— មុនពេលវាចេញទៅ. ឃាតករបានបោះសំបុត្រនេះទុក ...

— ឯណា ?

នាយកតបន្តនិយាយហុចសំបុត្រទៅនាង ... នាងក៏ចូលទៅក្នុង
ដោយមានទាហានមួយចំនួនជូនដំណើរទៅផង ។ គឺនាងមាលាដែលក្នុង
ពេលឥឡូវ ក្លាយជានារីមានទេពកោសលចម្បងក្នុងការកាប់ដាវ ។ នាងជា
នាយរងត្រួតពលសេះទាំងអស់នៅនាក្រុងទ្រាសនេះ ។

ក្រោយពីបានពិនិត្យមើលហេតុការណ៍សព្វគ្រប់ ដែលមានឡើងក្នុង
រាត្រីនោះ នាងមាលាបានលាតសំបុត្រឃាតករសសរទុក មើលខ្លាំងៗ ចំពោះ
មុខទាហាននឹងមនុស្សនៅក្នុងវិមាននោះ ...

មនុស្សដែលដាច់កនេះ. គឺដំណាងអំពើពុករលួយដែលត្រូវតែបះជើង
ជានិច្ច នៅចំពោះមុខយុត្តិធម៌ ដែលជាឆន្ទៈពិស្តាររបស់រាស្ត្រ ។

ជាមនុស្សពុករលួយពីជំនាន់ចាស់ ហើយរហូតមកទល់សម័យនេះ
គ្មានវិធីកែប្រែបាន. ខ្ញុំឃាតករអនាមិក ជាដំណាងយុត្តិធម៌ សូមធ្វើការ

ជម្រះសង្គមចាស់ចោលចេញ. ហើយនឹងធ្វើឃាតកម្មលើអស់មន្ត្រីធំៗ ជា
ច្រើនទៀតនៅនគរទ្រាសនេះ ... ដែលពុករលួយ. ស៊ីសំណូក ... មាន
មន្ត្រីនៅក្នុងកងទ័ព. ក្នុងហិរញ្ញវត្ថុតុលាការជាដើម ។ ដើម្បីកុំឱ្យឃាតកម្ម
អានាធិបតេយ្យនេះកើតឡើងទៀត. សូមតុលាការ ចាប់ធ្វើសកម្មភាពឡើង
សើរើវែកមុខមនុស្សប្លន់ជាតិ. បើច្បាប់ថាកាត់ក គឺត្រូវតែកាត់ក. បើថា
ត្រូវហូតងារ គឺត្រូវហូតងារ ... ។

រដ្ឋាភិបាលដែលជាទីបង្អែកពុំនាក់របស់រាស្ត្រ ត្រូវហ៊ានអារកាត់
ចំពោះមុខប្រជារាស្ត្រ ត្រូវហ៊ានដោះស្រាយអំពើពុករលួយ. បញ្ហារាស្ត្រ
អត់បាយ. បញ្ហាសិទ្ធិសេរីភាព. នឹងបញ្ហាបូរណភាពទឹកដី ។

រយៈពេលពីអាទិត្យនេះ គឺជាពេលវេលាដែលរដ្ឋាភិបាលត្រូវធ្វើការ
បើពុំនោះសោតទេវិបត្តិនយោបាយនៅនគរទ្រាសនេះ រិតតែធ្លាក់ចុះទៅក្នុង
ភាពអាប័អួរដ៏ធ្ងន់ធ្ងរមួយ ...

ហត្ថលេខា **ឃាតករ**

នាងមាលាបត់សំបុត្រដាក់ក្នុងហោប៉ៅ ញញឹមបន្តិចដៀងភ្នែកមើល
មនុស្សខ្លះក្នុងទីប្រជុំនោះ ។ សម្លេងអ្វី រកឃើញបញ្ចេញយោបល់ពិលិខិត
របស់ឃាតករ ... ។

ពេញមួយយប់ គ្មាននរណាបានដេកពូនអ្វីឡើយ ។ គេរៀបចំពិធី
ដកលំសព ទម្រាំព្រលឹមឡើងអាជ្ញាធរ មកធ្វើវិធីកត់ហេតុ ... ។

ព្រឹកនោះ. នៅភូមិភៀតមានសកម្មភាពអ្វី អរ ប្លែកពីធម្មតា ។

មនុស្សម្នាមហាជនជាច្រើនពាន់នាក់ ឈរមីដេរដាសនៅមុខទីផ្សារ ដែលនៅម្ខាងនេះ កងរក្សាស្រុកប្រដាប់ដោយឯកសណ្ឋាន មើលទៅឃើញ ស្នាហាប់ក្រៃលែង ។ បុរសជាមេកាន់ក្រដាសមួយសន្លឹក ប្រកាសលាន់ឮ ខ្លាំងៗ ថា ៖

— បងប្អូនជាទីស្នេហាទាំងឡាយ ដោយស្ថានភាពស្រុកទេសយើង ពុំទាន់មានជំហររឹងប៉ឹង. រដ្ឋាភិបាលសូមអង្វរចិត្តបងប្អូនឱ្យរក្សារបៀបរៀប រយ កុំតប្បឱ្យមានការប្រកាន់បក្សប្រកាន់ពូក កុំតប្បប្រព្រឹត្តអំពើណាដែល ផ្ទុយ នឹងច្បាប់សម្រាប់រដ្ឋ ។

បុរសនេះប្រកាសចប់ហើយ. អ្នកស្តាប់ម្នាក់ក៏ឡើងតវ៉ាថា ៖

— ក្នុងចំណោមរាស្ត្រ ឃើញថារាស្ត្របានបំពេញភារកិច្ចមួយដ៏មុត មាំណាស់ ចំពោះជាតិមាតុភូមិ គឺបានកាន់អាវុធកំចាត់ខ្លាំងដ៏អង់អាច រហូត ដល់សត្រូវបាក់បបខ្ទប់ខ្ទាចដោយអន្លើទៅហើយ. តែក្នុងចំណោមនាម៉ឺន. យើងខ្ញុំសង្កេតឃើញថា នាម៉ឺនបានប្រព្រឹត្តអំពើពុករលួយច្រើនណាស់ ដោយ ប្អូនជាតិ ដោយជិះជាន់រាស្ត្រ ដោយទុករាស្ត្រជាសំរាម ដោយរកស៊ីបំបិទ ភ្នែករាស្ត្រ ។ បើផ្ទៃក្នុងនៃសង្គមខ្មែរនៅតែរលួយបែបនេះ ឃើញថាខ្មែរ យើងត្រូវតែរលាយនៅពេលខាងមុខនេះហើយ ។ ដូច្នេះមុនអស់លោកមក ឃោសនាទីនេះនៅចំពោះមុខរាស្ត្រ ត្រូវលោករៀបចំផ្ទៃក្នុងឱ្យបានស្រួល បូលសិន ... មែនទេលោកឮ ?

ឃោសកៈ ភាំងបន្តិច ទើបឆ្លើយតបទៅថា ៖

— រដ្ឋាភិបាលបានគ្រោងជានិច្ច ដើម្បីធ្វើឱ្យរាស្ត្របានសុខបាន
សប្បាយ, ហើយបំប្រុងនឹងរកស៊ីខ្មៅ ប្រយោជន៍ឱ្យមានយុត្តិធម៌ក្នុងសង្គម ...
ជូនបងប្អូនជាមិត្តស្នេហា ...

— ហ្ន៎ ! ហ្ន៎ ៗ ៗ ? គ្រោង ? រកស៊ីខ្មៅឱ្យមានយុត្តិធម៌ ? ក្រែង
មិនមែនទេដឹងហ្ន៎លោកពូ ? តើគ្រោងនោះឆ្នាំណានឹងចាប់អនុវត្តិ ? មួយ
ឆ្នាំហើយដែលយើងកែត្រូវបបនេះដោយទម្លាក់ព្រះនរិន្ទ្រវង្ស តែម្តេចក៏យក
មនុស្សរបស់ព្រះហរិវង្ស មកប្រើការទៀត ? យើងខ្ញុំជារាស្ត្រស្អប់ខ្ពើមអំពើ
ជិះជាន់មនុស្សដែលក្រុមព្រះនរិន្ទ្រវង្សប្រព្រឹត្ត. ហើយសម័យឥឡូវ ម្តេចក៏
នៅតែមាននាម៉ឺនហុតឈាមរាស្ត្រនោះដដែល ។ អស់លោកប្រកាសថា
គ្រោង ! គ្រោង ! គ្រោង ! តែរាស្ត្រជិតដាច់ខ្យល់ស្លាប់ទៅហើយ. ដីខ្មែរ
ត្រូវខ្មាំងបរទេសលេប បន្តិចខ្លះៗ ទៅហើយ ម្តេចក៏នាម៉ឺនទាំងឡាយប្រជែង
គ្នាធ្វើមហាសេដ្ឋីដល់ណាទៀត ?

— ហាស ៗ ៗ !

គឺសម្លេងសើចរបស់បណ្តាជនដែលនៅជិតនោះ. រួចសំណើចនេះ មហា
ជនសើចបន្តៗ គ្នាជាសញ្ញាកាន់ជើងមិត្តខ្លួន ធ្វើឱ្យឃោសកជនល្ងង់មុខ ។

នៅឆ្ងាយដាច់ពីគេបន្តិច ក្រោមដើមស្វាយនោះ បុរសម្នាក់នៅក្មេង
ដុះពុកមាត់ស្រមូរដែលគេមើលពុំដឹងជានរណា ។ មនុស្សនេះសើចមករក
មនុស្សម្នាក់ទៀតដែលចាស់ជាង ។ គឺវិសេសភក្តី និងវាហុល ដែលយើង
បំភ្លេចចោលយូរមកហើយៗ បុរសពុតមាត់ស្រមូម នោះគឺវិសេសភក្តីនោះ
ឯង វិសេសភក្តីនិយាយថា ÷

— ចំនួនបីខែដែលយើងចេញទៅធ្វើការនោះ គឺប្រាកដជាមិនខាតទេ បងមើលចុះ រាស្ត្រឥឡូវចាប់មានកំណើតឡើងវិញហើយ ដោយយល់សិទ្ធិរបស់ខ្លួន ចេះតវ៉ាចេះឆ្លើយតបរកខុសត្រូវ ហើយព្រមទាំងចេះឱ្យដឹងឱ្យគេទៀតផង ។ មានអី ! ឱ្យតែរាស្ត្រយើងយល់សិទ្ធិរបស់ខ្លួនច្បាស់ទៅ ស្រុកយើងនឹងឡើងថ្កានទៅហើយ ។

រាហុលផ្អែកស្នាទៅនឹងដើមឈើ ត្រង់ដៃនៅចង្កេះហើយញញឹមឆ្លើយថា ៖

— មកទល់ពេលនេះ ទើបខ្ញុំបានយល់ច្បាស់ថា សិទ្ធិជាវត្ថុពិសេសលេខមួយ របស់ប្រជាជន រួចសិទ្ធិរបស់ប្រជាជននេះ អាចមានជាបន្ទាត់តូចមួយ បំភ្លឺដល់សម្បជញ្ញៈ អ្នកកាន់ការរដ្ឋឱ្យដើរទៅតាមផ្លូវត្រូវ ផ្លូវចំរើនផ្លូវថ្លៃថ្នូរ ... ការដែលយើងធ្វើក្នុងរយៈពេលបីខែនេះ ក៏បានផលចូលល្អក្នុងចិត្តដែរមែនទេ ?

— មើល ! រាហុលឯងបានបង្រៀនអីខ្លះ ជាប្រយោជន៍ដល់រាស្ត្រយើង ?

— ច្រើនណាស់លោកគ្រូ ! ... មានបង្រៀនពីសិទ្ធិពិសេសភាព ពីបញ្ហាខ្មែរ, បញ្ហាខ្មាំង, បញ្ហាបូរណភាពទឹកដី បញ្ហាសេដ្ឋកិច្ចជាដើម ។

— ហាំ ! ហាំ ! រាហុលឯងត្រាន់បើមែន ។ រួចប៉ុន្មានថ្ងៃនេះបាត់ដំណឹងពីចន្ទា និងមហាកាលឈឹង មិនដឹងការដែលខ្ញុំឱ្យបំពេញនោះយ៉ាងណាទៅហើយ ។ អើមើលនុះ ! រាហុលឯងចាំស្តាប់គេឃោសនាអីទៀតហើយ ?

រាហូលងាកទៅឃើញ យោសកជនលើកដៃទាំងពីរឡើងលើ ...

— ឈប់មួយស្របក់សិនបងប្អូន ... ឈប់ស្ងៀមសិន ...

មហាជនក៏ឈប់ស្ងៀមយ៉ឹង ... យោសកជនបន្តថា ៖

— តាមលិខិតប្រជាធិបតេយ្យ យោបល់រាស្ត្រទុកជាយោបល់បានការ ។ ដូច្នេះបងប្អូនណាមានយោបល់អីក៏សូមផ្ដែងមកចុះ បើឃើញថាយោបល់នោះ គួរអនុវត្តទៅបានយើងខ្ញុំនឹងសូមយកយោបល់ នោះជាបានការ ។ ឥឡូវ អញ្ជើញ ...

តាចាស់ម្នាក់ឡើងលើក្បាលដំបូកស្រែកមកថា ៖

— មុនអ្វីៗ ទាំងអស់ ត្រូវរដ្ឋាភិបាលហ៊ានជិះ បញ្ជីចាស់ចោលមួយ សាសិន ... បើអាចធ្វើដូច្នេះបានរាស្ត្រ យើងខ្ញុំមានការកក់ក្ដៅជាអតិ- បរមា ហើយសូមបូជាកាយ បូជាចិត្តតស៊ូយកជ័យជំនះឱ្យបានមកជាស្ថាពរ ... បើពុំនោះសោតទេ . គឺខ្មែរមួយចំនួនធំប្រាកដជាលង់ខ្លួនក្នុងនយោ- បាយបោកប្រាស់របស់ក្រុមស្ដេចវង្វេងរាជ្យហើយ ...

សួរក្រៅនៃអ្នកស្ដាប់ លាន់ឮឡើងស្ទើរហែកមេឃតែពាក្យថា ៖

— ត្រូវហើយ ! ត្រូវហើយ ! ត្រូវជម្រះបញ្ជីសង្គមចាស់ចោល សិន ...

— បាន ! បាន ! ខ្ញុំនឹងនាំយោបល់បងប្អូនទៅចាត់ការឱ្យបាន សម្រេច ដើម្បីវឌ្ឍនភាពនៃនគរយើង ។ សូមបងប្អូនកុំមើលបំណាំ បើ ឃើញថាយើងខ្ញុំក្បត់រាស្ត្រ សូមបងប្អូនវិនិច្ឆ័យតាមទោស បើឃើញថាយើង ខ្ញុំបំរើរាស្ត្រមែនសូមជួយយើងខ្ញុំផង ...

— ជយោ ! ជយោ ! ...

ប្រជាជនស្រែកជយោពេញរំពងមាត់គ្រប់គ្នា នៅពីមុខសេចក្តី
 សម្រេចដ៏ជាទីពេញចិត្តនេះ ។ រាស្ត្រទាំងឡាយបានកត់សំគាល់ក្នុងចិត្តថា
 បើរដ្ឋាចារ្យអនុវត្តផែនការចុងក្រោយ ដែលជាឆន្ទៈពិស្តាររបស់រាស្ត្រនេះ
 គឺជាតិខ្មែរប្រាកដជារស់ ហើយជាកិត្តិយសមួយយ៉ាងធំសំបើមសម្រាប់អ្នក
 ដឹកនាំរដ្ឋ ។ បើប្រសិនការនេះគ្រាន់តែនិយាយឱ្យរួចពីមាត់ទេ ពោលបើ
 សិនជនពុករលួយទាំងឡាយ ពុំបានបញ្ជូនខ្លួនទៅតុលាការវិនិច្ឆ័យតាមទោស
 ទេនោះ រាស្ត្រមុខជារវាតចិត្តចេញពីរដ្ឋាភិបាលយ៉ាងច្រើនឥតគណនា. ស្តេច
 ពាលដែលជាបង្ក្រងស្រាមប្រទេសក៏បានលេសឃោសនា ពន្លឺចេញពីខ្នែរ
 ថែមមួយកម្រិតទៀត ។ ទីបំផុតបរិយាកាសនយោបាយនៅក្រុងនគរទ្រាស
 យើងចេះតែធ្លាក់ទៅក្នុងអន្លង់មួយដ៏សែនជ្រៅ ហើយអាចធ្វើឱ្យកម្ពុជា
 ទាំងមូល រលប់បាត់ពីផែនទីសលកលោក ។

វិសេសភក្តីនិងរាហុលព្យញ្ជឹមជានិច្ច ចំពោះសេចក្តីសម្រេចចិត្តដ៏
 ក្លាហានរបស់ឃោសកជន ដែលទើបមានជាលើកដំបូងបង្អស់ ហើយគេបាន
 ទន្ទេញជាប់មាត់ថា មានតែឆន្ទៈប្រជាជនទេ ដែលមានជីវិតរស់នៅជានិច្ច
 គ្រប់ កាលៈទេសៈ ហើយមានតែឆន្ទៈប្រជាជននេះឯងដែលធ្វើឱ្យដំណើរជាតិ
 អាចមានប្រសិទ្ធិភាព ក្នុងការស្វែងរកសេចក្តីចម្រើន, សមភាព ភាពរីករាយ
 យុត្តិធម៌ ... សន្តិភាព ...

យើងជួបគ្នា

មួយអាទិត្យមកហើយ ដែលនៅក្នុងដែននគរក្រុងទ្រាស បានជួប
នូវហេតុចម្លែកមួយកើតឡើង ...

គឺគេបានប្រទះមនុស្សមួយក្រុម ដើរបិទប្រកាសតាមទីជនបទដាច់
ស្រយាល ទៅស្រុកស្រែចំការនានា នាំឱ្យបណ្តាជនឆ្អើលមើលភ្នកទឹកភ្នកដី
ហើយព្រួយបារម្ភដល់វាសនាខ្លួននិងវាសនាប្រទេសជាតិរកអ្វីផ្ទឹមពុំបាន ។
ម្នាក់ៗ ដណ្តឹងសួរគ្នាពីមាត់មួយទៅមាត់មួយថា “តើខ្មែរនឹងត្រូវរលាយនៅ
ពេលខាងមុខនេះឬអ្វី ?”

ប្រកាសនោះគេអាចឃើញសេចក្តីថា ÷

ក្រុមចោរច្រូនរាជ្យ ដែលរាវរលើរាជចង្កូងនោះ វាមិនអាចគ្រប់គ្រង
ប្រទេសជាតិបានទេ ព្រោះកាន់ការពុំទាន់បានអ្វីនឹង ធ្វើឱ្យអ្នកអនុសោយ
អំពើបិទប្រកាសរាជសម្តី, មានអំពើពុករលួយក្នុងសង្គម, មានទ្រព្យ ។ល។

ដូច្នេះ សូមចងចិត្តកុំបង្អង់យូរ ចូរពួនដៃគ្នាឡើង វាយកំទាត់ពួក
វា ...

វាស្រ្តដែលត្រចៀកទន់ ហើយធ្លាប់លង់ក្នុងការឃោសនារបស់ព្រះ
នរិន្ទ្រ គឺដោយឃើញមន្ត្រីភាគតិចរង្វេមរង្វើមពុករលួយដូច្នោះមែន ក៏
ទោរចិត្តទៅខាងក្រុមស្តេចពាលបន្តិចម្តងៗ ... ទប់មិនចង់ឈ្នះ ។ ឯអ្នក

ដែលដឹងរឿងពិតនោះវិញងាកមុខទៅកៀនជញ្ជាំងសម្រក់ទឹកភ្នែក អាសូរ
ដល់មាតុភូមិខ្លួន រអ៊ូរពាលម្នាក់ឯងថា ទ័ពព្រះនិរ្ឫត្តដែលប្រុងចូលវាយ
លុកដណ្តើម អាណាចក្រក្រុងទ្រាសជាថ្មីទៀតនេះ គឺជាទ័ពសៀម ឧបមាថា
បើទ័ពនេះឈ្នះ ដីខ្មែរ ត្រូវបេះទៅលើកណ្តាប់ដៃសៀមគ្មានសល់មួយដុំ ទេ
... ឯក្រុមស្តេច ទោះស្រុកខ្ញុំគេ រាស្ត្រតោកយ៉ាកយ៉ាងណាក៏ធ្វើពុំព្រួយ គឺ
ពិតយ៉ាងណាឱ្យតែបានទូលមុជរាជប៉ុណ្ណោះ ។

នេះជាព្រឹត្តិការណ៍ថ្មីមួយគួរឲ្យរម្ម បោកបក់មកលើផ្ទៃនយោបាយ
នគរក្រុងទ្រាស ធ្វើឱ្យលោកក្រឡាហោមវង្សកើតក្តីព្រួយបារម្ភប្រមាណ ។
បានដំណឹងពីក្រុមយោធនានៅទីជនបទ ដែលប្រជាជនសម្តែងសេចក្តីមិន
ពេញចិត្តនឹងក្រុមនាម៉ឺនថ្មីនោះផង ក៏រងរិតឱ្យលោកក្រឡាហោមយើងអន្ទះ
អន្ទែងក្រៃពេក ។

ល្ងាចនោះលោកក្រឡាហោមបានអញ្ជើញដំបូកពេជ្យ នាងសាក័ណ
ទេវី នឹងនាងមាលា ព្រមទាំងគណៈរដ្ឋមន្ត្រីទៅប្រជុំការ ដោះស្រាយវិបត្តិក្នុង
នគរ ។ លោកមានភក្ត្រាស្រពាបស្រពោនក្រៃលែង ថ្លែងដោយស្ងប់ស្ងៀម
ទៅកាន់អង្គប្រជុំថា ៖

— វេលាចុងក្រោយរបស់ខ្ញុំខ្មែរដល់ហើយ ! ក្នុងខណៈនេះថ្វីបើខ្លួនខ្ញុំ
ចាស់ ពុំចង់ចងកម្មចងពៀរជាមួយនរណាសោះនោះ ក៏ខ្ញុំត្រូវតែលះបង់គំនិត
នោះមួយពេលសិនដែរ ...

អង្គប្រជុំនៅស្ងាត់ឈឹង ពុំមាននរណាមាត់កថា ដូចម្តេចឡើង ពុំមាន
នរណាដកដង្ហើមឱ្យឮឡើយ ។ ពាក្យលោកក្រឡាហោមដែលនិយាយចេញ

មួយម៉ាត់ៗ មានន័យទូលាយឆ្ងាយ ដែលទាំងអស់គ្នាអង្គុយរុញខ្លួនក្នុងកៅអី ហើយប្លែកក្នុងចិត្តថា "ថ្ងៃនេះបែបមិនស្រួល..." ។

លោកក្រឡាហោមបន្តទៅទៀត យ៉ាងច្បាស់ៗ ថា ៖

— ... ក្នុងចំណោមមន្ត្រីយើង ខ្លះកំពុងរីករំពៃនឹកអំពើពុករលួយ ... អើចាប់តាំងពីថ្ងៃនេះទៅខ្ញុំប្រគល់កិច្ចការនគរទាំងអស់ឱ្យទៅកំហែង ពេជ្រ ជាអ្នកចាត់ការ តាមតែឆ្លាក់ឆ្កែ យ៉ាងណាក៏ឆ្លាក់ឆ្កែទៅចុះ ធ្វើម៉េចឱ្យ តែខ្មែររស់. ហើយដើម្បីខ្មែររស់ ត្រូវហ៊ានសម្លាប់ខ្មែរភាគតិចដែលសម្លាប់ ខ្មែរគ្នាឯង ...

លោកក្រឡាហោមទាញក្រដាសមួយរមួរ ពីក្នុងអាវហើយលាចេញ មួយសន្លឹកម្តងៗ ។

— ... ទាំងនេះជាលិខិតផ្ទេរអំណាច. អស់លោកធ្លាប់ស្គាល់ថ្វីដៃ កំហែងពេជ្រហើយ កាលនៅនគរតាមិល. គឺលោកគ្មានស្គាល់យោគយល់ នរណាជាញាតិ នរណាមិត្តអ្វីទេ. បំណងលោកគឺភ្ជាប់ខ្មែរទាំងមូលនៅជាខ្មែរ វិញភ្ជាប់នគរតាមិល នគរទ្រាស ទាំងដីខ្មែរប៉ែកខាងជើង ខាងត្បូង ខាងលិច ខាងកើត ... មកជាខ្មែរតែមួយមុខ ... ។ ខ្ញុំសូមដាស់សម្បជញ្ជូនអស់ លោកថា ស្ថានការណ៍ស្រុកទេសសព្វថ្ងៃបានធ្លាក់ដុនដាបណាស់ទៅហើយ ដោយណាមួយមានវិបត្តិតណៈរដ្ឋមន្ត្រី. វិបត្តិសេដ្ឋកិច្ចហើរញ័រត្តដោយណា មួយទៀត នាម៉ឺនខ្លះឥតគិតនឹកនាដល់រឿង ជាតិសោះ គឺស៊ីសំណូក. លួចជាតិ ... ដីខ្មែរនៅខេត្តម្លូព្រៃ. ទន្លេពៅ. រឺនសែ ចោរសៀមនឹងលាវកំពុងប្របេះ យក ដោយវាមកនៅតាំងទីពាសពេញ ។ នៅខេត្តព្រះត្រពាំង ក្រមួនស

មាត់ជ្រូក យូនកំពុងធ្វើបាបខ្មែរនៅទីនោះយ៉ាងព្រៃផ្សៃអស្ចារ្យ ។ ឃើញទេ
 អស់លោក ជាតិសាសន៍ខ្មែរជាជាតិរងកម្មខ្លាំងណាស់ ព្រោះតែស្តេចក្នុងរាជ្យ
 មុនទើបកម្ពុជាក្រោមយើងវេទនារហូតដល់សព្វថ្ងៃ. ខាងកម្ពុជាកណ្តាល
 ព្រោះតែ ព្រោះនរិន្ទរវង្ស ដែលបង្កឱ្យមានហេតុអាក្រក់កើតឡើងរហូតមក
 ដល់សព្វថ្ងៃ ...

មានប្រសាសន៍ចប់ហើយ លោកតាក្រឡាហាមទម្រេតកាយទៅលើ
 កៅអីមួយវែង រង់ចាំពាក្យឆ្លើយរបស់អង្គប្រជុំ ។ សមាជិកទាំងអស់នៅ
 ស្ងៀមឈឹង ដូចគេចុកមាត់ ។ គ្មាននរណាមួយហ៊ានកម្រើកដៃបន្តិចណា
 ឡើយលោកក្រឡាហាមងើបភក្ត្រឡើង ។

— មើលឥឡូវ ! អ្នកណាមួយមានយោបល់អ្វីក្នុងរឿងប្រគល់
 អំណាចនេះទេ ? សូមបញ្ចេញយោបល់មកចុះ

នាងមាលាងើបឡើងមានវាចាដោយស្រងូតស្រងាត់ថា ៖

— នាងខ្ញុំខឹងរកឧសថ គ្រប់បែបយ៉ាងអស់ហើយដើម្បីព្យាបាលជម្ងឺ
 ខ្មែរ តែហាក់ដូចជាពុំបានកាក់បបន្តិចសោះ ហើយណាមួយឃាតករអនាមិក
 បានបង្កើតបរិយាកាសអាប់អួរអនាធិបតេយ្យក្នុងនគរយើងនេះទៀត ...

វិបត្តិនេះជាវិបត្តិនយោបាយសង្គមកិច្ច. បើរដ្ឋាភិបាលពុំបាននឹកនាដោះ
 ស្រាយឱ្យឆាប់រហ័សទេនោះ ជាតិយើងនឹងត្រូវរលាយក្នុងពេលខាងមុខ
 ហើយ ។ ... លោកត្រូវកំហែងពេជ្រធ្លាប់មានស្នាដៃយ៉ាងច្រើនក្នុងការ

បង្ក្រាបជនពុករលួយ^(១) ក្នុងកាលៈទេសៈនេះជាតិត្រូវការជាចាំបាច់ នាង
ខ្ញុំចង់បានយោបល់ថាតើ លោកគ្រូមានតម្រូវយ៉ាងណាក្នុងរឿងនេះ?

កំហែងពេជ្យងើបឡើង និយាយមួយៗ ច្បាស់សេចក្តីថា ៖

— ជាតិខ្មែរទើបផ្លាស់របបគ្រប់គ្រងថ្មីៗ ឃើញថាខ្មែរស្រុតសម្បើម
ណាស់ ស្ទើរតែគ្មាននរណាហ៊ានមកកាន់ការបន្តទៅទៀតទេ គឺប្រៀបដូច
គ្រូពេទ្យដែលមកព្យាបាលអ្នកជំងឺដែលដកចង្កាមាន់ហើយដូច្នោះ ពេលនេះ
បើខ្ញុំប្រកែកប្រណាំងទៅក៏ជាការឥតប្រយោជន៍ យើងមិនត្រូវជជែកគ្នាឱ្យ
ហួសព្រះដែនវែងឆ្ងាយមិនបានការនោះទេ តែខ្ញុំសូមធ្វើសហប្រតិបត្តិការ
ជាមួយអស់លោកជាមួយខ្មែរទាំងអស់ ទើបការនេះអាចរកច្រកចេញរួច ។

សម្លេងទះដៃប្រាសកម្មវិញរំពេច ។ លោកក្រឡាហោមស្ទុះមក ...

— អគុណណាស់ ! អគុណណាស់ កម្រមាននរណា មានចិត្តថ្លើម
ដូចលោកណាស់ ...

— ជនអ្នកស្រឡាញ់អំណាច គឺអរព្រោះតែអំណាចនេះ តែបើជន
ដែលធ្លាប់កាន់អំណាចនោះទើបបានដឹងថា អំណាចនេះកៀបកខ្លាំងណាស់
ហើយដើម្បីអំណាច ត្រូវធ្វើការបំរើតែយ៉ាងឥតគណនា ។ មនុស្សសេរីមិន
ចង់បានអំណាចទេ ហើយក៏ពុំចង់ត្រួតនរណា ពុំចង់ឱ្យនរណាគោរពកោត
ខ្លាចទេ ...

(១) សូមមើលសកម្មភាពមនុស្សនេះក្នុងរឿង "កំហែងពេជ្រ"

— លោកពិតជាមានឧត្តមគតិណ្ណណាស់ ... ឥឡូវខ្ញុំប្តិតមេដៃលើ
សំបុត្រប្រគល់អំណាចទៅលោក ព្រោះថាអ្នកដឹកនាំរដ្ឋត្រូវហ៊ានចេញពី
កៅអីខ្លួន កាលបើដឹងថាខ្លួនធ្វើការមិនកើត ... មែន ! មែន ! ខ្ញុំចាស់
ហើយ ...

— ទេ ! ទេ ! ... លោកត្រូវមានប្រសាសន៍យ៉ាងដូច្នេះ
លោកត្រូវមុតមាំណាស់ គឺព្រោះតែនាម៉ឺនមួយជុំពួកនោះទេ ដែលវាក៏កូរ
កកាយមិនឱ្យលោកត្រូវធ្វើការកើត ...

អី ! អី ! ... លោកដឹងពុតត្បូតនាម៉ឺនអស់នោះហើយ តាមតែ
លោកធ្លាក់ឆ្អែទៅចុះ ត្រូវជម្រះបែបណាក៏ជម្រះទៅចុះឱ្យតែខ្មែរបានរស់ ...

កំហែងពេជ្រនៅទីវិទេវយ៉ាង ព្រោះពុំនឹកស្មានថា កន្លែងប្រជុំការ
ក្លាយជាវេទិការប្រគល់តំណែងដោយតែព្រៀងទុកដូច្នេះសោះ ...

អំណាចថ្មី ដែលកំហែងពេជ្រកាន់ជាប់នៅដៃក្នុងវេលាស្រុកទេស
កំពុងលិចលង់នេះ គួរចាត់ថាជាអំណាចក្តៅហើយមានតែរាស្ត្រ នឹងជនដែល
មានចិត្តស្រឡាញ់ជាតិស្រឡាញ់ខ្មែរពិតៗ ទេ ដែលគាំទ្រអំណាចនេះ ...

នាម៉ឺននឹងជនពុករលួយមួយជុំពួកទៀតដែលជក់ចិត្តនឹង អំពើពុក
រលួយដកខ្លួនពុំរួចនោះ ក៏បានបង្កើតបរិយាកាសអាបអួរមួយទៀត ក្នុងផ្ទៃរដ្ឋា
ភិបាលថ្មី ដោយចាក់ដោតឯនាយ ចាក់ដោតឯអាយបណ្តាលឱ្យមានកង្វល់
សឹងតែអ្នកកាន់ការទ្រាំទ្រនៅពុំបាន ។

តែអ្នកផងតែថា កំហែងពេជ្រជាកំពូលខ្មែរ ដែលទោះជួបហេតុភេទ
បែបណាក៏ដោយ ក៏ទ្រាំដោះស្រាយរឿងខ្មែរឱ្យបានធូរស្រាលជានិច្ច ។ គឺ

ដោយឆន្ទៈដ៏មុតមាំនេះហើយ ដែលបណ្តុះចិត្តសង្ឃឹមរបស់យើងឱ្យមាន
ជានិច្ចនិរន្តរ៍ ។

កំហែងពេជ្យ បានចាត់តាំងតុលាការមួយជាពិសេសសម្រាប់កាត់
ទោស ជនជាប់ចោទពីបទប្រស្រ័យទាក់ទងនឹងបរទេសដើម្បីវាយប្រហារ
ខ្មែរ ព្រមទាំងវេជនពុករលួយ, នាម៉ឺនស៊ីសំណូក ... ។ល។

ដូច្នេះហើយ ទើបយើងឃើញបញ្ជីរាយនាមជនជាប់ចោទច្រើនឥត
គណនា មានអស់មុខមន្ត្រីជាវេជនធំៗ អស់ទាំងមេទ័ពខ្លះៗទៀតផង ។
តុលាការបានសម្រេចទោសជាងកង្វិនថា "កាត់ក" នៅចំពោះមុខមហាជន ។
ដំណឹងនោះនាំមកនូវក្តីរំភើបដល់អ្នកផង ព្រោះជារឿងចម្លែក ពុំដែលមាន
សោះក្នុងសាវតានគរទ្រាស ។ គេអាចស្គាល់បានថា អស់វេជនដែលជាប់
ទោសកំបុតកពេលនោះ គឺជាវេជនដែលគ្មាននរណាហ៊ានប៉ះពាល់ដល់ឡើយ
ពោលគឺវេជនដែលមានចង្កូមស្រួច មានទឹកមាត់ប្រៃ ។

សម្រាប់ថ្ងៃព្រឹកស្អែក ...

គេបានរៀបចំកន្លែងធ្វើឃាតជនក្បត់ទាំងឡាយ នៅកណ្តាលផ្ទះមួយ
ស្រឡះ ពីខាងមុខព្រះរាជវាំងក្រុងនគរទ្រាស ។ ជុំវិញផ្ទះនេះ មានដើមគគីរ
ដុះស្រោងជុំវិញចោលម្លប់ត្រឈឹងត្រឈៃ ។ គឺជាបរិវេណទូលាយស្អាតដែល
គេមានរៀបចំ ដើម្បីតាំងប្រកបដោយឃ្លាប កម្មវិធីសំរាប់ពិធីឃាតកម្ម ។
នៅតាមដើមគគីរ គេមានបិទបញ្ជីរាយនាមជនទោសឧក្រិដ្ឋទាំងឡាយ ដែល
គេអាចរាប់បានជាអាទិ៍ ÷

— លោកឧត្តមប្រឹក្សាបូរាណ ដូន កាលមើលជាចងហ្វាងពិធីការ ក្នុងរាំងក្រុងនគរទ្រាស ដែលឥឡូវជាប់ចោទពីបទដឹកនាំ ផលិតផលទៅលក់ ឱ្យខ្មាំង ។ ជនជាប់ចោទត្រូវកាត់ក្បាលដោតដងទង រឹបយកទ្រព្យសម្បត្តិ ទាំងប៉ុន្មានមកជារបស់រដ្ឋ

— លោកឧត្តមប្រឹក្សាសេនាបតី ឡេង

— លោកឧកញ៉ាសេនា និត្យ ហ៊ុល

— លោកឧកញ៉ាភក្តិរាជា សូ

— លោកពញាសេនាតេជោ នី

— លោកពញា រដ្ឋបុទ្ធិ ព្រឿង

និងអស់មន្ត្រីជាច្រើនទៀត ។

វេលាចុងក្រោយបំផុតនៃជនក្បត់អភ័ព្វមកដល់ ។ ព្រះអាទិត្យរះ ឡើងក្រឡង់ល្អអស្ចារ្យ ។ បក្សីហើរឆ្លៀងឆ្លែលយំទ្រហឹងអឹងអាបំលើដើម គគីរ មានស្មោញ ក្អែកទឹក ននាល ទុង ជាដើម ។

តម្រួតនាំអ្នកទោសអស់អាយុទាំងឡាយ មកឈរមួយជុំ ដោយមាន ប្រាក់នៅជើង ខ្មោះនៅដៃជាប់ក្រព្វោនៗ ។ តម្រួតមួយកងធំកាន់អាវុធ យ៉ាងមាំមួនដើរក្រវែល ប្រយ័ត្នមិនឱ្យអ្នកទោសរត់រួច ។ ... ភ្នាក់ងារតុក ទាំងឡាយរត់ត្រង់ជើងត្រង់ដៃ រៀបចំតុកៅអីនៅពីមុខហ្វូងអ្នកទោស ព្រោះ លោកព្រះអាជ្ញា និងលោកចាងហ្វាងតុកជិតអញ្ជើញមកដល់ហើយ ។

ព្រះអាទិត្យរះខ្ពស់ផុតពីចុងឈើ ...

ភ្ញៀវតូចធំបានអញ្ជើញមកមើលពិធីឃោត កម្មបន្តបន្ទាប់គ្នា ។ បណ្តា
ជនរាប់ពាន់នាក់ក៏មកទស្សនាពិធីនេះដែរ ។ លោកចាងហ្វាងគុកអញ្ជើញ
មកដល់ គឺជាមនុស្សចាស់សក់ស្កូវព្រោង បានបញ្ជាឱ្យគេយកកម្រាលស្នូ
មកក្រាលលើតុមួយ រួចឱ្យយកប៉ាន់តែ ពែង មកដាក់នៅកណ្តាលតុ ។
នាម៉ឺនសព្វមុខ មន្ត្រីជាច្រើន បានមកអង្គុយតាម លំដាប់សក្តិត្រៀបត្រា
ក្នុងវេទិកាដែលសង់ឡើងលំអដោយស្លឹកទន្សៃ និង ស្លឹកជ្រៃក្រឹម ។

— លោកម្ចាស់អញ្ជើញមកហើយ ...

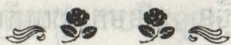
ពាក្យនេះបន្តិយ៉ាងរំលងនៅឯនាយ នាច្រកផ្លូវចូល ហើយត្រូវគេ
ស្រែកប្រកួកបន្ត មកប្រយោជន៍ឱ្យបានឮគ្រប់ៗគ្នា ។ កងទាហានសេះឈរ
ជាពីរជួរយ៉ាងរុងរឿងពីមុខវេទិកា ។

សួរត្រឡប់យ៉ាងកងរំពង ។ បន្តិចក្រោយមកគេបានឃើញ
កំហែងពេជ្រ លោកក្រឡាហោមវង្សា នាងសោភ័ណទេវី នាងមាលា បាន
មកជាអធិបតីក្នុងពិធីឃោតកម្មនេះ ។ មនុស្សដ៏ចំណានទាំងប៉ុន្មានខាង
ក្រោយនេះបានមកអង្គុយលើអសនៈដ៏ថ្កើងថ្កាន ។

បរិយាកាសនៃទិវានេះ មានគេទូលសួរ មានភ្លេងភ្លាត់ គ្រប់បែប យ៉ាង
ប្រកបដោយភាពអ៊ុកឆឹកយ៉ាងក្រៃលែង ។

ភ្នាក់ងារម្នាក់ក្រោកឡើងសូត្រសំបុត្រថ្កោលទោស ជនជាប់ចោទ
ដោយទាញយកមាត្រាច្បាប់មកបង្ហាញយ៉ាងជាក់ស្តែងផង ។ ... រួចពី
នោះគេឃើញជនជាប់ចោទខ្លះ ត្រូវគេចងព្យួរ ក ខ្លះទៀតត្រូវគេបាញ់ដោយ
ធ្នូ ខ្លះត្រូវគេវះពោះនឹងកាំបិត ខ្លះត្រូវគេចងដៃ ចងជើងទម្លាក់ទឹក ។

ប្រជាជនដែលឈរមើល នាំគ្នាស្រែកហោរកព្រៀងសប្បាយ រួចគ្រួសារ
ជនអក្ខនោះវិញ ក៏អោបជើងសពយំរហាមគួរឱ្យអាណិត ... "ចមើងរក
លាក់រែងបាត់ធនទៅ ..."

ការចាប់អនុវត្តផែនការណ៍ក្តៅរបស់កំហែងពេជ្រ ក្នុងពេលជា
អវសាននេះ បង្កើតឱ្យមានសង្គ្រាមក្នុងស្រុកមួយបង្កឡើងដោយមន្ត្រីភាគ
ខ្លះ ដែលភៀសខ្លួនបន្ទាត់ទៅឆ្ងាយ ព្រោះបើពុំនោះទេនឹងជាប់ទោសកំបុតក
គឺជាជនពុករលួយ. ជាមេចោរកំបុតក ជាមហាចោរប្លន់រាស្ត្រ ប្លន់ខ្មែរ ដើម្បី
ធ្វើមានតែម្នាក់ឯង ។

តែ ... ក្នុងការសម្រេចសេចក្តីយុត្តិធម៌ ជូនជាតិមាតុភូមិនេះ គឺ
មានរាស្ត្រភាគច្រើនគាំទ្រ យើងជឿជាក់ថា កម្លាំងរាស្ត្រមានថាមពលក្រៃ
លែង លើសកម្លាំងអ្វីៗ ទាំងអស់ ។

ក្នុងពេលដែលខ្មែរនិងខ្មែរចាប់អារុំប្រហារគ្នានេះ ព្រះនិរ្ទ័យ
ស្តេចវង្សរាជ្យ ក៏បានចាត់បញ្ជូនកងទ័ពបរទេសមកវាយលុកនគរទ្រាស
យករាជសម្បត្តិវិញដែរ. ដូច្នេះយើងមានរណសិរ្សពីរ គឺច្បាំងនឹងខ្មែរពុក
រលួយក្បត់ជាតិផង នឹងខ្មាំងបរទេសចក្រពត្រនោះផង ។ ដោយបញ្ហាវាង
វៃនៃមេទ័ពកំហែងពេជ្រ សង្គ្រាមនេះកើតឡើងបានរឿងប៉ងស្មើផ្គុំកម្លាំងពុំ
ទាន់ ។ ... ថវិកាជាតិក៏អន់ថយ ទន់ខ្សោយគ្រឿងអារុំធុក៏ពុំសម្បូណ៍

ដូច្នេះបញ្ហារៀបចំកងយោធា ឃើញថាតែងតាងបន្តិច ។ តែនៅពីមុខស្ថាន
ការណ៍ដ៏លំបាកនេះ រដ្ឋាភិបាលបានប្តេជ្ញាយ៉ាងពេញទំហឹងថា នឹងតស៊ូ កំចាត់
ខ្មាំងត្រាតែអស់ពីទឹកដី ទោះជួបហេតុអាក្រក់បែបណាក៏ដោយ ។ គឺដោយ
ការប្តេជ្ញាចិត្តដ៏មុតមាំនេះហើយ ដែលផ្ដុំជាកម្លាំងចិត្ត ពុះពារជ្រោះជ្រៅទាំង
អម្បាលមាណ ដែលរាំងរាចលនាតស៊ូ កំចាត់ខ្មាំងនេះ ។

រួមមក, ទ័ពដែលកើតឡើងបានចំនួនច្រើនឥតគណនាព្រមទាំងវិជ្ជា
ចម្បាំងដ៏ថ្មីក៏ដែលមានសព្វថ្ងៃនេះ គឺក្រោមកិច្ចបញ្ជាការមនុស្សដ៏ល្បីល្បាញ
ជាក់ព័ទ្ធលង្កែរ ... ។ យើងឈ្នះសត្រូវមិនត្រឹមតែមកពីយើងមានចិត្ត
ក្លាហាន អង់អាចគ្រប់ៗ គ្នានៅទេ គឺយើងឈ្នះដោយល្បិចយុទ្ធសាស្ត្រ ពូកែ
ជាក់ស្តែង ត្រាតែបច្ចាមិត្ររបស់វាស្រូវទ្រាំមិនបានបាក់ទ័ពរត់ចោលទៅវិញគ្មាន
សល់ ។

នៅពេលរសៀលនោះ វេលាដែលកំហែងពេជ្រនឹងនាងសោភ័ណទៅ
ព្រមទាំងនារី មាលា កំពុងប្រមូលទ័ពចូលទៅកាន់នគរវិញ, ស្រាប់តែមាន
កូនទ័ពច្រើនឥតគណនា ធ្វើព្យុហយាត្រាសំដៅមក ។ លោកកំហែងងើប
ភក្ត្រឡើងយកហត្ថបាំងនៅត្រា សម្លឹងព្រេចៗ ...

ពួកនេះលើកទង់ជ័យស ជាសញ្ញាចុះចូល, តើគេជាទ័ពអ្វីទៅហ្ន៎ !

សេះបួនបំផាយមកជិតដល់ហើយ ធ្វើឱ្យអ្នកទាំងអស់គ្នាស្រឡាំង
កាំងព្រោះ ឃើញរូបចន្ទា, រាហុលនឹងមហាកាល ដែលគេស្មានថា ស្លាប់បាត់
បង់ទៅហើយនោះនៅជាក់ស្តែងនឹងភ្នែក ។ ឯមនុស្សម្នាក់ពុកមាត់ស្រមូម
នោះ គេពុំអាចមើលស្គាល់ឡើយ ។

— បងកាល !

— រាហុល !

— ចន្ទា !

គ្រប់មាត់ផ្ទះតែពាក្យនេះ ហើយគេស្រែកហោរកញ្ជ្រៀវសប្បាយ អ៊ឹងកង ។ តែនៅខាងនោះ ... គឺជាការគួរឱ្យរំភើបពេកណាស់ព្រោះ លោកត្រូវសែសភក្តី នៅជ្រុងដើមនេត្រា ។ នាងមាលាស្ទុះទៅអោបបុរស នេះ ។ ទឹកនេត្រកញ្ជាហូរ កែវងើបភក្ត្រឡើង ហត្ថទាំងពីរប្រណម ...

— អូនសម្លាញ់ ! បងមិនស្លាប់ទេ គឺបងចេញទៅសាងសង្គមមួយ ថ្មីនៅតាមស្រុក តាមភូមិ ជនបទឆ្ងាយៗ ដើម្បីអនុភាពខ្មែរយើង ។ បងលា ចេញទៅបង្រៀនខ្មែរគ្រប់ឋានៈ ដើម្បីឱ្យជាតិយើងបានចម្រើនលូតលាស់ នឹងគេ ។

— បងមានពេលច្រើន ...

— បងមានល្អមសាងសង្គមមួយថ្មីតាមបំណងរាស្ត្រពិតៗ

អស់ពេលយោធាដែលស្រឡាំងកាំងជាយូរមកហើយ នោះបានភ្ញាក់ ស្មារតីឡើង ដោយសម្លេងវិសេសភក្តីស្រែកខ្លាំងៗ ថា ៖

— សួស្តី មិត្តអ្នកតស៊ូជាទីស្នេហា ! ... មិត្តចេញមកច្បាំងនេះ គឺចេញច្បាំងដើម្បីរាស្ត្រពិតៗ ។ មកទល់ពេលនេះ កម្លាំងសាមគ្គីរបស់យើង បានកំទេចអំពើពុករលួយដែលរូតរិតសង្គមយើងហើយ ។ នីមួយៗនេះខ្ចាត់ ទើបជាតិមានពន្លឺ ជាតិមានពន្លឺទើបមានសេរីភាព សិទ្ធិ មានពន្លឺផងដែរ ហើយទាល់តែ សិទ្ធិសេរីភាពមានពន្លឺទើបរាស្ត្រយើងមានសុភមង្គលក្នុង

ជីវិត ។ រយៈកាលដែលខ្ញុំចេញចាក់ដំណែងការងារខ្ពង់ខ្ពស់នេះ ខ្ញុំបានទៅ
រៀបចំទីតាំងនៅទីដែលបានលូចបានមាសព្រះនិរ្ទ័យជាច្រើនហាប ទៅលាក់
ទុកមួយកន្លែងដើម្បីយកទៅចែកចាយជាប្រយោជន៍រាស្ត្រវិញ ។ កាលមុន
ហេតុដែលខ្ញុំពុំបានយកមាសទាំងនោះចូលក្នុងក្រុងនគរទ្រាសយើង ព្រោះខ្ញុំ
នឹកថាកាលណោះនាម៉ឺនយើងនៅពុករលួយមានដៃមានជើង វរ្ភ ពួកវាយក
មាសរបស់រាស្ត្រនេះទៅស៊ីចាយសប្បាយឥតប្រយោជន៍ នាំឱ្យមានកង្វល់ធំ
ថែមទៀត ។ មាសនៅគ្រប់ចំនួនទាំងអស់ សូមលោកអ្នកមើលចុះ ...

គេបើកឡាំងមាសនៅលើរទេះ ឃើញថាគ្រប់ចំនួនទាំងអស់ ។
កំហែងពេជ្រទះស្មារិសេសភក្តី ...

— ជាតិខ្មែររស់ដោយសារអ្នក ...

— ប្របាទ គឺដោយសារខ្មែររាប់សែននោះទេ ទានប្រោស ។ ខ្ញុំបាន
ដើរតាមភូមិស្រុកឆ្ងាយៗ ទើបដឹងថាខ្មែរយើងមានចិត្តមុតមាំល្អណាស់ មាន
ការស្មោះត្រង់ប្តូរផ្តាច់ឥតពុញរា ។ នៅទីដែល ខ្ញុំរៀបចំលយោធាកំទេចទ័ព
ព្រះនិរ្ទ័យធ្វើឱ្យពួកវាទន់ដៃ មកវាយលុកក្រុងទ្រាសយើងមិនកើត ។

— ជយោជាតិខ្មែរ ! ជយោវិសេសភក្តី ជយោសេរីភាព ! ជយោ
ជ័យជំនះរបស់រាស្ត្រ ...

លំដាប់នោះគេឮសូរតែមាត់ពលរេហ៍ ដែលស្រែកលាន់ឮរំពងធ្វើឱ្យ
រំភើបចិត្តយ៉ាងក្រៃលែង ។

វិសេសភក្តីឈរផ្ទឹងមួយកន្លែង លើកដៃទាំងពីរឡើងលើ បីដូចសាវត្ត
ព្រះដ៏មានបុណ្យ ។

គេបានរៀបចំរដ្ឋធម្មនុញ្ញសម្រាប់នគរទ្រាស. គេជុំនុំគ្នាពីច្បាប់ថ្មី
ពីអាជ្ញាធិ ហើយសម្រេចមក គឺគេលើកសិទ្ធិសេរីភាពរបស់រាស្ត្រឱ្យដល់
កំពូលមែនៗ ។

ឆន្ទៈរបស់វិសេសភក្តីនោះ គឺជាឆន្ទៈពិស្តាររបស់រាស្ត្រ ជាឆន្ទៈដែល
មានតម្លៃថ្លៃថ្នា សម្រាប់ប្រជាជាតិមួយដែលមានយុត្តិធម៌ជាគោល សម្រាប់
មនុស្សដែលមានសមភាពជាអាទិ៍ ។

សង្គ្រាមស្ងប់ ...

តែនៅនគរក្រុងទ្រាស រដ្ឋាភិបាលថ្មីបានទិញត្រឡឹងអាវុធច្រើនឥត
គណនា ហ្នឹកហ្និន យោធា អប់រំប្រជាពលរដ្ឋឱ្យយល់កាលៈទេសៈវែងឆ្ងាយ.
ឱ្យយល់ពីស្ថានភាពស្រុកទេស ប្លែកពីរបបគ្រប់គ្រងមុន ដែលមានតែការ
លាក់អាថ៌កំបាំង. ការចងើងមានៈ ដឹកនាំតាមតែឆន្ទៈមនុស្សម្នាក់ ...

ដូចនោះ របបរឡេមរឡឹម បុគ្គលនិយមក៏ត្រូវរលំគ្រងលើចុងជើង
រាស្ត្រជាអវសាន ...

ចប់

Hun Sen Library

K012521

12521

